สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ๒๔๙๗

วารสารห้องสมุด

T.L.A. Bulletin

ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๓-๔ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๒๖

อุทัย ดุจสุริยา ยามเยียมโลกแล
ทุติยะโพธิ ผู้ แหล่งหล้านิยมชม

ISSN 0857-0086

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คณะที่ปรึกษา

ดร. ม.ล. จ้อย นันทิวัชรินทร์	นางแม้นมาส ชวลิต
ดร. นวนิตย์ อินทรามะ	นางศศิวงศ์ ปึงตระกูล
นางนิตยา จูฑามาตย์	นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ

คณะกรรมการบริหาร ประจำปี ๒๕๒๖-๒๕๒๗

นางสาวนิตยา พีรานนท์	*นายกสมาคม*
นายวิชญ์ ทับเที่ยง	*อุปนายกคนที่ ๑*
นางสาวดรุณา สมบูรณ์กุล	*อุปนายกคนที่ ๒*
นางสาวกัทลี สมบัติศิริ	*เหรัญญิกคนที่ ๑*
นางวิภา โกยสุขโข	*เหรัญญิกคนที่ ๒*
นางสาวสุภัทรา ฉัตรเงิน	*บรรณารักษ์*
นายเฉลียว พันธุ์สีดา	*ปฏิคม*
นางสาวกฤษณา สินไชย	*นายทะเบียน*
นางจินดา สิงหปรีชา	*ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์*
ดร. ประภาวดี สืบสนธ์	*ประธานแผนกวิชาการ*
นางสมพิศ คูศรีพิทักษ์	*ประธานแผนกประชาสัมพันธ์*
นางสาวกุณฑลรัตน์ สุวรรณรัตน์	*ประธานแผนกจัดทำวารสาร*
นางขนิษฐ ตัณฑวิรัตน์	*ประธานแผนกหาทุน*
นางอัมพร ปั้นศรี	*ประธานแผนกจัดพิมพ์*
นางสาวกานต์มณี ศักดิ์เจริญ	*ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด*
นางจุฑามาศ สุวรรณโครธ	*ประธานแผนกห้องสมุดโรงเรียน*
นายวิสิทธิ์ จินดาวงศ์	*ประธานแผนกวิจัย*
นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	*ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือ-สิ่งพิมพ์*
นางกมลา รุ่งอุทัย	*ประธานแผนกส่งเสริมความร่วมมือระหว่างห้องสมุด*
นางสาวกาญจนา โสภโณดร	*กรรมการ*
นายทวี มุขธระโกษา	*กรรมการ*
ดร. ประดิษฐ์ เชี่ยวสกุล	*กรรมการ*
ดร. มาเรีย เหล่าสุนทร	*กรรมการ*
นางเรณู เปียซื่อ	*กรรมการ*
ดร. จิรวรรณ ภักดีบุตร	*กรรมการและเลขานุการ*
นางจรัส ศรีน้ำเงิน	*เลขานุการบริหาร (ประจำสำนักงานสมาคมฯ)*

วารสาร
ห้องสมุด
T.L.A.Bulletin ISSN 0857-0086
ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๓-๔ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๒๖

สารบัญ

คำประกาศเกียรติคุณ ๓

คำกล่าวของนางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ๕

คำประพันธ์ของเรืออากาศเอกหญิงสุมาลี วีระวงศ์ ๘

เกียรติยศแห่งชีวิต ๑๓

ภาคที่ ๑
ประวัติและผลงานของอาจารย์ อุทัย ทุติยะโพธิ ๑๔

ภาคที่ ๒
งานเขียนบางเรื่องของอาจารย์ อุทัย ทุติยะโพธิ

ประวัติจดหมายเหตุทางแพทย์ ของแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ๔๖

การตั้งข่ายงานบริการสารนิเทศทางแพทย์และสาธารณสุข ๕๖

ด้วยรักจากสุราบายา ๖๘

เอกสารอ้างอิง ๗๘

WHO/Tropical Diseases Research Programme ๑๐๕

International Transfer of Health Scientific and Technical Information for Development ๑๑๐

The Fourth International Congress on Medical Librarianship (IV ICML) ๑๑๑

Access to Information : THAILAND ๑๒๐

บทบรรณาธิการ ๑๓๓

ฉบับพิเศษ ประวัติและผลงานของอาจารย์ อุทัย ทุติยะโพธิ

วารสารห้องสมุด

เจ้าของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการบริหารของสมาคม

บรรณาธิการบริหาร

กุณฑลรัตน์ สุวรรณรัตน์

กองบรรณาธิการ

จันทร์เพ็ญ เล่าอิทธิโชติ
รุ้งทิพย์ ห่อไนทยาน
เรืองศรี จุลละจินดา
วิมล กลิ่นหอม
ศิริพร สุวรรณะ
สมชาย ติญญานนท์
สุนทรีย์ รสสุธาธรรม
สุภาภรณ์ ขาวสำอางค์
วนิดา วิศาลรักษ์กิจ

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

จรัส ศรีน้ำเงิน

สำนักงาน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ
๒๗๓, ๒๗๕ เชิงสะพานลอยสุทธิสาร
ถนนวิภาวดีรังสิต กท. ๑๐๔๐๐
โทร. ๒๗๘๓๔๓๙, ๒๗๙๐๗๗๓

พิมพ์ที่

สหการพิมพ์
12 ถ.สุทธิสาร ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
โทร. ๒๒๒๐๐๔๕, ๒๒๑๐๖๒๐

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

๒. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแสดงข้อคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ของสมาชิก และผู้สนใจ

กำหนดออก

ปีละ ๔ ฉบับ (มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน
ตุลาคม - ธันวาคม)

อัตราค่าสมาชิก

จำหน่ายปลีก ฉบับละ 20 บาท สมาชิกประจำปีละ ๗๐ บาท ให้เปล่าสำหรับ
สมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ติดต่อและบอกรับเป็นสมาชิกได้ที่
นางจรัส ศรีน้ำเงิน สำนักงานสมาคมฯ

สมาชิกและผู้สนใจต้องการเผยแพร่ความรู้ หรือแสดงความคิดเห็นลงพิมพ์
ในวารสารปี ๒๕๒๘-๒๕๒๙ โปรดส่งเรื่องที่ นายบุญเรือง เนียมหอม
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กทม. ๑๐๕๐๐ โทร
๒๑๕๓๕๕๗

วารสารห้องสมุดยินดีรับบทความจากผู้อ่านทุกท่าน

การส่งบทความมาตีพิมพ์ โปรดแจ้งประวัติการศึกษาตำแหน่งหน้าที่การงานของ
ผู้เขียน พร้อมทั้งสถานที่ทำงานหรือที่อยู่ที่ติดต่อได้ ความยาวของบทความ
ประมาณ ๑๐-๑๕ หน้า มีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ บทความที่มีภาพประกอบ
ขอให้ส่งภาพที่ชัดเจนมาด้วย และโปรดเก็บสำเนาต้นฉบับเอาไว้ด้วย คณะผู้จัดทำ
จะไม่ส่งคืนต้นฉบับให้ผู้เขียน

ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่นำลงในวารสารห้องสมุดเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่จำเป็น
ต้องสอดคล้องกับความเห็นของสมาคมฯ เสมอไป

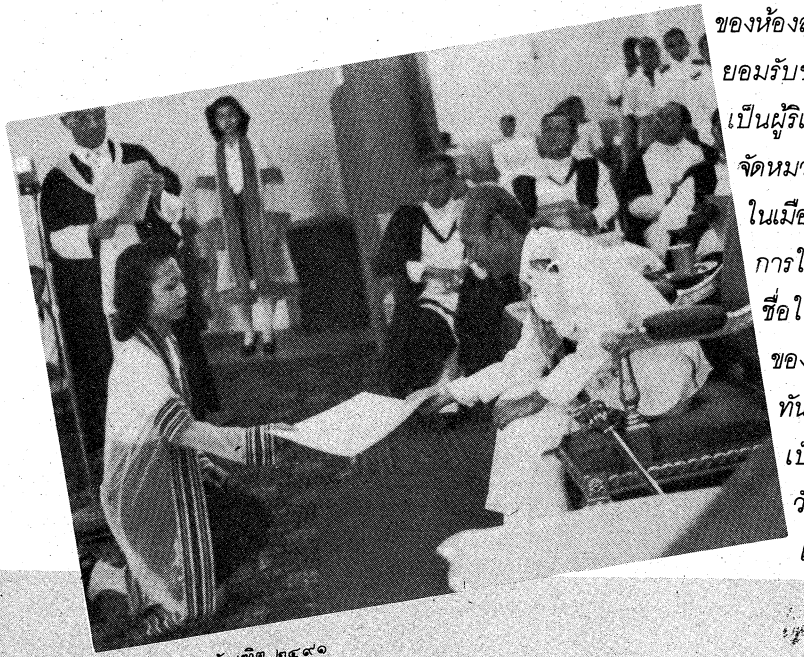
โปรดอย่าคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

คำประกาศเกียรติคุณ
นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เคยเป็นกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและเป็นกรรมการในคณะกรรมการของสมาคมและสถาบันอีกหลายแห่งด้วยกัน

นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ เป็นผู้ที่มีความสามารถดีเด่นในวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างดียิ่งเป็นผู้บุกเบิกและก่อตั้งห้องสมุดทางด้านการแพทย์ของประเทศไทย โดยได้จัดระบบการดำเนินงานของห้องสมุดแพทย์ให้เป็นแบบอย่างของห้องสมุดอื่น ๆ จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของวงการบรรณารักษ์ทั่วไป เป็นผู้ริเริ่มนำระบบการจัดหมู่มาใช้จัดหมวดหมู่หนังสือสาขาการแพทย์ในเมืองไทยเป็นครั้งแรก เป็นผู้ริเริ่มการใช้บัตรยืมหนังสือแทนการเซ็นชื่อในสมุด ซึ่งทำให้งานบริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างรวดเร็วทันสมัย และมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นแบบที่ใช้กันอยู่ทั่วไปทุกวันนี้ นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มในการ

ปรับปรุงกิจการของห้องสมุดหลายอย่างด้วยกัน เช่นริเริ่มการให้บริการสารนิเทศแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ริเริ่มรวบรวมงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาต่าง ๆ มาไว้ในห้องสมุด นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ เป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับวิชาชีพบรรณารักษ์จนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางเป็นผู้ที่เป็นกำลังอันสำคัญในการก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เคยได้รับเกียรติให้เป็นผู้แทนของประเทศไทยไปร่วมประชุมในต่างประเทศหลายครั้งด้วยกัน

นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ เป็นบรรณารักษ์ตัวอย่างที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกวิชาการทางด้านห้องสมุดแพทย์ให้เป็นปึกแผ่น เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณของบรรณารักษ์ครบถ้วนและเป็นแบบอย่างที่ดีของบรรณารักษ์ทั่วไป สมควรที่จะได้รับปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพื่อเป็นเกียรติสืบไป

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ๒๕๒๖

คำกล่าวของนางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
ผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ
ในวาระสมาชิกข่ายงานศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์
แสดงมุทิตาจิต แด่ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ

เนื่องในโอกาสทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เรียน ท่านอาจารย์ ดร.อุทัย ทุติยะโพธิ และเพื่อนบรรณารักษ์ทุกท่าน

วันนี้ นอกจากจะเป็นโอกาสดีที่เราได้มาพบกันอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่ 5 แล้ว ยังเป็นโอกาสพิเศษมีงมงคล เนื่องจากเราทุกคนจะได้พร้อมใจกันแสดงความยินดีกับท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ ที่ท่านได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งนับว่าท่านเป็นผู้ที่นำเกียรติอันสูงส่งมาสู่วงการอาชีพบรรณารักษ์ของเรา *โดยที่ท่านได้ใช้เวลาทุ่มเทอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าในการงาน และใช้ประสบการณ์อันสูงและยาวนานดำเนินงานอันมีคุณประโยชน์ต่อกิจการบรรณารักษศาสตร์เป็นอย่างมาก การที่ท่านได้รับเกียรติครั้งนี้ นับว่าท่านได้เป็นผู้บุกเบิก นำเกียรติและความสำคัญแห่งวิชาชีพสู่สะท้อนมาถึงพวกเรา* เชิดหน้าชูตาพวกเราบรรณารักษ์ให้พลอยมีความสำคัญ ควรเป็นที่ชื่นชมยินดี และควรอย่างยิ่งที่เราทั้งหลายจะได้แสดงกตัญญู

กตเวทิตาธรรม และแสดงมุทิตาจิต น้อมรำลึกถึงวิริยะอุตสาหะและคุณความดีของท่าน ดิฉันจึงขอรับฉันทนุมัติจากเพื่อนบรรณารักษ์และน้อง ๆ ทุกคนในที่นี้ เป็นผู้แทนแสดงความปลาบปลื้มปีติชื่นชมยินดีของเราทุกคนรวมทั้งเพื่อน ๆ ร่วมสถาบันข่ายงานที่มิได้อยู่ ณ ที่นี้ ต่อท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ ด้วย

ในโอกาสนี้ ใคร่ขอเรียนอนุญาตท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ กล่าวถึงผลงานและความประทับใจของเราทุกคนที่มีต่อท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ เล็กน้อย เพื่อเป็นนิทัศน์อุทาหรณ์เบิกทางแห่งคุณงามความดี ซึ่งท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ เป็นแบบฉบับอันความนิยมชื่นชมแก่เรา

ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ได้เริ่มงาน ณ ห้องสมุดศิริราช นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒ จนถึงบัดนี้เป็นเวลาถึง ๓๔ ปีแล้ว ตั้งแต่ห้องสมุดศิริราชมีหนังสือเพียงไม่กี่พันเล่ม และมีบรรณารักษ์คือท่านอาจารย์ ดร. อุทัย เองเพียงคนเดียว ท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถ ตลอดจนความวิริยะอุตสาหะ ดำเนินกิจการห้องสมุดศิริราชก้าวหน้าพัฒนามาเป็นลำดับ จนปัจจุบันเป็นห้องสมุดชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศไทย และยังเป็นที่รู้จักนับถือในต่างประเทศทั่วทุกภูมิภาคของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะห้องสมุดทางการแพทย์

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย เป็นแบบฉบับอย่างดียิ่งของพวกเราบรรณารักษ์ทั้งหลาย เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่ใฝ่ในการศึกษาหาความรู้และหาประสบการณ์เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าในการศึกษาหาความรู้นั้น จะต้องลำบากตรากตรำกับการเดินทางหรือต้องใช้จ่ายเงินส่วนตัว ท่านก็มุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ใหม่มาเพื่อประโยชน์แห่งงานในหน้าที่ และเพื่อพัฒนาตนเองอยู่ตลอดมา นอกจากนั้น *เมื่อท่านมีความรู้และประสบการณ์เพิ่มพูนขึ้นแล้ว ก็ยังมีความกรุณาเผื่อแผ่ถ่ายทอดความรู้ โดยอุทิศตน สละเวลาที่ควรหาความสุขส่วนตัว ทำหน้าที่เป็นครูอาจารย์สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ตลอดจนเป็นอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์วิชาบรรณารักษศาสตร์ แก่นักศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับแต่ท่านได้เริ่มอาชีพบรรณารักษ์จนถึงปัจจุบันตลอดมา ได้เป็นผู้สร้างสรรค์บรรณารักษ์ที่ต่อมาได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวงการบรรณารักษ์ของไทยเป็นจำนวนมาก* ท่านได้เสียสละเวลาร่วมงานกิจการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย อันเป็น

ประโยชน์ส่วนรวมของอาชีพบรรณารักษ์เป็นระยะเวลายาวนานมาก นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่กิจการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จนปัจจุบันกล่าวได้ว่าสมาคมมีฐานะมั่นคงยิ่งกว่าสมาคมลักษณะเดียวกันในภูมิภาคเอเชียภาคตะวันออกเฉียงใต้ ยิ่งกว่านั้น ท่านยังได้เผยแพร่เกียรติคุณและความสามารถของบรรณารักษ์ไทย ด้วยการสละเวลาศึกษาค้นคว้า เขียนบทความและเอกสารทางวิชาการ นำเสนอในการประชุมบรรณารักษ์ และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารและสิ่งพิมพ์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศด้วย ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ปฏิบัติงานความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นบรรณาธิการหนังสือด้านบรรณารักษศาสตร์แขนงการแพทย์ และอื่น ๆ อีกมาก

ผลงานอันมีคุณค่าของท่านมีมากมาย ไม่สามารถจะนำมาเรียนให้ทราบได้หมดในระยะเวลาอันสั้น ผลงานเหล่านี้มิได้เสริมสร้างเกียรติประวัติเฉพาะส่วนตัวของท่านเอง หากแต่ยังเป็นการเสริมสร้างเกียรติภูมิของประเทศชาติไทยด้วย

นอกจากผลงานด้านบรรณารักษศาสตร์แล้ว ในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุกท่านก็ได้ประจักษ์แล้วว่า *ท่านอาจารย์มีลักษณะหลายอย่างที่เป็นที่ประทับใจของผู้ที่ได้รู้จักคบหา พบปะ หรือได้ร่วมงานด้วย เป็นผู้มีความสุขุมคัมภีรภาพ เป็นผู้มีวิจารณญาณอันสูง ถี่ถ้วนรอบคอบ วางตนเหมาะสมแก่เหตุการณ์และกรณีย์ทั้งปวง มีน้ำใจเมตตากรุณา และใฝ่ใจเกื้อกูลผู้ที่ประสงค์จะพึ่งพาท่านไม่เฉพาะแต่ทางวิชาการ* แม้ทางด้านจิตใจ ซึ่งดิฉันเชื่อว่าทุกท่านได้ประจักษ์อยู่ทั่วกันแล้ว โดยเฉพาะในส่วนตัวของดิฉัน ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ได้กรุณาเมตตาเสมือนเป็นพี่ใหญ่ ได้แนะนำให้ข้อคิดเห็น ในเวลาที่มีความท้อถอยหรือมีอนิฏฐารมณ์เข้ามารบกวนให้หวั่นไหว ท่านก็กรุณาให้กำลังใจให้ความมั่นใจ และให้ข้อคิดตลอดจนสนับสนุนดิฉันตลอดมา เพื่อน ๆ บรรณารักษ์และน้อง ๆ ทุกคน คงจะเห็นชอบพร้อมกันว่า ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย เป็นสุภาพสตรีที่มีความเพียบพร้อมทุกประการ ทั้งรูปสมบัติ คุณสมบัติ จริยสมบัติ ทรัพย์สมบัติ สติปัญญาความรู้ความสามารถ สมควรแก่การสดุดีเทิดทูนและยึดถือเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิตทั้งในด้านการงานและส่วนตัวได้เป็นอย่างดียิ่ง

การที่ท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหา

วิทยาลัยเชียงใหม่ครั้งนี้ จึงเป็นสิริมงคล นำความปลาบปลื้มปีติยินดีล้นพ้นมาสู่พวกเราทุกคน

ในศุภวาระอันเป็นมิ่งมงคลนี้ ในนามของคณะข่ายงานศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์ระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขอน้อมคารวะและแสดงความปีติยินดีต่อท่านอาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ และขออนุญาตมอบเครื่องหมายรวมใจแสดงมุทิตาจิตของสมาชิกข่ายงาน ซึ่งแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ปราศจากมูลค่าทรัพย์สิน แต่เป็นเครื่องหมายแห่งความเคารพนับถือและน้ำใจไมตรีปีติชื่นชมในอุดมมงคลอย่างแท้จริง คำประพันธ์ที่ปรากฏใน "เครื่องหมายรวมใจ" มีดังนี้

รัตนชาติเพริศแพร้ว พรรณราย นั้นนา
นาม "อุทัย" ทิพย์ฉาย เฉิดพ้อง
เพชรประดับมกุฎพราย พราวพร่าง
ชูชื่อบรรณารักษ์ก้อง ก่อเกื้อทางเกษม
เปรมปรีดิ์ปราโมทย์พร้อม เพรียงกัน
ชมชื่นเกียรติอนันต์ หนึ่งนั้น
ปริญญา "ดุษฎีบัณ- ฑิต" เด่น
มุทิตาจิตชี้ ชื่อซร้องสดุดี
เชิญตรีรัตน์เลิศพ้น พรรณนา คุณเอย
อภิรักษ์ปรีชญาณ์ ยิ่งรู้
"อุทัย" ดุจสุริยา ยามเยี่ยม โลกแล
"ทุติยะโพธิ" ผู้ แหล่งหล้านิยมชม
อุดมทิพย์เทพเอื้อ อวยพร
วิชญเกริกกำจร แจ่มจ้า
สุขสวัสดิ์สถาวร เรืองรุ่ง
ยืนเกียรติอยู่ชั่วฟ้า เลิศล้ำนิรันดร์ เทอญ

คำประพันธ์ ของ เรืออากาศเอกหญิงสุมาลี วีระวงศ์

โครงดั้นวิวิธมาลี

แววววิเชียรกว่าที่แพร้ว พรายแสง
มือช่างเจียระไนนาน ใช่น้อย
กุศลกิจกว่าเด่นแสดง ดูเนิน นานรา
จึงประจักษ์ชื่อช้อย เฉิดเฉลิม
เป็นศรีศุภเกียรติก้อง ไกรสมัย
บรรณารักษศาสตร์เผดิม เชิดชั้น
เทิดท่านอาจารย์อุทัย ทุติยะ–โพธิฮา
รังสฤษฎ์บัณฑิตขั้น ดุษฎี
ปวงศิษย์มาร่วมซ้อง สู่ขวัญ ท่านรา
เชลงสารอักษรศรี สื่อพร้อม
โดยจิตปรีดาครัน ในคาบ น้ำนา
พ่างพิพิธบุษปร้อยน้อม นอบครู
อุปการกิจเกื้อ วิทยา การฤา
อันท่านกอร์ปควรชู เชิดไว้
เป็นแบบเป็นอย่างพา ใจภาค ภูมินอ
ดุจประทีปส่องจ้าให้ สว่างเห็น

ใจกายท่านมุ่งน้อม ในงาน
ตรำตรากทุกข์ลำเค็ญ ใช้น้อย
กว่าสามสิบปีนาน นับเนื่น ฉนำรา
คุณท่านเกินเยื่อนถ้อย ถ่องแถลง
ผู้เดียวรับกิจแล้ เริ่มขยาย
ริการจัดหมู่แปลง เปลี่ยนให้
เหมาะแก่วิทยาภาย หลังอีก
รวบรวมข้อมูลไว้ สรรพสรร
ดรรชนีเวชศาสตร์ทั้ง วารสาร
ท่านตริท่านทำทัน ทั่วถ้วน
ยังเรียบเรียงบรรณา – นุกรมแพทย์ อีกนา
ในนอกแดนด้าวล้วน ร่วมมือ
งานสารนิเทศแท้ ทุกทาง
สำเนาถ่ายเอกสารฤๅ สืบค้น
ท่านก่อกำหนดวาง ระเบียบแบบ ไว้นา
เป็นแหล่งแรกเริ่มต้น ต่อมา
ยังอาคารโอ่สร้าง เอี่ยมสมัย
สรรพเครื่องโสตทัศนา เอนกแท้
พรั่งพร้อมเพื่อการวิจัย จนบัด นี้นา
ท่านร่วมคิดสร้างแก้ แต่งเติม

เมื่อมีผู้น้อยร่วม
ท่านเร่งคิดคลายเสริม
โอกาสเพิ่มวิชาการ
ติดต่อทุนให้ได้
ทำงาน ด้วยรา
ส่งไซร้
มีเมื่อ ใดนา
ร่ำเรียน

สัมนาในศาสตร์ด้าน
ท่านสรรส่งคนเพียร
ใครไปบ่ได้จัก
เพื่อบ่ขาดไร้ผู้
บรรณารักษ์ น้ำรา
ร่วมรู้
จัดทด แทนฮา
สดับความ

อุปสรรคหนักเหนื่อยล้า
บ่เคยพร่องพยายาม
โดยท่านแน่วมโนใน
สู้อดทนค้อยค้อย
เพียงใด ก็ดี
สักน้อย
ประโยชน์ส่วน รวมนอ
ครุ่นถวิล

บริหารห้องสมุดทั้ง
ใดพอที่ควรจินตน์
หน่วยอื่นมาปรึกษา
จวบสัมฤทธิ์รู้ได้
สรรหา สรรพรา
จัดให้
ท่านแนะ นำนา
ดั่งปอง

ศุภกิจท่านกอร์ปไว้
เกินกว่าเก็บมากรอง
จึงเกียรติท่านขจรขจาย
ทุกแห่งทุกผู้ล้วน
มากหลาย นักแล
กล่าวถ้วน
จรดทั่ว ทิศฮา
ชื่นชม

ดุษฎีบัณฑิตไซร้ สมควร ยิ่งนา
สิทธิแก่ท่านเป็นปฐม แน่แท้
เชลงกานท์กล่าวประมวล โดยสรุป นี้รา
ด้วยปลาบเปรมปรีมแล้ สดุดี

ขอท่านแผ้วผ่องพ้น ภัยผอง โสตถิเทอญ
เจริญอายุยืนมี สุขพร้อม
สรรพสัมฤทธิ์ประดุจปอง เป็นประโยชน์ ยิ่งรา
สมจิตศิษย์ถ้วนน้อม อรรถเสนอฯ

เรืออากาศเอกหญิง สุมาลี วีระวงศ์
ห้องสมุดกรมแผนที่ทหาร กระทรวงกลาโหม
ประพันธ์ในนาม
บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่
กองห้องสมุด
มหาวิทยาลัยมหิดล
๑ พ.ค. ๒๕๒๖

เกียรติยศแห่งชีวิต

อาจารย์ ดร. อุทัย ทุติยะโพธิ

เรียงร้อยดอกไม้หลากหลายพันช่อ
แต้มต่อเป็นมงกุฎเกียรติยศปรากฏฉันท์
จากดวงใจญาติมิตรศิษย์รักรักนิรันดร์
แทนของขวัญกราบยินดีท่านอาจารย์อุทัย

เสมอหนึ่งประทีปทองส่องสว่างกลางอาชีพ
งามประณีตรู้สามารถสมานสมัย
คุณธรรมเมตตากรุณาแผ่กว้างไกล
เปรียบร่มไทรร่มโพธิ์แก้วแววมณี

โอ้ว่าวันแห่งความทรงจำอันล้ำค่า
ถ้วนหน้าพร้อมใจร่วมกตเวทิตาศรี
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทวี
เทิดเกียรตินี้รำลึกไว้ในวงการ

พันธุ์พิงค์ ธรมธัช ผู้ประพันธ์

ภาคที่ ๑

ประวัติและผลงานของ อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ

ได้รับโล่จารึกขอบคุณ
และชมเชยจากผู้ใช้
บริการหอสมุดศิริราช
เพื่อเป็นการแสดงปฏิการ
และตระหนักในคุณค่า
ของบรรณารักษ์ผู้เกื้อกูล
ประโยชน์แก่การศึกษา
แพทย์อย่างสำคัญ
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
จอมพลถนอม กิตติขจร
เป็นผู้มอบโล่เมื่อวันที่
๒๔ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๐๙

ประวัติการศึกษาระยะต้น

เกิดเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2468 ที่จังหวัดพระนคร เข้ารับการศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ เมื่อปี พ.ศ. 2475 จนกระทั่งจบหลักสูตรมัธยมศึกษา (ม. 6) ในปี พ.ศ. 2484 และได้ศึกษาต่อขั้นเตรียมอุดมศึกษา ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนสำเร็จการศึกษาเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2486 และในปีเดียวกันนี้เอง ได้เข้าศึกษาต่อในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเนื่องจากเกิดจากสงครามโลกครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยหยุดการเรียน 1 ปี จึงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2491

ในปี พ.ศ 2494 ขณะที่ปฏิบัติงานเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยมหิดล) ได้เข้าศึกษาวิชาจัดห้องสมุดที่มูลนิธิฟูลไบร์ทส่งศาสตรจารย์ชาวอเมริกันมาดำเนินการสอนเป็นครั้งแรกที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนจบหลักสูตรได้รับวุฒิบัตร

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2496 ได้รับทุนจากองค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ด (China Medical Board of New York) ให้ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ขั้นปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา ได้รับปริญญา M.S. in L.S. เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498

ประวัติการรับราชการ

เริ่มงานราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2492 ในฐานะลูกจ้างรับเงินรายได้ สังกัดสำนักงานเลขานุการ กรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เนื่องจากยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการประจำ เมื่อได้รับทุนจากองค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ด ให้ไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ขั้นปริญญาโท ณ สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2496 ถึงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2498 จึงไม่ได้รับเงินเดือน และเท่ากับเสียอายุราชการไปเป็นเวลา 6 ปี ได้รับการบรรจุให้เป็นข้าราชการประจำของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์หลังจากกลับจากต่างประเทศแล้ว และได้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งต่าง ๆ ก้าวหน้ามาโดยลำดับดังนี้

วัน เดือน ปี พ.ศ. ที่เริ่มดำรงตำแหน่ง	ตำแหน่ง
มี.ค. 2498	ประจำแผนกห้องสมุด ชั้นวิสามัญชั่วคราว สังกัดแผนกห้องสมุด สำนักงานเลขานุการ กรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ธ.ค. 2498	ประจำแผนกห้องสมุด ชั้นตรี
ก.ค. 2500	หัวหน้าแผนกห้องสมุด ชั้นตรี
พ.ย. 2501	หัวหน้าแผนกห้องสมุด ชั้นโท
ต.ค. 2505	หัวหน้าแผนกห้องสมุด ชั้นเอก
ต.ค. 2508	บรรณารักษ์เอก แผนกห้องสมุด กองบริการการศึกษา
30 ธ.ค. 2516	อาจารย์เอก ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
25 ส.ค. 2518	ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษ และรักษาการในตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ
18 ก.พ. 2519	อาจารย์ชั้นพิเศษ กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี
ต.ค. 2519	อาจารย์ระดับ 7 แผนกห้องสมุด
ต.ค. 2520	บรรณารักษ์ระดับ 7 แผนกห้องสมุด
ก.พ. 2521	หัวหน้ากองห้องสมุด สำนักงานอธิการบดี
1 ก.พ. 2522	ผู้อำนวยการกองห้องสมุด สำนักงานอธิการบดี
23 มิ.ย. 2526	ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง บรรณารักษ์ระดับ 10 (ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ) สำนักงานอธิการบดี

การศึกษาต่อเนื่อง

เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะติดตามความก้าวหน้าในวงงานห้องสมุด และวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์ ตลอดจนวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา จึงได้เข้ารับการศึกษาอบรม ดูงาน ตลอดจนร่วมประชุมทางวิชาการด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอทั้งด้วยทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ และด้วยทุนส่วนตัว ดังจะขอยกแต่ที่สำคัญมากล่าวตามลำดับเวลาดังนี้

ก. การศึกษาอบรม และดูงาน

พ.ศ. 2504 ได้รับทุนจากสมาคมห้องสมุดแพทย์อเมริกันให้ไปศึกษาและดูงานด้านห้องสมุดเป็นเวลา 9 เดือน ในการนี้ได้เข้าศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์เพิ่มเติม 2 วิชา คือ การบริหารห้องสมุดขั้นสูง (Advanced in Library Administration) และสิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government Publications) ที่มหาวิทยาลัยเซาเทอร์นแคลิฟอร์เนีย (Southern California)

พ.ศ. 2506 ได้รับทุนจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเล่อร์ไปฝึกงานที่ห้องสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (U.S. National Library of Medicine) เป็นเวลา 3 เดือน

พ.ศ. 2512 เข้าอบรมวิชาบรรณานุกรมทางการแพทย์ (Medical Bibliography) ที่บริติชเคาน์ซิล (British Council) จัดขึ้นที่ลอนดอนในภาคฤดูร้อน เป็นเวลา 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน ถึงวันที่ 3 พฤษภาคม ด้วยทุนส่วนตัว และระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม – 31 สิงหาคม ได้เข้ารับการอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด ที่ห้องสมุดแพทย์แห่งชาติ สหรัฐอเมริกา และเมื่อเดินทางกลับองค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ดได้ให้ทุนดูงานห้องสมุดแพทย์ที่ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮ่องกง และฟิลิปปินส์ เป็นเวลา 2 สัปดาห์

ดูงานห้องสมุดแพทย์ที่ Mayo Clinic, Minnesota ,Rochester 1969

พ.ศ. 2515 ได้รับทุนจากองค์การซิมิโอ (SEAMEO) ให้ทำหน้าที่หัวหน้าคณะพาบรรณารักษ์ไทยและฟิลิปปินส์ ไปศึกษาสภาพห้องสมุดแพทย์ที่ปีนัง มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

พ.ศ. 2519 ได้เข้ารับการอบรมวิชาคอมพิวเตอร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในปีเดียวกันนี้ได้รับทุนจาก UNFPA ให้ทำการสำรวจภาวะห้องสมุดและศูนย์เอกสารทางด้านประชากรและการวางแผนครอบครัว เป็นเวลา 1 เดือน ร่วมกับบรรณารักษ์ชาวอเมริกัน 1 คน อาจารย์ทางเศรษฐศาสตร์และบริหารชาวมาเลเซีย 1 คน และผู้แทนของ UNFPA 1 คน เดินทางสำรวจห้องสมุดและหน่วยงานทางด้านนี้ ที่นิวยอร์ค ปารีส เจนีวา ลาฮวร์ นิวเดลิ และกรุงเทพฯ ได้ทำรายงานเรื่อง "Evaluation Report to UNFPA on Clearing House and Documentation Centers in the Field of Population and Family Planning in Asia"

พ.ศ. 2523 ได้รับทุน SEAMIC Travel Research Fellowship 1979 ไปสำรวจภาวะห้องสมุดและศูนย์เอกสารทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น เป็นเวลา 1 เดือน ได้เขียนรายงานชื่อ "Present Situation of Medical Libraries and Documentation Centres in Indonesia, Malaysia and Philippines.

พ.ศ. 2525 ไปดูงานห้องสมุด และการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดแพทย์และห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ประเทศอิสราเอล

พ.ศ. 2526 ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม – 9 กันยายน ได้ดูงานห้องสมุดตามเมืองต่าง ๆ ของประเทศสหพันธรัฐเยอรมัน

ข. การไปประชุมทางวิชาการระหว่างประเทศ

นอกเหนือจากการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์และวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศจัดขึ้นเป็นประจำอยู่เสมอ และหลายวาระจนเกินกว่าจะยก

มากล่าวได้ จึงขอกล่าวเฉพาะการร่วมประชุมทางวิชาการระหว่างประเทศเท่านั้น ซึ่งลำดับได้ดังนี้

พ.ศ. 2506 ไปร่วมประชุม Second International Congress on Medical Librarianship และการประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 62 ของสมาคมห้องสมุดแพทย์อเมริกัน สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2512 ไปร่วมประชุม The Third International Congress on Medical Librarianship ที่เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์

พ.ศ. 2515 ไปร่วมประชุม The First Southeast Asian Conference on Medical and Health Information Activities ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2516 ไปร่วมประชุม Library and Information Services, Asian Mass Communication and Information Centre ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย

พ.ศ. 2516 ไปร่วมประชุม The First Southeast Asian Conference on Medical and Health Information Activities และ First Seminar on Problems of Staff Training For Southeast Asian Medical and Health Information Services ที่กรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2516 ไปร่วมประชุม The Second Conference of Asian Librarians (CONSAL II) นครมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

พ.ศ. 2517 ไปประชุม The First Conference on Asian Conference Library Cooperation ที่นครไทเป ไต้หวัน

พ.ศ. 2518 ไปร่วมประชุม The Second Southeast Asian Conference on Medical and Health Informaion Activities ที่นครมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

พ.ศ. 2518 ไปร่วมประชุม The Third Conference of Southeast Asian Librarians (CONSAL III) ที่นครจาร์กาตา ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. 2519 ไปร่วมประชุม The Third Southeast Asian Conference on Medical and Health Information Activities ที่สิงค์โปร์

พ.ศ. 2519 ไปร่วมประชุม The First Conference on University Library Building ที่สิงค์โปร์

พ.ศ. 2520 ไปร่วมประชุม The Fourth Southeast Asian Conference on Medical and Health Information Activities ที่กรุงเทพ ฯ

พ.ศ. 2521 ไปร่วมประชุม The Fourth Conference of Southeast Asian Librarians (CONSAL IV) ที่กรุงเทพ ฯ

พ.ศ. 2522 ไปร่วมประชุม Bellagio Conference เรื่อง Selective Librariesd for Medical Schools in Less Developed Countries ที่ Bellagio นครมิลาน ประเทศอิตาลี

พ.ศ. 2522 ไปร่วมประชุม Consultative Meeting for Establishment of a Regional Network of Health Literature, Library and Information Services นครนิวเดลฮี ประเทศอินเดีย

พ.ศ. 2523 ไปร่วมประชุม The Second Coordination Committee Meeting Post – Graduate Course for Science Information Specialists ที่นครมะนิลา ประเทศฟิลิปปีนส์

พ.ศ. 2523 ไปร่วมประชุม The Fourth International Congress on Medical Librarianship ที่นครเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย

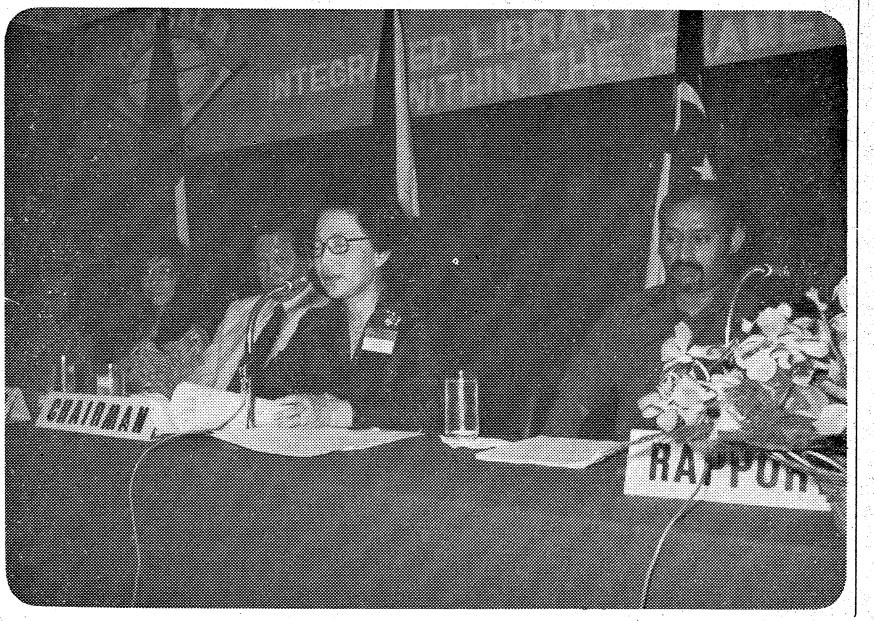
พ.ศ. 2523 ไปร่วมประชุม Regional Training Programmes for Health Sciences Librarians ที่นครนิวเดลฮี ประเทศอินเดีย

พ.ศ. 2524 ไปร่วมประชุม The Fifth Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL V) ที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

พ.ศ. 2524 ไปร่วมประชุม The Ninth SEAMIC Workshop on Health Education ที่เมืองสุราบายา ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. 2525 ไปร่วมประชุม FID/ET Workshop on Education and Training in Developed and Developing Countries ที่ฮ่องกง

4 – 11 ม.ค. 2526 ไปร่วมประชุมเรื่อง Health Service Research ที่นครนิวเดลฮี ประเทศอินเดีย

การประชุม CONSAL ครั้งที่ 3 ที่กรุงจาร์กาตา อินโดเนเซีย

30 พ.ค. – 3 มิ.ย. 2526	ไปร่วมประชุม The Sixth Congress Southeast Asian Librarians (CONSAL VI) ที่ประเทศสิงค์โปร์
1 – 5 ส.ค. 2526	ไปร่วมประชุมเรื่อง Consultative Meeting on HELLIS Network ที่นครนิวเดลฮี ประเทศอินเดีย
14 – 26 ส.ค. 2526	ไปร่วมประชุม Pre-session และ General Conference ของ UNESCO/IFLA ที่เมืองมิวนิค ประเทศสหพันธรัฐเยอรมันนีตะวันตก

ผลงานในหน้าที่

วิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน ได้บรรยายไว้ในบทความ *"มารู้จักบรรณารักษ์กันเถอะ"* ที่ตีพิมพ์ในหนังสือ **สมาคมห้องสมุด 25** หน้า 204 – 207 ในเรื่องตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการงานในหัวข้อ *"นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ"* ว่า

"นับตั้งแต่เริ่มเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งบรรณารักษ์เมื่อปีพ.ศ. 2492 นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิได้เปลี่ยนแปลงระบบการดำเนินงานห้องสมุด โดยแยกประเภทหนังสือให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการใช้ ได้นำระบบการจัดหมู่ U.S. National Library of Medicine Classification

มาใช้ตั้งแต่ยังมีชื่อว่า Army Medical Library Classification และได้ทำบัตรรายการ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง เพื่อสะดวกในการค้นหา ส่วนบริการจ่ายรับซึ่งแต่เดิมให้ผู้ยืมหนังสือประเภทต่าง ๆ และแบบฟอร์มสำหรับทวงหนังสือที่เกินกำหนด ตลอดจนการจัดระเบียบข้อบังคับในการใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ได้รวบรวมวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย ทั้งหมดที่มีอยู่ทำการเย็บเล่ม วารสารใดที่ไม่ครบก็ติดตามขอตามไปสถานที่ต่าง ๆ ที่ศิษย์เก่าทำงานอยู่ ทำให้ได้วารสารครบถ้วน เช่น จดหมายเหตุทางการแพทย์ ของแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย (จ. พ. ส. ท.) มีตั้งแต่ฉบับแรก

หลังจากที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศได้เริ่มติดต่อจากห้องสมุดแพทย์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Library of Medicine) โดยขอความช่วยเหลือในการจัดถ่ายเอกสารทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่าง ๆ ที่ไม่สามารถหาได้ภายในประเทศ ความช่วยเหลือนี้ได้ดำเนินต่อมาจนปัจจุบันนี้ งานด้านบริการได้ริเริ่มนำเอาเครื่องถ่ายเอกสารมาใช้เป็นครั้งแรกในห้องสมุดในประเทศไทย ได้ริเริ่มจัดทำดรรชนีชื่อผู้แต่งวารสารการแพทย์ของไทยในแบบอย่างของ Index Medicus ในขณะเดียวกันได้ทำดรรชนีชื่อของแพทย์ไทย ที่เขียนเรื่องลงในวารสารต่างประเทศ หรือแพทย์ต่างประเทศเขียนเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย ซึ่งทำให้ได้ประโยชน์ต่อผู้ใช้ห้องสมุด และได้ทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ด้านการบริการได้จัดทำสมุดแนะนำการส่งหนังสือเพื่ออาจารย์แพทย์ นักศึกษาและข้าราชการอื่น ๆ จะได้มีโอกาสเสนอรายชื่อหนังสือตามที่ต้องการรวมทั้งค้นเรื่องและทำบรรณานุกรมให้ด้วย

ในปี พ.ศ. 2498 ได้ขอให้องค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ดแห่งนิวยอร์คเพิ่มเงินให้ห้องสมุดจากที่เคยให้มาแต่เดิม 3 ปี 10,000 เหรียญอเมริกัน มาเป็น 15,000 เหรียญอเมริกัน และได้ขอเพิ่มอีกเป็น 20,000 เหรียญอเมริกัน องค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ดยินยอมและให้ความช่วยเหลือมาจนถึง พ.ศ. 2516 ซึ่งคิดเป็นมูลค่า 250,000 เหรียญอเมริกัน

ในปี พ.ศ. 2500 ได้ริเริ่มให้ความช่วยเหลือแก่แพทย์ที่อยู่ต่างจังหวัด และขาดแคลนเอกสารทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมเรื่องที่ต้องการ พร้อมกับเอกสารส่งไปให้ จังหวัดแรกที่ให้ความช่วยเหลือคือ จังหวัดเชียงราย ในปัจจุบันความช่วยเหลือนี้ได้แพร่หลายออกไปเกือบทุกภาคของประเทศ

ในการขยายกิจการห้องสมุด ให้ดัดแปลงสถานที่ที่ได้รับเพิ่มคือ ห้องบรรยาย และห้องเก็บรายงานมาเป็นห้องอ่านหนังสือ ซึ่งสามารถบรรจุผู้อ่านได้ประมาณ 70 คน ได้เริ่มจัดหนังสือเป็นแบบชั้นเปิด (Open Shelves) ปัจจุบันห้องสมุดมีที่นั่งจุคนได้ประมาณ 300 ที่นั่ง เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 8.00 – 21.00 น. ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และเวลา 8.00 – 16.00 น. ในวันเสาร์ และเวลา 8.00 – 12.00 น. ในวันอาทิตย์ ตลอดปีการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเวลาเปิดปิดเฉพาะหยุดภาคการศึกษาปลายปีเท่านั้น คือเปลี่ยนเวลาปิดจาก 21.00 น. เป็นเวลา 18.00 น. และวันอาทิตย์ปิด

ในการเดินทางไปต่างประเทศได้นำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดขาดระหว่าง ค.ศ. 1945 – 1948 ซึ่งเป็นระยะสงครามไปขอรับบริจาคจากสถาบันต่าง ๆ โดยองค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ดแห่งนิวยอร์คช่วยค่าส่ง ทำให้วารสารทางการแพทย์ และสาขาที่เกี่ยวข้องบางรายการที่ขาดหายไประหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 มีครบถ้วนตั้งแต่เล่มแรกจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2504 ได้ติดต่อกับองค์การไชน่าเมดิคัลบอร์ดแห่งนิวยอร์ค เพื่อขอความช่วยเหลือในด้านงบประมาณการก่อสร้างอาคารห้องสมุด และให้จัดทุนผู้ช่วยบรรณารักษ์ได้ไป

คณะบรรณารักษ์อเมริกัน
เยี่ยมชมห้องสมุดศิริราช
3 กันยายน พ.ศ. 2523

ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ชั้นปริญญามหาบัณฑิตในสหรัฐอเมริกา ซึ่งองค์การนี้อนุมัติให้ผู้ช่วยบรรณารักษ์ ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) ระหว่างวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2506 ถึงวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2508 1 คน และระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2513 ที่มหาวิทยาลัยเอเมอรี่ (Emory University) 1 คน นอกจากนั้นได้ทุนให้บรรณารักษ์ที่ไปศึกษาด้วยทุนส่วนตัวได้ทุนดูงานจากองค์การ ฯ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2513 อีก 1 คน

ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2505 องค์การไชน่าเมดิลลับอร์ดแห่งนิวยอร์ค อนุมัติเงิน 200,000 เหรียญอเมริกันเพื่อออกแบบและก่อสร้างอาคารห้องสมุด การก่อสร้างได้เริ่มเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2506 และสำเร็จเรียบร้อยเมื่อ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2508 ในการก่อสร้างอาคารห้องสมุดหลังนี้ นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการควบคุมและตรวจรับมอบการก่อสร้าง ห้องสมุดหลังนี้จัดเป็นห้องสมุดที่ทันสมัยและมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2509 สามารถจุหนังสือได้ประมาณ 1 แสนเล่ม มีที่นั่งอ่านประมาณ 320 ที่นั่ง ภายในอาคารมีการจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาบรรณารักษศาสตร์ เช่น มีห้องประชุม ห้องศึกษาเดี่ยวสำหรับการค้นคว้าของอาจารย์ ห้องสมุดสมเด็จพระราชบิดา ห้องประวัติการแพทย์ และห้องรวบรวมเอกสารมีค่า ด้านงานเทคนิคของห้องสมุด ได้ปรับปรุงให้มีระเบียบแบบแผน ส่วนงานบริการก็จัดดำเนินงานให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น ตลอดจนจัดให้มีบริการช่วยค้นคว้าจากหนังสือและวารสารอย่างกว้างขวางรวมทั้งการจัดนิทรรศการหนังสือ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้ ควบคุมดูแลรักษาหนังสือจำนวนกว่าเจ็ดหมื่นเล่ม ควบคุมการปฏิบัติงานทางด้านการจัดหนังสือวารสาร การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ ปรับปรุงและพยายามหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดทำบัตรรายการให้สะดวกและรวดเร็ว ศึกษาในการที่จะนำเทคนิคใหม่ ๆ มาให้บริการสารนิเทศ จัดทำคู่มือการทำงานในบางหน่วยเพื่อให้เกิดความคล่องตัว จัดทำรายงานประจำปีของห้องสมุดเพื่อรวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือแก่ห้องสมุดทั้งในประเทศและต่างประเทศและให้คำแนะนำและช่วยเหลือห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย"

นอกจากปฏิบัติงานประจำของห้องสมุด และรับผิดชอบในการสอนการใช้ห้องสมุดและหนังสือแก่บุคคลต่าง ๆ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ปีที่ 1, 2 นักศึกษาปริญญาโท (แพทย์) ที่เข้าศึกษาต่อที่คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน นักเรียนอนุปริญญาพยาบาล ปริญญาพยาบาลและนักเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ ตลอดจนผู้สนใจทั้งภายนอกมหาวิทยาลัย สอนวิชาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดแก่นักศึกษา โครงการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรอบรมเลขานุการการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดลแล้วยังให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอื่น ๆ อีก เป็นต้นว่า ร่วมในการดำเนินงานบางอย่างของมหาวิทยาลัยในฐานะกรรมการเรื่องต่าง ๆ เป็นครั้งคราว เช่น เป็นกรรมการงานพระราชทานปริญญาบัตร กรรมการตรวจรับสิ่งก่อสร้าง กรรมการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการในมหาวิทยาลัยเป็นต้น และช่วยสอนภาษาอังกฤษให้แก่พนักงานวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และนักศึกษาช่างอุปกรณ์การแพทย์

งานพิเศษนอกเหนือจากหน้าที่ประจำ

งานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

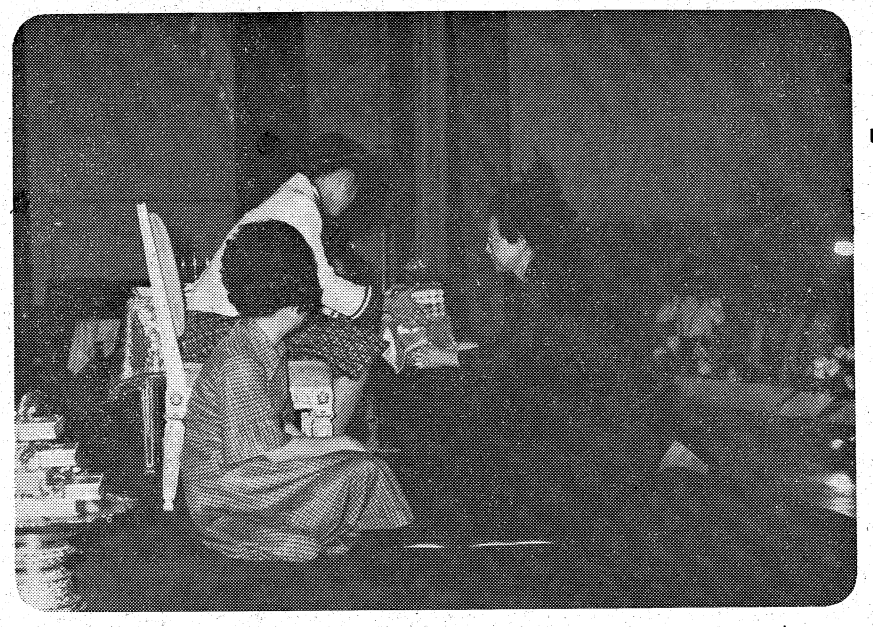
นอกจากจะอุทิศตนอย่างสุดกำลังความสามารถให้กับงานหอสมุดศิริราช และงานอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลตลอดมาแล้ว ยังได้อุทิศแรงกาย แรงใจและกำลังความรู้ให้กับงานอื่น ๆ ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และที่เกี่ยวข้องอยู่อย่างสม่ำเสมอเท่าที่โอกาสอำนวย งานสำคัญอย่างหนึ่งคืองานที่เกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งได้มีบทบาทสำคัญมาแต่ต้นจนบัจจุบัน กล่าวคือเป็นบุคคลหนึ่งที่ร่วมกับบุคคลสำคัญท่านอื่น ในวงการห้องสมุดของไทย มีศาสตราจารย์สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ ศาสตราจารย์แม้นมาส ชวลิต อาจารย์รสา วงศ์ยังอยู่ คุณเล็ก ไชยวสุ และ คุณสุข วงศาสนธิ์ เป็นอาทิ *ริเริ่มก่อตั้งชมรมห้องสมุด ซึ่งได้พัฒนามาเป็นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ* และได้รับเลือกให้ทำหน้าที่กรรมการบริหารของสมาคมฯ ตลอดมาจนภายหลังได้ถอนตัวด้วยเหตุผลที่ว่าให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามาดำเนินงานบ้าง ในฐานะกรรมการบริหาร ได้เคยทำงานให้สมาคมฯในหลายหน้าที่ในวาระต่าง ๆ กัน คือ เคยเป็นเหรัญญิก ปฏิคม บรรณารักษ์ ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ เป็นอุปนายก และได้รับเลือกให้

เป็นนายกสมาคมฯ ในวาระ พ.ศ.บี 2520–2521 ผลงานสำคัญเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกฯ คือ ได้ดำเนินการให้มีการร่างและการประกาศใช้จรรยาบรรณบรรณารักษ์ขึ้นในประเทศไทยเมื่อ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นผลจากการประชุม CONSAL ครั้งที่ 2 ที่สรุปให้ทุกประเทศดำเนินการในเรื่องนี้ และสิ่งที่ภูมิใจ คือ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2520 ของสมาคมฯ ที่ประชุมเรื่อง "*ระบบสารนิเทศแห่งชาติจะช่วยพัฒนาศูนย์สารนิเทศ หอจดหมายเหตุ และห้องสมุดได้อย่างไร*" เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์การยูเนสโกนั้น เป็นปีที่เอกสารการประชุมครบถ้วนและเตรียมไว้พร้อมก่อนเริ่มการประชุม

นอกเหนือไปจากการเป็นกรรมการบริหารแล้ว ยังช่วยงานและสนับสนุนกิจการของสมาคมฯในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด ได้ช่วยเป็นวิทยากรในการอบรมบรรณารักษ์ที่สมาคมฯจัดขึ้นทั้งสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ ตลอดมาตั้งแต่แรกเริ่มจนปัจจุบัน เข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคมฯทุกครั้งที่ไม่ได้เดินทางไปต่างประเทศ และเกือบทุกครั้งที่เข้าประชุมได้ช่วยทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการประชุมด้วย และไม่เคยละเลยโอกาสที่จะเผยแพร่กิจการของสมาคมฯให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปตลอดจนพยายามชักจูง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีพระราชทานพระราชวโรกาสให้นายกสมาคมห้องสมุด ฯ และคณะบรรณารักษ์เข้าเฝ้า ฯ ทูลถวาย ฯ ตู้บัตรรายการ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

เข้าเฝ้าฯถวายพระพรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงได้รับพระราชทานสถาปนาพระราชอิสริยยศ และพระราชอิสริยศักดิ์

บุคคลในวงการต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญของสมาคมฯอยู่เสมอ เมื่อมีการก่อตั้งชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์อุทัย ในฐานะที่ร่วมก่อตั้งชมรมได้รับเลือกให้เป็นประธานชมรมฯคนแรกเมื่อปี พ.ศ. 2524 ซึ่งเป็นปีแรกที่ชมรมได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการและเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มให้ชมรมประเภทต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นนั้น เข้าอยู่ในสังกัดของสมาคมฯ เพื่อให้บทบาทของสมาคมฯ เข้มแข็งขึ้น

ในปัจจุบัน (ตั้งแต่ พ.ศ. 2526) ได้รับการแต่งตั้งจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยให้เป็นที่ปรึกษาของสมาคมฯ

งานเผยแพร่ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์

นอกจากรับเชิญเป็นวิทยากรในการอบรม และประชุมสัมมนาทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์ที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้นเป็นประจำแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา ได้ช่วยฝึกงานห้องสมุดให้แก่นิสิตนักศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จากสถาบันต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น รวมไปถึงช่วยฝึกงานให้แก่ข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่เจ้าสังกัดขอมา

ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 เช่นกัน ได้รับเชิญจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เป็นอาจารย์พิเศษของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิชาที่บรรยายมี วรรณกรรมในสาขาวิทยาศาสตร์ วารสารสำหรับห้องสมุด สิ่งพิมพ์รัฐบาล ห้องสมุดเฉพาะเป็นอาทิ และหลังจากนั้นก็ได้รับเชิญจากสถาบันต่าง ๆ ที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ให้เป็นอาจารย์พิเศษบรรยายวิชาต่าง ๆ อยู่ตลอดมา

จากการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ยอมรับทางวิชาการโดยทั่วไปนี้เอง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้รับแต่งตั้งจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้เป็นกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์ขั้นปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน มีรายชื่อวิทยานิพนธ์ที่ผู้จักทำอยู่ในความดูแลมีดังต่อไปนี้

1. การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย (The Production of Reference Books in Thailand and Their Utilization) พ.ศ. 2508
2. การจัดสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย (The Organization of Thai Government Documents) พ.ศ. 2511
3. ปัญหาการควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมในประเทศไทย (Problem of Bibliographical Contorl and Services in Thailand) พ.ศ. 2512
4. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย (Reference Services in Thai University Libraries) พ.ศ. 2514
5. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุด เพื่อการวิจัยในประเทศไทย (Problems of Library Research in Thailand) พ.ศ. 2515
6. การศึกษาเรื่องห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทย (A Study of Medical School Libraries in Thailand) พ.ศ. 2516
7. ห้องสมุดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย (Scientific and Technological Libraries in Thailand) พ.ศ. 2516
8. ผลการฝึกงานในห้องสมุดต่อการปฏิบัติงานอาชีพบรรณารักษ์ (The Effects of Field Experience Towards Library Work) พ.ศ. 2520

9. การให้บริการงานดรรชนีวารสาร เพื่อการค้นคว้าวิจัยในประเทศไทย (Periodical Indexing for Research in Thailand) พ.ศ. 2520
10. การประเมินผลการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2512 – 2519 (An Evaluation of the Thai Library Association Workshop Program for Special Librarians during 1969 – 1976) พ.ศ. 2521
11. การศึกษาและการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานเขียน และงานวิจัยทางแพทย์ของคณาจารย์ คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาเชียงใหม่ 2522 (A Study of the Use of Library Resources for Research and Report Writing by the Medical Faculty Members of Chiangmai University) พ.ศ. 2523
12. การสำรวจการใช้เครื่องถ่ายเอกสารของห้องสมุดในประเทศไทย (A Survey of the Utilization of Copying Machines in Libraries in Thailand) พ.ศ. 2522
13. การประเมินคุณค่าของวารสารไทยทางการแพทย์ (An Evaluation of Thai Medical Periodicals) พ.ศ. 2523
14. บริการสารสังเขปทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในเขตกรุงเทพมหานคร (Science and Technology Abstracting Service in Bangkok) พ.ศ. 2524
15. การประเมินคุณค่าหนังสือตำราแพทย์ของโครงการตำราศิริราช (An Evaluation of Medical Textbooks Published by Siriraj Textbook Project) พ.ศ. 2525

ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์นั้น ยังปรากฏในรูปของงานเขียนต่าง ๆ ดังรายการต่อไปนี้

ภาษาไทย

1. *"คำแนะนำในการจัดและรักษาห้องสมุดแพทย์"* **สารศิริราช** 8 (พฤศจิกายน, 2499), *700 – 704*

2. "*บรรณานุกรม (Bibliographies)*" **วารสารห้องสมุด** ๗ (พฤศจิกายน – ธันวาคม, 2506), 626 – 679.

3. "*บุคลิกลักษณะของบรรณารักษ์*" **บรรณารักษ์**, (2509), 51–52.

4. "*ประวัติจดหมายเหตุทางแพทย์ของแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย*" **จ.พ.ส.ท.** 50 (มกราคม, 2510), 117 – 137.

5. รายงานการเดินทางไปดูงานประชุมและศึกษาต่อในต่างประเทศ (สหรัฐอเมริกา อังกฤษ อินเดีย ญี่ปุ่น 5 พฤศจิกายน 2503–30 สิงหาคม 2504) เสนอต่อมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

6. "*สรุปผลรายงานการสัมนาเรื่องวิธีให้บริการข่าวสารประชากรและการวางแผนครอบครัว*" **วารสารห้องสมุด** 18 (พฤศจิกายน – ธันวาคม, 2517), 471 – 485

7. "*ห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา*" (American Libraries โดย Dr.Roger Lyden) **วารสารห้องสมุด**, 2 (กรกฎาคม – กันยายน, 2510), 48 – 62.

8. "*ห้องสมุดแพทย์ในสหรัฐอเมริกา*" **วารสารห้องสมุด** 5 (กรกฎาคม-กันยายน, 2504), 1 – 7.

9. "*เอกสารอ้างอิง*" **สารศิริราช** 21 ตอนที่ 1 (มกราคม, 2512), 55 – 80.

10. "*ศาสตราจารย์ น.พ. ประเสริฐ กังสดาลย์ นักคิด – นักเขียน*" **สารศิริราช** ปีที่ 28 ตอนที่ 5 พฤษภาคม 2519, 803 – 810

11. "*การตั้งข่ายงานบริการสารนิเทศทางแพทย์และสาธารณสุข*" **วารสารวิทยบริการ** ปีที่ 2 ตอนที่ 1 – 2 กุมภาพันธ์ 2523, 57 – 68.

ภาษาต่างประเทศ

1. "Present State of Libraries in Thailand," **Proceeding of the First Conference on Asian Library Cooperation**. Edited by Tamkang College. Tamsui, Taipei, Taiwan, Republic of China, August 1974. pp. 207–227

2. "Present Status of Medical Library Services in Thailand" **Asian Cooperation on Health,** 2 (1973) 189 – 192.

3. "Report on Sirirai Medical Library," Bulletin of the Medical Library Association 49 ตอนที่ 4 (ตุลาคม 1961) , 608 – 610 (รายงานนี้กล่าวในที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 60 ที่วอชิงตัน ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับทุนจากสมาคมห้องสมุดแพทย์เมริกัน)

4. Siriraj Medical Library :Mahidol University p. 127 – 129

5. Interlibrary Loan Activities in Thailand p. 131 – 135

6. Training for Medical Librarians in Southeast Asia p. 141–144 In Medical and Health Libraries in Southeast Asia, Tokyo, Southeast Asia Medical Information Center 1974.

7. Effective Information Flow for the Promotion of Community Health. Presented at the SEAMIC Conference/ Seminar 13 – 20 November 1978. Tokyo

8. Medical School Libraries in Southeast Asia, Selective Libraries for Medical Schools in Less Developed Countries, Bellagio Conference 1979 (Working Papers The Rockefeller Foundation 1980) p. 63 – 71,

9. Evaluation Report to UNFPA on Clearing House and Documentation Centres in the Field of Population and Family Planning in Asia, Prepared by Estelle Brodman, Stephen Chee, Ronny Alhikarya, Uthai Dhutiyabhodhi and Helen Lewis Jones. UNDP New York 1977.

10. Present Situation of Medical Libraries and Documentation Centres in Indonesia, Malaysia and Philippines. In Report SEAMIC Travel Research Fellowship 1979.

11. Library Education for Thai Staff in Health Sciences Libraries. Presented at Fourth International Congress on Medical Librarianship. Belgrade 1980.

12. Report on Tropical Diseases Research Program Report on International Transfer of Health Scientific and Technical Information for Development. Report

on the Fourth International Congress on Medical Librarianship Submitted to WHO Geneva 1980.

13. Thailand. In ALA World Enzyclopedia of Library and Information Services. Chicago, American Library Association 1980 pp 556 – 557.

14. Access to Information in Thailand. Presented at the Fifth Congress of Southeast Asian Librarians. Kuala Lampur, Malaysia. May 24 – 2P, 1918

15. State of the Art of Health Sciences Literature anb Library Services. Presented at the Ninth SEAMIC Workshop on Education & Training in Developed and Developing Cuntries. SURABAYA 1981

16. Library and Information Needs of and Services fo End – Users in Medical Sciences. Presented at the Sixth Congress of Southeast Asian Librarians. Singapore 30 may – 3 June 1983

17. Collection Building and Information Services for Material in Medicine Relevent to Asian Countries, Munich, August 15 – 19, 1983

งานอื่น ๆ

ยังมีผลงานในด้านอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถยกมากล่าวได้ทั้งหมด จึงขอกล่าวถึงแต่ที่สำคัญ ดังนี้คือ

สิงหาคม พ.ศ. 2510	ได้รับแต่งตั้งจากสภาการศึกษาแห่งชาติให้เป็นรองประธานในคณะอนุกรรมการปรับปรุงมาตรฐานห้องสมุดขั้นอุดมศึกษา
พ.ศ. 2519 – ปัจจุบัน	เป็นกรรมการประจำสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2522	เป็นผู้แทนประเทศไทยในอนุกรรมการ Training Program ของ FID/ET เป็นบรรณาธิการร่วมของหนังสือ Directory of Medical Periodioals in Southeast Asia

พ.ศ. 2523 เป็น Advisory Committee on SEAMIC Publication เป็น Key Person ในงาน MEDLARS/MEDLINE ของ SEAMIC สำหรับประเทศไทย

เป็นผู้ประสานงานของ HELLIS National Local Point ข่ายงานแพทย์สาธารณสุขของประเทศไทย

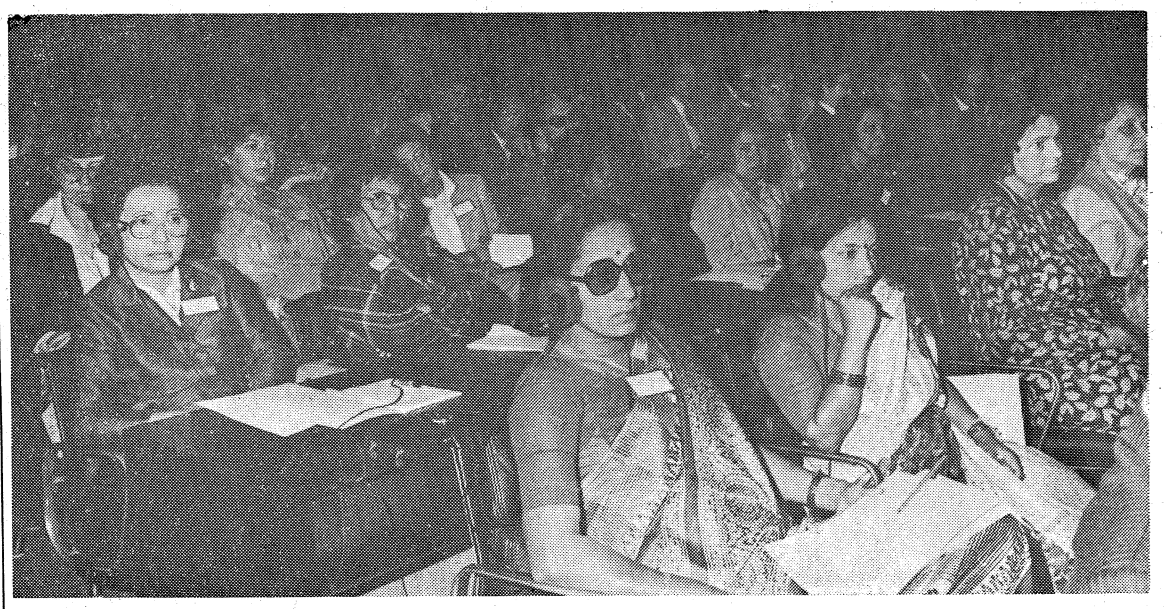
เป็นบรรณาธิการหนังสือ Guidelines for Medical Librarianship in Southeast Asia

พ.ศ. 2524 เป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการกลุ่มวารสาร และเอกสารของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. 2524 – 2527 ได้รับเลือกให้เป็นประธานชมรมบรรณารักษ์ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

29 ธ.ค. 2524 – 31 มี.ค. 2525 ได้รับเชิญจากองค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEARO) ให้ไปทำหน้าที่เป็น Short Term Consultant on the Development Activities Relating to Health Literature, Library and Information Services (HELLIS) Network และได้ทำรายงานออกมาชื่อ "The Development of Activities Relating to Health Literature and Library Information Services (HELLIS) Network"

พ.ศ. 2525 – ปัจจุบัน เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

ร่วมประชุม Fourth International Gongress on Medicdl Librarianship, Sava Center, Belgrade 2 กันยายน 2523

ตำแหน่งงานที่สำคัญในปัจจุบัน

ในปัจจุบันมีงานสำคัญในตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ที่ปรึกษาสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
3. ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. กรรมการประจำสำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
6. อนุกรรมการระบบสารนิเทศวิทยาศาสตร์สากล ขององค์การศึกษาสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
7. อนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย

รางวัลที่ได้รับ

จากการที่ได้ปฏิบัติงานอย่างดีเยี่ยมตลอดมาทำให้ได้รับ รางวัลประกาศเกียรติคุณที่สำคัญคือ

เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2509 ได้รับรางวัลเงินสด 6,300 บาท จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล *ในฐานะที่ได้สร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับห้องสมุดทางแพทย์และบริการดีเด่น*

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ได้รับรางวัล"ปาฐกถาสุด แสงวิเชียร" เป็นเงินจำนวน 2,600 บาท *ในฐานะที่เป็นผู้บุกเบิกวิชาการทางห้องสมุดทางแพทย์* และในโอกาสนี้ได้แสดงปาฐกถาต่อที่ประชุมในหัวข้อเรื่อง "ห้องสมุดทางการแพทย์ในประเทศไทย และภูมิภาคอาเซียอาคเนย์

และเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2526 *ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*

แต่เหนือสิ่งใด สิ่งที่ได้รับอยู่ตลอดมาคือ การยอมรับ การยกย่อง การเคารพนับถืออย่าสูงจากบุคคลทั่วไปในวงการบรรณารักษศาสตร์ และวงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทส่งท้าย

แม้ว่าอาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ จะเป็นสตรีที่อ่อนหวาน นุ่มนวล ละเมียดละไม และอ่อนน้อมถ่อมตนอยู่เสมอ แต่ในด้านความเข้มแข็ง ความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพโดยส่วนรวมแล้ว ยากที่จะหาผู้เสมอเหมือนได้ อาจารย์จึงเป็นบุคคลที่ได้รับการยกขึ้นเป็นตัวอย่างเสมอ เมื่อมีการกล่าวถึงบรรณารักษ์ ที่มีคุณสมบัติพร้อมถ้วนทั้งในด้านการทำงานและในด้านการต่อสู้เพื่อความถูกต้องและให้ได้มาซึ่งการยอมรับในความสำคัญของวิชาชีพ

กับกองบรรณาธิการวารสารห้องสมุด อาจารย์ได้บอกถึงความหวังว่า อยากให้กิจการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ก้าวหน้าและมั่นคงมากกว่านี้ กับอยากให้อาชีพบรรณารักษ์มีความก้าวหน้า มีสถานภาพที่ดีทัดเทียมอาชีพอื่น เพื่อผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้จะได้ไม่ปลีกตัว

ต่อข้อถามที่ว่าในการทำงาน เคยรู้สึกท้อถอยบ้างหรือไม่ และเมื่อท้อแล้วทำอย่างไร อาจารย์ได้ตอบว่า "*คนเรายังมีกิเลส เมื่อมีอะไรกระทบก็ต้องเดือดร้อนเป็นธรรมดา แต่ต้องคิดทบทวน*

ดูว่าทำไมถึงเป็นอย่างนั้น ทำไมถึงเป็นอย่างนี้" และท้ายที่สุดได้ฝากข้อคิดไว้ว่า " *พยายามทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ให้งานแสดงผลของงานพยายามทำให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ต้องการ ไม่ว่างบประมาณหรืออัตรากำลัง แทนที่จะเรียกร้องไปก่อน ก็ขอให้พยายามทำให้ดีที่สุด เวลาจะเป็นเครื่องตัดสินทุกอย่างต้องใช้เวลา*" □

บรรณานุกรม

วิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน. "*มารู้จักบรรณารักษ์กันเถอะ*" ใน สมาคมห้องสมุดฯ 25 ทีระลึกในงานฉลองครบรอบ 25 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. หน้า 203 – 208. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2522.

อุทัย ทุติยะโพธิ. ผู้อำนวยการ กองห้องสมุด อาคารหอสมุดศิริราช, มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ. สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2526.

โล่จารึกขอบคุณ จากผู้ใช้บริการห้องสมุด ในฐานะที่ได้สร้าง ความเป็นปึกแผ่นให้กับ ห้องสมุดทางแพทย์ และบริการดีเด่น

ภาคที่ ๒

งานเขียนบางเรื่อง ของ ดร.อุทัย ทุติยะโพธิ

ผลงานทางวิชาการของอาจารย์นับเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการศึกษาค้นคว้าโดยเฉพาะการสอนนิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษ์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติจดหมายเหตุทางแพทย์ ของแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย

อุทัย ทุติยะโพธิ

ตีพิมพ์ครั้งแรกใน จ. พ. ส. ท,
เล่ม 50 ตอน 1 มกราคม 2510

การเผยแพร่ความรู้ในทางวิชาการแพทย์และวิทยาศาสตร์นั้นนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นผลของการทดลองหรือค้นพบอะไรใหม่ๆ จึงต้องนำออกมาพิมพ์เผยแพร่ เพื่อจะได้เป็นบทเรียนและแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการค้นคว้าต่อไปศึกษาได้ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดพิมพ์ผลของสิ่งที่น่าสนใจเป็นหลักฐานลงในวารสาร

วารสารคือเอกสารที่ออกมาเป็นระยะ ๆ แล้วแต่คณะผู้จัดทำจะวางโครงการ คือจะให้เป็นรายเดือน รายคาบ รายอาทิตย์ การพิมพ์ไม่มีกำหนดว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ในส่วนความสำคัญของวารสารทางการแพทย์นั้น ขั้นแรกคือเป็นสื่อกลางและที่เก็บหลักฐานเรื่องราวของโรค การค้นพบใหม่ ๆ ในเรื่องการรักษาพยาบาล ซึ่งจะมีปรากฏทั้งในนิพนธ์ต้นฉบับ นิพนธ์พิเศษ บทบรรณาธิการ ความสำคัญขั้นที่สองก็คือจากเนื้อเรื่องและโฆษณาทำให้ได้ทราบถึงยาใหม่ ๆ ตลอดจนถึงวิธีการใช้

การเริ่มออกวารสารการแพทย์ของไทยก็เช่นเดียวกับวารสารทางการแพทย์อื่น ๆ โดยทั่วไป คือเกิดจากความคิดของบุคคลในวงการแพทย์ที่เห็นว่าควรที่จะต้องมีวารสารภาษาไทยพิมพ์ออกเผยแพร่ แทนที่จะใช้แต่วารสารต่างประเทศอย่างเดียว เพราะวิชาการแพทย์ก้าวหน้ามาก แต่หนังสือที่เสนอถึงผลของการก้าวหน้าใหม่ ๆ เป็นภาษาไทยยังไม่มี ที่มีก็ล้วนเป็นภาษาต่างประเทศทั้งสิ้น แพทย์ไทยที่อ่านภาษาต่างประเทศไม่ถนัดก็ย่อมลำบาก ด้วยเหตุนี้พระยาตำรงแพทยคุณจึงได้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานารถ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งอุปนายก ผู้อำนวยการสภากาชาดสยาม พระองค์ทรงเห็นชอบด้วยและทรงรับที่จะทรงอุปการะหนังสือพิมพ์นี้ ซึ่งได้พิมพ์ออกมาเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2461 ให้ชื่อว่า "จดหมายเหตุทางแพทย์ของสภากาชาดสยาม" ชื่อเป็นภาษาอังกฤษ "Medical Journal of the Siamese Red Cross" มีกำหนดออก 3 ตอนต่อปี คือเดือนเมษายน สิงหาคม ธันวาคม มหาอำมาตย์โท พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นไชยนาทนเรนทร ทรงเป็น บรรณาธิการ

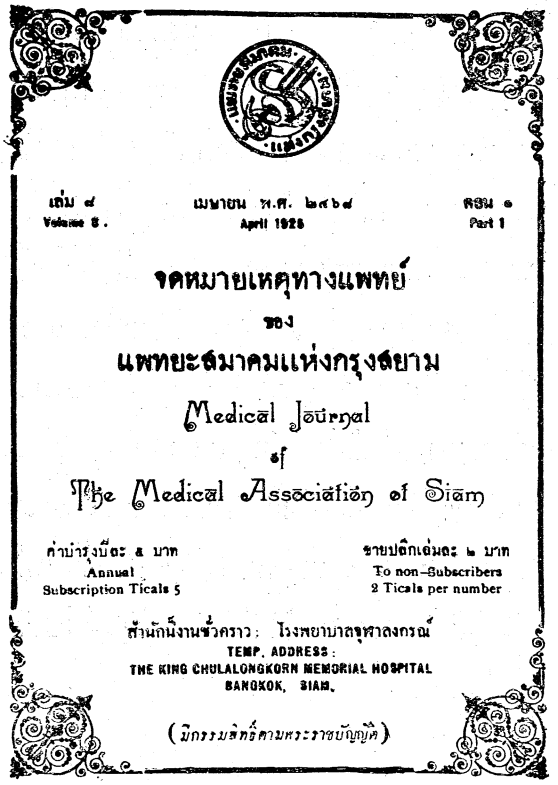
หน้าปกของจดหมายเหตุทางเพทย์ เล่ม 1

พิเศษ นายแพทย์เลโอโปลด์ โรแบรต์ นายแพทย์ไฮเตต นาวาโทหม่อมเจ้าถาวรมงคลวงษ์ และ พ.ต. พระศักดาพลรักษ์ เป็นคณะบรรณาธิการ

เรื่องที่ลงพิมพ์มีทั้งภาษาต่างประเทศและภาษาไทย การแบ่งเรื่องแบ่งเป็น 3 ภาค เนื้อเรื่องทั้ง 3 ภาค เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษา ความรู้ในเรื่องโรคต่าง ๆ ภาคที่ 1 ความรู้อย่างใหม่ที่ยังไม่มีใครได้เขียนลงไว้ ภาคที่ 2 กล่าวถึงวิธีทำและผึกหัดทดลองเป็นพื้น ภาคที่ 3 เรื่องที่คัดมาจากจดหมายเหตุต่างประเทศ ในส่วนความรู้อย่างใหม่ ๆ นั้นได้พิมพ์ออกเป็นภาษาไทย กับภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่ส่วนวิธีทำและวิธีผึกหัดทดลองกับเรื่องที่คัดมาจากจดหมายเหตุต่างประเทศพิมพ์ออกเป็นภาษาไทยเท่านั้น ด้วยวิธีการเช่นนี้ก็เป็นทางที่ทำให้บรรดาแพทย์ได้รับประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะสิ่งที่นำมาพิมพ์เผยแพร่นั้น เป็นวิชาความรู้ใหม่ ๆ ที่พบภายในประเทศแล้วเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ทำให้ได้ทราบเรื่องราวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

การใช้ชื่อวารสารจดหมายเหตุทางแพทย์ของสภากาชาดสยามได้ใช้มาจนถึงเล่มที่ 7 จึงได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น "จดหมายเหตุทางแพทย์ของแพทยสมาคมแห่งกรุงสยาม" "Medical Journal of the Medical Association of Siam" เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2468 ทั้งนี้เนื่องมาจากสมาชิกของแพทยสมาคมซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2464 ได้ประชุมกันในเดือน มกราคม พ.ศ. 2467 ลงความเห็นพร้อมกันว่า แพทยสมาคม ควรที่จะมีหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ให้สมาชิกได้ทราบถึงความรู้อย่างใหม่ ๆ และควรขอรับโอนหนังสือพิมพ์จดหมายเหตุทางแพทย์ของสภากาชาดสยามมาจัดทำ ซึ่งดีกว่าที่สมาคมจะจัดทำขึ้นใหม่ให้เป็นการซ้ำกัน ด้วยเหตุนี้ พระยาดำรงแพทยคุณ สภานายกแพทยสมาคมในขณะนั้น จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูล สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต อุปนายก ผู้อำนวยการสภากาชาดสยาม ขอรับโอนหนังสือจดหมายเหตุทางแพทย์จากสภากาชาด มาเป็นของแพทยสมาคม พระองค์ก็ทรงอนุญาต ฉะนั้นจึงนับได้ว่าหนังสือจดหมายเหตุทางแพทย์ของแพทยสมาคม เริ่มตั้งแต่เล่มที่ 8 พ.ศ. 2468 เป็นต้นมา

วารสารเล่มนี้เริ่มไม่มีบรรณาธิการพิเศษ แต่มีบรรณาธิการคือ ร.ท. สืน สุวงค์ (หลวงสุเวชชศุภกิจ) และผู้ช่วยบรรณาธิการ อำมาตย์ตรี หลวงชาญวิธีเวทย์ และ รองอำมาตย์โท ขุนพยุงเวชศาสตร์ กำหนดออกยังคง

เล่ม ๘ Volume 8. เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๘ April 1925 ตอน ๑ Part 1

จดหมายเหตุทางแพทย์

ของ

แพทยสมาคมแห่งกรุงสยาม

Medical Journal

of

The Medical Association of Siam

ค่าบำรุงปีละ ๕ บาท Annual Subscription Ticals 5

ขายปลีกเล่มละ ๖ บาท To non-Subscribers 2 Ticals per number

สำนักงานชั่วคราว: โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

TEMP. ADDRESS:

THE KING CHULALONGKORN MEMORIAL HOSPITAL

BANGKOK, SIAM.

(มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ)

หน้าปกของจดหมายเหตุทางแพทย์

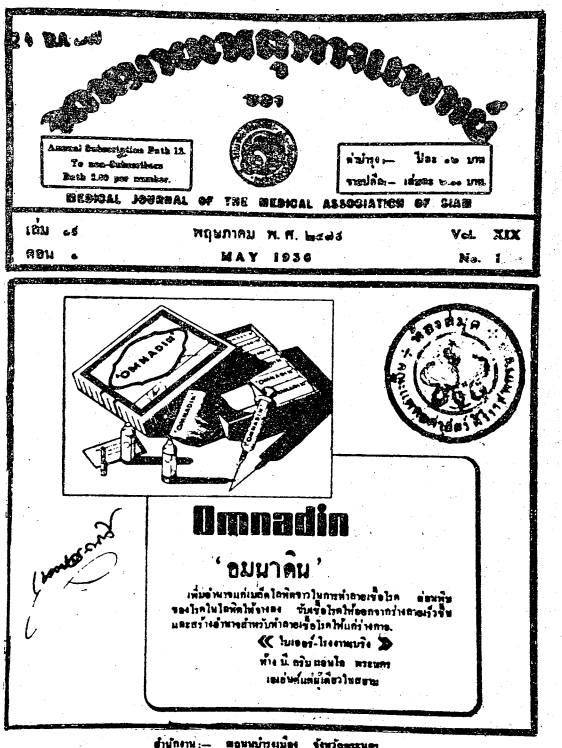
เล่ม 8

เป็น 3 ตอนต่อปี ดังที่ได้กระทำมาในเล่มต้นๆ และได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ 12 ในสมัยที่พันโทหม่อมเจ้าวัลภากรทรงเป็นบรรณาธิการ ท่านได้เพิ่มกำหนดออกของวารสารมาเป็น 4 ตอนต่อปี คือเริ่มในเดือน เมษายน กรกฎาคม ตุลาคม มกราคม ตั้งแต่เล่มที่ 13 ถึงเล่มที่ 15

ในเล่มที่ 16 บรรณาธิการได้เปลี่ยนกำหนดออกของวารสารมาเป็น 6 ตอนต่อปี คือ เริ่มในเดือน เมษายน กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน มกราคม มีนาคม และในเล่มที่ 17 เปลี่ยนมาออกในเดือน พฤษภาคม เป็นเล่มต้นแทนที่จะออกในเดือน เมษายน ส่วนตอนอื่น ๆ ยังคงเป็นเหมือนเดิม หน้าปกของหนังสือยังคงใช้หน้าปกที่เริ่มไว้ตั้งแต่เล่มที่ 8 ต่อมาในเล่มที่ 18 ตอน 3 หม่อมหลวงเต่อ สนิทวงศ์ ได้รับหน้าที่ บรรณาธิการ และในเล่มที่ 19 ก็ได้เริ่มเปลี่ยนหน้าปกใหม่ โดยลงแจ้งความที่หน้าปก

หน้าปกของจดหมายเหตุทางแพทย์

เล่ม 19

จดหมายเหตุทางแพทย์

ของ

MEDICAL JOURNAL OF THE MEDICAL ASSOCIATION OF SIAM

เล่ม ๑๙ ตอน ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๙ MAY 1936 Vol. XIX No. 1

Omnadin

'อมนาดิน'

ADDRESS:— BAMRUNG MUANG ROAD, BANGKOK, SIAM.

การแบ่งเรื่องในเล่มแบ่งออกเป็นภาค ๆ เป็นเรื่องที่ได้พบในระหว่างการรักษา หรือแปลจากจดหมายเหตุทางต่างประเทศ และเปิดแผนกคำถามคำตอบเกี่ยวกับวิชาแพทย์ ตามแบบอย่างวารสารต่างประเทศ กำหนดออก 6 ตอน ของวารสารนี้ได้ทำต่อมาจนถึงเล่มที่ 22 ซึ่งมีนายแพทย์สวัสดิ์ แดงสว่าง เป็นบรรณาธิการ ท่านได้เริ่มทำสารบัญรวมไว้ในตอนที่ 6 ของเล่มที่ 20 คือพิมพ์สารบัญรวมตั้งแต่ ตอนที่ 1–6 ติดต่อกันไป เมื่อจะรวมเย็บเล่มก็นำสารบัญนี้มาเรียงไว้ที่ข้างหน้า ทำให้ได้ทราบเรื่องของแต่ละตอนต่อเนื่องกันโดยไม่ต้องใช้สารบัญประจำเล่ม ซึ่งเป็นแบบอย่างการทำวารสารในต่างประเทศเมื่อครบเล่มแล้ว เป็นที่น่าเสียดายที่สารบัญรวมท้ายเล่มได้เลิกไป และเมื่อมาเปลี่ยนสารบัญเรื่องอยู่หน้าปกโดยไม่มีสารบัญรวมแล้วยิ่งทำให้การเข้าเล่มของวารสารนี้ประสพปัญหา คือต้องใช้สารบัญที่หน้าปกรวมเข้าเล่ม ซึ่งกว่าจะครบเล่มสารบัญก็ชอกช้ำ แต่เป็นที่น่ายินดีที่ต่อมาได้เปลี่ยนสารบัญเข้าไปไว้ในเล่มแทน

นายแพทย์เฉลิม บูรณนนท์ ได้เป็นบรรณาธิการ ต่อมาในเล่มที่ 23 กำหนดออก 4 ตอนต่อปีแทน โดยเริ่มในเดือน พฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน ในระยะนี้กำหนดออกไม่แน่นอน สลับกันไปมา เรื่องที่

JOURNAL
OF THE MEDICAL ASSOCIATION
OF THAILAND
Vol. XXIV No. 1
January 1941.

จดหมายเหตุทางแพทย์
ของ แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
เล่ม ๒๔ ตอน ๑
มกราคม ๒๔๘๔.

หน้าปก
จดหมายเหตุทางแพทย์
เล่ม 24

ลงมีภาษาต่างประเทศเพื่อประโยชน์แก่แพทย์ทั่วโลกจะได้อ่านวารสารนี้ได้และสามารถใช้วารสารนี้แลกเปลี่ยนกับจดหมายเหตุต่างประเทศของประเทศอื่นได้ สำหรับเรื่องภาษาไทยก็มีย่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเยอรมัน ไว้ตอนท้าย และในทำนองเดียวกัน เรื่องที่เป็นภาษาต่างประเทศก็มีย่อเรื่องเป็นภาษาไทยด้วย ในเล่มที่ 24 บรรณาธิการ (น.พ. เฉลิม บูรณนนท์) ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น 6 ตอนต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม มีนาคม พฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน และเปลี่ยนหน้าปกวารสารใหม่ โดยยกเลิกแจ้งความที่หน้าปกเสีย ชื่อวารสารอังกฤษก็เปลี่ยนเป็น "Journal of the Medical Association of Thailand" ซึ่งได้ใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้.

ในเล่มที่ 26 นายแพทย์สรรค์ ศรีเพ็ญ รับหน้าที่บรรณาธิการ พิมพ์ออก 4 ตอนต่อปี เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม มีนาคม พฤษภาคม กรกฎาคม และในเล่มที่ 27 ลดลงเหลือ 3 ตอนต่อปี คือเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม พฤษภาคม กันยายน กำหนดออกเช่นนี้ได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ 30 ในเล่มที่ 31 สมัยที่ นายแพทย์อุดม โปษะกฤษณะ เป็นบรรณาธิการ ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น 6 ตอนต่อปี แต่กำหนดออกของแต่ละปีไม่ตรงกัน (ดูจากตาราง) ทุก

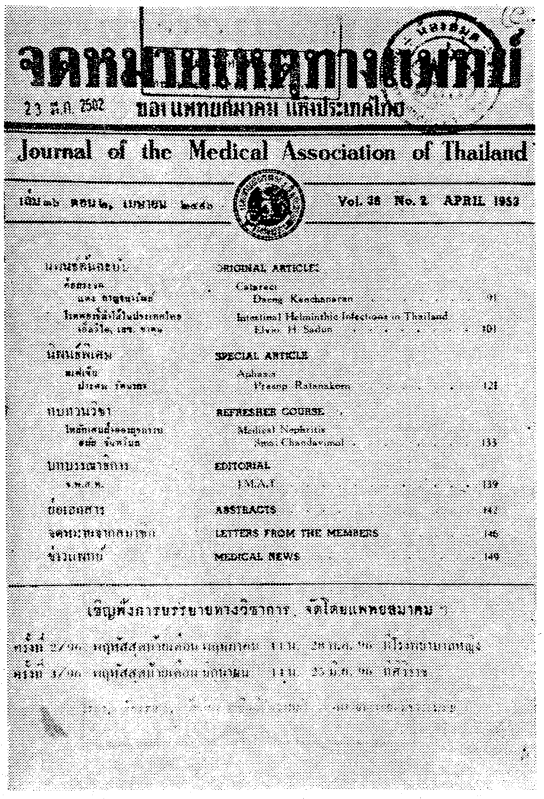
หน้าปกจดหมายเหตุทางแพทย์เล่ม 31

หน้าปก

จดหมายเหตุ

ทางแพทย์

เล่ม 36

จดหมายเหตุทางแพทย์
23 ส.ค. 2502
ของแพทยสมาคม แห่งประเทศไทย
Journal of the Medical Association of Thailand
เล่มที่ 36 ตอนที่ 2 เมษายน ๒๔๙๖ Vol. 36 No. 2 APRIL 1953
ORIGINAL ARTICLE
Cataract
Duong Kanchanaraw ... 91
Intestinal Helminthic Infections in Thailand
Elvin H. Sadun ... 101
SPECIAL ARTICLE
Aphasia
Pisarn Ratanakorn ... 121
REFRESHER COURSE
Medical Nephritis
Anan Chandavimol ... 133
EDITORIAL
I.M.A.T. ... 139
ABSTRACTS ... 142
LETTERS FROM THE MEMBERS ... 145
MEDICAL NEWS ... 149
เชิญฟังการบรรยายทางวิชาการ จัดโดยแพทยสมาคม

บีไป นอกจากนั้นได้เปลี่ยนรูปของหน้าปกใหม่ในเล่มที่ 31 โดยลงแจ้งความหน้าปก เรื่องที่ลงพิมพ์ในวารสารระยะนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้นพบยาใหม่ ๆ การรายงานโรคใหม่ ๆ วิธีการรักษาใหม่ ๆ

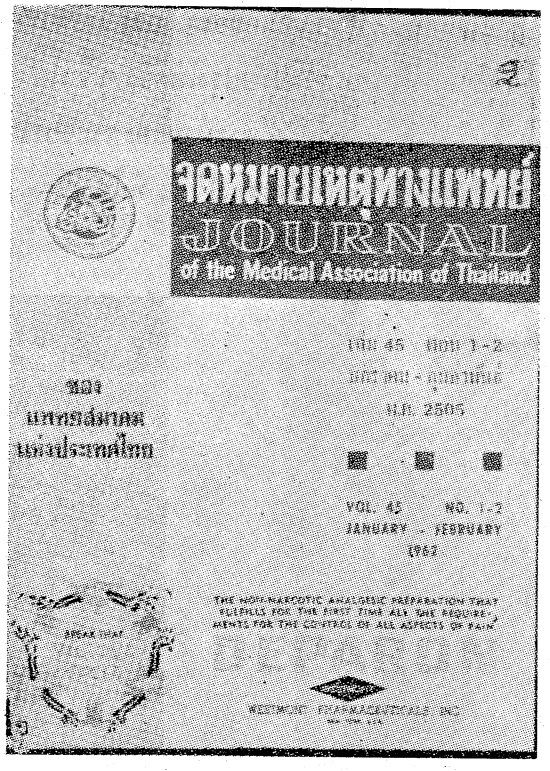
การเปลี่ยนแปลงของวารสารได้เริ่มอีกในสมัยที่นายแพทย์สมัย จันทวิมล เป็นบรรณาธิการ คือในเล่มที่ 36 ตอน 2 โดยพิมพ์สารบัญเรื่องที่หน้าปก แบ่งเป็น นิพนธ์ต้นฉบับ นิพนธ์พิเศษ ทบทวนวิชา บทบรรณาธิการ ย่อเอกสาร จดหมายจากสมาชิก ข่าวแพทย์ พร้อมทั้งมีภาษาอังกฤษกำกับ กำหนดออกเป็น 6 ตอนต่อปี คือเริ่มตั้งแต่มกราคม มีนาคม พฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน กำหนดออก 6 ตอนนี้ได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ 43 การเปลี่ยนแปลงในเล่มที่ 36 นอกจากหน้าปกแล้ว รูปเล่มก็โตกว่าเดิม สิ่งที่ระมัดระวังเป็นพิเศษก็คือเครื่องหมายวรรคตอน

ตอมาในเล่มที่ 44 นายแพทย์สงกรานต์ ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น 12 ตอนต่อปี ได้เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม–ธันวาคม ซึ่งได้ดำเนินมาจนถึงปัจจุบันนี้ เมื่อนายแพทย์ทองน่าน วิภาตวณิช ได้รับตำแหน่งบรรณาธิการ ก็ได้เปลี่ยนแปลงหน้าปกใหม่ในเล่มที่ 45 โดยนำเอาสารบัญเรื่องไปไว้ในเล่มตามเดิม ทั้งนี้เพื่อ

ประโยชน์ในการรวบรวมเย็บเล่ม ในระยะนี้ได้ติดต่อขอให้ทางหอสมุดแห่งชาติอเมริกัน ทำดรรชนีของวารสารนี้ลงในอินเด็กซ์เมดิคัส ซึ่งได้รับทำให้แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ได้ยกเลิกในเวลาต่อมา เมื่อนายแพทย์ทินรัตน์ ได้รับช่วงงานบรรณาธิการต่อมาในเล่มที่ 47 ก็ได้ดำเนินตามเดิมในเรื่องรูปเล่มกำหนดออกได้ทำดรรชนีค้นเรื่องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ท้ายเล่มได้เปลี่ยนแปลงในเรื่องกระดาษ โดยใช้กระดาษดีพิมพ์ขึ้นจำนวนหนึ่งเพื่อแจกจ่ายไปตามห้องสมุดต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับมาตั้งแต่เล่มแรกซึ่งเริ่มเมื่อ พ.ศ. 2461 จนถึงเล่มที่ 50 พ.ศ. 2510 นั้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการลำดับเรื่อง, รูปเล่ม, กำหนดออก, ภาษาที่ใช้, ฯลฯ ก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ได้เอกสารเผยแพร่วิชาการที่ดีแก่สมาชิกทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ย่อมเป็นภาระอันหนักของ "บรรณาธิการ" ที่จัดทำวารสารนี้ซึ่งแต่ละท่านก็ได้พยายามทุกวิถีทางในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

เพื่อให้ได้ทราบถึงกำหนดออก, พระนามและนามของบรรณาธิการจดหมายเหตุ ฯ ตั้งแต่เล่มที่ 1–50 จึงขอรวบรวมนำมาแสดงไว้ ณ ที่นี้ด้วย.–

หน้าปกของจดหมายเหตุทางการแพทย์ เล่ม 45

รายพระนามและนามของบรรณาธิการจดหมายเหตุทางแพทย์

ตั้งแต่ เล่ม 1 พ.ศ. 2461–เล่มที่ 50 พ.ศ. 2510

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2461–2462 เล่ม 1–2	บรรณาธิการพิเศษ มหาอำมาตย์โท พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาทนเรนทร คณะบรรณาธิการ 1. น.พ. เลโอโปลด์ โรแบรต์ 2. น.พ. ไฮเต็ต 3. นาวาโท หม่อมเจ้าถาวรมงคลวงษ์ 4. พ.ท. พระศักดาพลรักษ์	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม, ธันวาคม
2463–2464 เล่ม 3–4	บรรณาธิการพิเศษ มหาอำมาตย์โท พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาทนเรนทร คณะบรรณาธิการ 1. นาวาโท หม่อมเจ้าถาวรมงคลวงษ์ 2. ร.อ. หม่อมเจ้าวัลภากร 3. น.พ. เลโอโปลด์ โรแบรต์ 4. พ.ท. พระศักดาพลรักษ์	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม, ธันวาคม

พ.ศ.	บรรณาธิการ		กำหนดออก	เดือน
2465 เล่ม 5 มีเล่มพิเศษต่างหาก อีก 1 เล่ม ว่าด้วย การประชุมสภากาชาด ในประเทศไทย	บรรณาธิการพิเศษ	มหาอำมาตย์โท พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาทนเรนทร	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม, ธันวาคม
	คณะบรรณาธิการ	1. นาวาเอกหม่อมเจ้าถาวรมงคลวงษ์ 2. พ.ต. หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ 3. น.พ. เลโอโปลด์ โรแบรต์ 4. พ.อ. พระยาดำรงแพทยคุณ พระศักดาพลรักษ์ อยู่เป็นบรรณาธิการ เฉพาะตอน 1 พระยาดำรงแพทยคุณ ตอน 2–3		
2466–67 เล่ม 6–7	บรรณาธิการพิเศษ	มหาอำมาตย์โท พระน้องยาเธอ กรมหมื่นไชยนาทนเรนทร	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม ธันวาคม
	บรรณาธิการ	ร.ท. สีน สุวงศ์ ไม่มีคณะบรรณาธิการ		

ลิขสิทธิ์ © กรมศิลปากร

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2468–70 เล่ม 3–10	ไม่มีบรรณาธิการพิเศษ ร.ท. สืน สุวงศ์ (หลวงสุเวชชศุภกิจ) ผู้ช่วยบรรณาธิการ อำมาตย์ตรี หลวงชาญวิธีเวทย์ รองอำมาตย์โท ขุนพยุงเวชศาสตร์	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม ธันวาคม
2471–72 เล่ม 11–12	หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ	3 ตอน ต่อปี	เมษายน, สิงหาคม, ธันวาคม
2473–75 เล่ม 13–15	หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ	4 ตอน ต่อปี	เมษายน, กรกฎาคม, ตุลาคม, มกราคม
2476 เล่ม 16	หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ ผู้ช่วยบรรณาธิการ พระชาญวิธีเวทย์ ขุนเกตุทัศนวิทยาพยาธิ	6 ตอน ต่อปี	เมษายน, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน, มกราคม, มีนาคม
2477 เล่ม 17	หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ คณะบรรณาธิการ 17 คน	6 ตอน ต่อปี	พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน, มกราคม, มีนาคม

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2478–79 เล่ม 18–19	หม่อมเจ้าวัลภากร วรวรรณ เป็นตอน 1–2 หม่อมหลวงเต่อ สนิทวงศ์ เริ่มตอน 3 ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. อภัย ชะมุนี ร.ต. บุญชุบ กาญจนะลักษณ์	6 ตอน ต่อปี	พฤษภาคม, กรกฎาคม' กันยายน, พฤศจิกายน, มกราคม, มีนาคม
2480–81–82 เล่ม 20–21–22	นายแพทย์สวัสดิ์ แดงสว่าง เล่ม 20 คณะบรรณาธิการ 9 คน 21–22 ,, 8 ,,	6 ตอน ต่อปี ทำสารบัญรวม ไว้ท้ายเล่ม	พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน,พฤศจิกายน, มกราคม, มีนาคม,
2483 เล่ม 23	น.พ. เฉลิม บูรณนนท์ คณะบรรณาธิการ 12 คน	4 ตอน ต่อปี	พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน. พฤศจิกายน
2484–85 เล่ม 24–25	น.พ. เฉลิม บูรณนนท์ คณะบรรณาธิการ 14 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน,
2486 เล่ม 26	น.พ. สรรค์ ศรีเพ็ญ คณะบรรณาธิการ 18 คน	4 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม พฤษภาคม, กรกฎาคม,

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2487 เล่ม 27	น.พ. สรรค์ ศรีเพ็ญ	3 ตอน ต่อปี	มกราคม, พฤษภาคม, กันยายน
2488 -89 เล่ม 28–29	น.พ. สวัสดิ์ แดงสว่าง	3 ตอน ต่อปี	มกราคม, พฤษภาคม, กันยายน
2490 เล่ม 30	น.พ. อุดม โปษะกฤษณะ คณะบรรณาธิการ 10 คน	3 ตอน ต่อปี	มกราคม, พฤษภาคม, กันยายน
2491–2492 เล่ม 31–32	น.พ. อุดม โปษะกฤษณะ คณะบรรณาธิการ 9 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, กรกฎาคม, ตุลาคม, พฤศจิกายน, ธันวาคม
2493 เล่ม 33	น.พ. อุดม โปษะกฤษณะ คณะบรรณาธิการ 9 คน	6 ตอน ต่อปี	เมษายน, มิถุนายน, กันยายน, ธันวาคม
2494–96 เล่ม 34–36 ตอน 1 มีฉบับพิเศษ 2495 1 เล่ม	น.พ. อุดม โปษะกฤษณะ เป็นถึงเล่ม 36 ตอน 1 ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. สมัย จันทวิมล น.พ. เสนอ อินทรสุขศรี เริ่มตอน 2	6 ตอน ต่อปี	กุมภาพันธ์, เมษายน, มิถุนายน, สิงหาคม, ตุลาคม, ธันวาคม

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2496–97 , 36 ตอน 2 เล่ม 37 ตอน 1	น.อ. สมัย จันทวิมล ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. เสนอ อินทรสุขศรี คณะบรรณาธิการ 9 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, กรกฎาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2497–2498 37 ตอน 2 เล่ม 38 ตอน 1	น.พ. เสนอ อินทรสุขศรี ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. สวัสดิ์ สกุลไทย คณะบรรณาธิการ 9 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2498–2499 38 ตอน 2 เล่ม 39	น.พ. สวัสดิ์ สกุลไทย ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. วีกิจ วีรานุวัตติ์ คณะบรรณาธิการ 10 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2500 เล่ม 40	น.พ. สวัสดิ์ สกุลไทย เป็นเฉพาะตอน 1–2 น.พ. วีกิจ วีรานุวัตติ์ เริ่มตอน 3–6 ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. ฉายแสง ณ นคร ในตอนที่ 5–6 บรรณาธิการรอง น.พ. จำลอง หะริณสุต	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน

ลิขสิทธิ์กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2501 เล่ม 41	น.พ. วีกิจ วีรานุวัตติ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. สุนทร ตัณฑนันทน์ น.พ. ชาญ สภาปนกุล บรรณาธิการรอง น.พ. จำลอง หะรืณสุต คณะบรรณาธิการ 9 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2502 เล่ม 42	น.พ. วีกิจ วีรานุวัตติ์ ทำถึงตอนที่ 1 น.พ. สงกรานต์ นิยมเสน เริ่มตอน 2–6	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2503 เล่ม 43	น.พ. สงกรานต์ นิยมเสน คณะบรรณาธิการ 11 คน	6 ตอน ต่อปี	มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, กันยายน, พฤศจิกายน
2504 เล่ม 44	น.พ. สงกรานต์ นิยมเสน คณะบรรณาธิการ 11 คน	12 ตอน ต่อปี	มกราคม, ธันวาคม

พ.ศ.	บรรณาธิการ	กำหนดออก	เดือน
2505–2506 เล่ม 45–46	น.พ. ทองน่าน วิภาตะวณิช ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.พ. ระจิต บุรี คณะบรรณาธิการ 14 คน	12 ตอน ต่อปี	มกราคม–ธันวาคม
2507–2508 เล่ม 47–48	น.พ. ทินรัตน์ สถิตนิมานการ เริ่มเล่ม 47 ตอน 2 ผู้ช่วยบรรณาธิการ น.อ. บรรยงค์ ถาวรามร 47 ตอน 6 น.พ. ประเสริฐ ปาจรีย์ คณะบรรณาธิการ 15 คน	12 ตอน ต่อปี	มกราคม–ธันวาคม
2509–2510 เล่ม 49–50	น.พ. ทินรัตน์ สถิตนิมานการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ 49 ตอน 2 เปลี่ยนเป็น น.พ. ประเสริฐ ปาจรีย์ น.พ. สมชัย บวรกิตติ คณะบรรณาธิการ 15 คน		

ในปี พ.ศ. 2510 นี้ จดหมายเหตุทางแพทย์มีอายุครบ 50 ปี นับว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ย่อมมีทั้งอดีตที่น่าชื่นชม และอนาคตที่เห็นผลงานสัมฤทธิ์รออยู่เบื้องหน้า ตลอดระยะเวลานับแต่ เริ่มออกวารสารมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ แม้ว่าจะมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นก็ตาม จดหมายเหตุทางแพทย์ก็ไม่ได้หยุดออก ทำให้มีวารสารนี้ติดต่อกันมาตั้งแต่เล่ม 1 ถึงเล่ม 50 เท่ากับเป็นบันทึกหลักฐานเรื่องโรคต่าง ๆ การรักษา การค้นพบใหม่ ๆ ตลอดจนข่าวสารทางแพทย์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น จดหมายเหตุนี้ยังเปรียบเสมือนเป็นวารสารนำ ที่ทำให้เกิดวารสารอื่น ๆ ในวงการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ในเวลาต่อมาซึ่งพอจะรวบรวมได้ดังนี้:-

พ.ศ. 2467	แถลงการณ์สาธารณสุข
พ.ศ. 2471	ข่าวแพทย์[1]
พ.ศ. 2474	จดหมายเหตุนางพยาบาลไทย[2]
พ.ศ. 2490	วิทยาศาสตร์
พ.ศ. 2490	ข่าวการแพทย์
พ.ศ. ,,	หนังสือพิมพ์เภสัชกรรม
พ.ศ. 2491	วิทยาสารเสนารักษ์
พ.ศ. 2492	สารศิริราช
พ.ศ. ,,	วิทยาสารทันตแพทยศาสตร์
พ.ศ. 2495	เวชสาร
พ.ศ. ,,	แพทยสารทหารอากาศ
พ.ศ. ,,	จดหมายเหตุการพยาบาล
พ.ศ. 2497	จุฬาลงกรณ์เวชสาร
พ.ศ. 2499	วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2509	จุลชีววิทยาสาร
พ.ศ. ,,	วชิรเวชสาร
พ.ศ. 2501	นิตยสารของสมาคมวิทยาลัยศัลยแพทยนานาชาติแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ,,	สวนปรุงสาร
พ.ศ. 2502	วารสารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
พ.ศ. 2503	วารสารสภาวิจัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2504	เชียงใหม่เวชสาร
พ.ศ. ,,	วารสารแพทย์นาวี
พ.ศ. ,,	สารศิษย์เก่าสาธารณสุขศาสตร์
พ.ศ. 2505	วารสารนิติวิทยาศาสตร์
พ.ศ. ,,	วารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย

1 หยุดออกเมื่อ พ.ศ. 2486

2 หยุดออกเมื่อ พ.ศ. 2480 และเริ่มออกใหม่เมื่อ พ.ศ. 2495 เปลี่ยนชื่อเป็น จดหมายเหตุการพยาบาล

พ.ศ. 2506	ข่าว ตา หู คอ จมูก
พ.ศ. ,,	ข่าวสารสภาวิจัยแห่งชาติ
พ.ศ. ,,	วารสารสาธารณสุข เทศบาล
พ.ศ. ,,	รังสีวิทยาสาร
พ.ศ. ,,	เลิดสินเวชสาร
พ.ศ. 2507	นิตยสารการแพทย์ เทศบาล
พ.ศ. ,,	วารสารโครงการกำจัดไข้มาลาเรียแห่งชาติ
พ.ศ. 2508	วารสารเวชชศาสตร์อุตสาหกรรม

สิ่งที่เป็นความเจริญก้าวหน้าทั้งมวลนี้ก็ได้เป็นไปสมดังที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานารถ ได้ทรงปรารภไว้เมื่อจะเริ่มออกหนังสือจดหมายเหตุฯ นี้ซึ่งนิพนธ์ไว้ในเล่มที่ 1 ตอน 1 หน้า 7 พ.ศ. 2461 ผู้เขียนเห็นว่าเป็นประโยชน์และยังสมสมัย แม้ว่ากาลเวลาจะได้ล่วงเลยมานานถึง 50 ปีแล้วก็ตาม สมควรจะนำมาบันทึกไว้ ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง

"การที่นายแพทย์จะมีวิชาดีเพิ่มพูนขึ้นไม่ล้าหลังนั้น ต้องอาศัยการแลกความรู้ซึ่งกันและกัน แพทยศาสตร์ดำเนินก้าวหน้าไปเสมอแต่หนังสือบอกข่าวการก้าวหน้าทั้งปวงย่อมเป็นภาษาต่างประเทศ แพทย์ของเราที่อ่านภาษาต่างประเทศไม่ถนัดก็เสียเปรียบ เป็นประดุจดังผู้ที่งมอยู่ในที่มืด ไม่ทราบว่าอะไรเดินไปทางไหน ต่อเมื่อมีหนังสือซึ่งจะนำข่าวทางแพทยศาสตร์มาแสดงให้ทราบได้เป็นภาษาไทย จึงจะนับว่า ได้แสงสว่างสามารถเพิ่มพูนความรู้ของตนให้บริบูรณ์อยู่เสมอ อีกนัยหนึ่งเมื่อเราจะเอาความรู้ทางอื่นมาใช้ดังนี้ จะรับแต่ถ่ายเดียวก็มิสมควร จักต้องให้ตอบแทนจึงจะถูก การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันเป็นหนทางนำมาซึ่งความเจริญแก่มนุษยชาติใช้แต่เท่านั้น เมื่อเรามีข่าวซึ่งแปลกซึ่งเป็นประโยชน์ไปแสดงแก่คนต่างชาติ ก็นับว่าเป็นเกียรติยศดีสำหรับชาติเรา

เหตุฉะนี้ เมื่อท่านที่ร่วมกันเป็นคณะบรรณาธิการของจดหมายเหตุฉบับนี้ได้มาชี้แจงแก่ข้าพเจ้าว่ามีความประสงค์ จะออกจดหมายเหตุทางแพทย์ ข้าพเจ้าจึงแสดงความยินดีด้วยเป็นอันมาก และรับจะช่วยเหลือเต็มที่ หวังใจว่าผู้อื่นบรรดาที่รักบ้านเมืองจักได้มีใจช่วยทั่วกัน ให้จดหมายเหตุนี้เจริญรุ่งเรืองสืบไป." □

อุทัย ทุติยะโพธิ

การตั้งข่ายงานบริการสารนิเทศทางแพทย์และสาธารณสุข

1. คำนำ

ในการประชุมครั้งที่ 31 เมื่อปี 1978 ที่เมือง Ulan Bator ประเทศมงโกเลีย คณะกรรมการองค์การอนามัยโลก ภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แสดงความประสงค์ที่จะพัฒนาให้มีข่ายงานของห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลโดยทั่วถึงกันทั้งภูมิภาค คณะกรรมการมีความเชื่อมั่นว่าวิธีที่ดีที่สุดจะทำได้สำเร็จก็โดยการทำให้ห้องสมุดในประเทศสมาชิกมีความมั่นคงและส่งเสริมให้ห้องสมุดเหล่านี้ทำงานประสานกัน โดยมีองค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้เป็นตัวเชื่อมโยง

ด้วยเหตุนี้องค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้จึงได้จัดให้มีการประชุมขึ้นโดยเชิญ นักบริหาร, บรรณารักษ์ และผู้ใช้ มาประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือพิจารณาจัดตั้งข่ายงานวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข ห้องสมุดและบริการสารนิเทศของประเทศในภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ (Consulative Meeting for Establishment of a Regional Network of Health Literature, Library and Informaion Services – HELLIS) ขึ้น ณ สำนักงานขององค์การอนามัยโลก ที่กรุงเดลฮีระหว่างวันที่ 27–31 สิงหาคม 2522 มีผู้เข้าประชุม 17 คน จาก 8 ประเทศ คือ บังคลาเทศ 2 คน พม่า 2 คน อินเดีย 1 คน อินโดเนเซีย 2 คน มงโกเลีย 2 คน เนปาล 2 คน ศรีลังกา 3 คน และไทย 3 คน (แพทย์หญิง

* พิมพ์ครั้งแรกใน **วารสารวิทยบริการ** ปีที่ 2 กุมภาพันธ์ 2523 หน้า 57–68

ม.ร.ว. เฉลิมสุข บุญไทย ผู้อำนวยการกองสถิติ กระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์เฉลิม วรวิทย์ หัวหน้าหน่วยแพทย์ศาสตร์ศึกษา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ ผู้อำนวยการ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล) นอกจากนี้ก็มีผู้สังเกตการณ์จากสำนักงานใหญ่ องค์การอนามัยโลก ผู้แทนองค์การยูเนสโก เอสแคป บริติชเคาน์ซิล ที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลก Mr. B. S. Kesavan

2. วัตถุประสงค์ของการประชุม

2.1 เพื่อตรวจสอบสภาพของวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข ห้องสมุดและบริการสารนิเทศของประเทศในภูมิภาคนี้

2.2 เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันและได้แนวความคิดในเรื่องของห้องสมุดระดับชาติและระดับภูมิภาคและข่ายงานของบริการสารนิเทศ

2.3 เพื่อให้เข้าถึงความต้องการและความร่วมมือในอันที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ห้องสมุดร่วมกันสร้างห้องสมุดและข่ายงานบริการสารนิเทศในระดับชาติ และระดับภูมิภาคเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เพื่อทราบความต้องการของผู้ปฏิบัติการทางด้านแพทย์และสาธารณสุขและนักค้นคว้าวิจัย

2.4 เพื่อติดตามผลของการปฏิบัติงานในระดับชาติและโดยองค์การอนามัยโลก

3. การดำเนินการประชุม Dr. V. T. Gunaratne Director General ขององค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม จากคำปราศัยของท่านพอจะสรุปได้ว่าปัญหาที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้เผชิญอยู่ก็คือ การขาดแคลนอย่างมากในด้านวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุขที่จะนำมาบริการให้แก่ผู้ใช้ ดังนั้นการประชุมที่จัดขึ้นนี้ก็สามารถที่จะทำให้สำเร็จสมประสงค์ได้โดยประเทศที่กำลังพัฒนา มีเจตนารมณ์ในอันที่จะร่วมมือกันในงานทางด้านเทคนิค นอกจากนั้นในการประชุมครั้งที่สอง ของคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิจัยการแพทย์ได้แนะนำให้มีการพัฒนาข่ายงานทางด้านสารนิเทศ และคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิจัยการแพทย์ระหว่างประเทศก็ได้ตั้งอนุกรรมการทางด้านบริการสารนิเทศขึ้นเมื่อปีที่แล้ว ดังนั้นคณะกรรมการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงได้ขอให้จัดตั้งข่ายงานขึ้น เพื่อช่วยเหลือห้องสมุดในเครือสมาชิก

ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท กล่าวคือการขาดเงินในการที่จะดำเนินการซื้อหนังสือวารสาร นอกจากนั้นวรรณกรรมก็มีเพิ่มขึ้นมากและราคาสูงผู้มีอำนาจหน้าที่ทางด้านการเงินคิดว่าห้องสมุดเป็นของฟุ่มเฟือย เมื่อลงทุนไปแล้วก็ไม่ได้อะไรกลับคืน ห้องสมุดก็เลยไม่ได้เงินตามที่ต้องการ ปัญหาข้อที่สอง ก็คือวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุขมีอยู่ แต่ทว่ากระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ และเนื่องจากการไม่มีความร่วมมือกันเลย ทำให้ไม่ทราบว่าทรัพยากรนั้น ๆ อยู่ ณ ที่ใด ปัญหาข้อที่สาม ก็คือ ถึงแม้จะมีทรัพยากรอย่างดีเลิศก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้จะไม่บังเกิดผลประโยชน์อย่างใดเลย ถ้าผู้ใช้ไม่มีความรู้ในการที่จะไปแสวงหาทรัพยากรนั้น และไม่ทราบถึงวิธีการใช้ด้วย ปัญหาอีกข้อหนึ่งก็คือวรรณกรรมทางด้านแพทย์และสาธารณสุขที่พิมพ์ออกเผยแพร่ในภูมิภาคนี้ มีเพียง 10% เท่านั้น ที่ได้รับการทำดรรชนีลงใน Index Medicus ด้วยเหตุนี้จึงมีความเห็นว่ากลไกแห่งความร่วมมือเท่านั้นที่จะทำให้วรรณกรรมทางด้านแพทย์ และสาธารณสุขได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่เมื่อเสร็จสิ้นคำปราศัยแล้ว ได้มีการเลือกประธานและเลขานุการของการประชุม ประธานได้แก่ Dr. P. D. P. Gunatillake จากศรีลังกา เลขานุการได้แก่นางสาว อุทัย ทุติยะโพธิ จากไทย

การประชุมได้ดำเนินไปในรูปของการรวมกลุ่มและแยกกลุ่ม สำหรับการประชุมรวมนั้น ได้มีการนำเสนอเอกสาร 3 เรื่อง เพื่อได้ใช้เป็นแนวพื้นฐานที่จะเข้าใจสภาพของห้องสมุดในภูมิภาคนี้ ตลอดจนการบริการของห้องสมุดองค์การอนามัยโลกภูมิภาคและสำนักงานใหญ่ดังรายการต่อไปนี้ :–

1. Review of Health Literature, Library and Information Services โดย Mr. B. S. Kesavan ที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลก

2. Services Provided by WHO/SEARO and Head Quarter โดย Mr.S.C. Dhir & Mrs. Beryl Ruff บรรณารักษ์ของห้องสมุดองค์การอนามัยโลกประจำภูมิภาคและสำนักงานใหญ่

3. Library facilities in a group of medical colleges in a city ; a case study โดย Mr. S. K. Annand บรรณารักษ์ห้องสมุดองค์การอนามัยโลกประจำภูมิภาค

สำหรับบทความแรกนั้นเนื้อหาที่นำมาเขียนได้มาจากคำถามที่ผู้เขียนขอให้ผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมกรอก ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ทุกประเทศมีความเห็นพ้องต้องกันว่าควรจะมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีความปรารถนาที่จะจัดทำสหบัตรและร่วมมือกันในการทำบัตรรายการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความกระตือรือร้นในการที่จะทำให้ระบบการถ่ายเอกสารดีขึ้น เพื่อที่จะสามารถสื่อข้อมูลได้ นอกจากนั้นก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเอกสาร และท้ายที่สุดทุกประเทศต้องการที่จะให้มีบริการ Medlars (Medical Literature Analysis and Retrieval System) Medline (Medline-rapid way to obtain references to recently published articles in medicine, public health and related subject fields) เพื่อที่จะสามารถบริการข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

ปัญหาต่าง ๆ ที่บรรดาห้องสมุดในประเทศภูมิภาคส่วนนี้ประสบ ก็คือ การไม่มีงบประมาณพอที่จะใช้ซื้อหนังสือ วารสาร ขาดบรรณารักษ์ที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดี ขาดบริการที่ทันสมัย เช่น บริการข่าวสารทันสมัย ขาดบริการค้นเรื่องด้วยวิธี Medline ขาดอุปกรณ์ถ่ายเอกสารและท้ายที่สุดขาดความสนใจในเรื่องห้องสมุด ส่วนใหญ่มีความต้องการผู้เชี่ยวชาญที่จะได้มาช่วยเหลือในการวางแผน เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณและบริการที่ดี ไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติ ระดับระหว่างประเทศหรือองค์การเอกชน แต่มีทุนทรัพย์พอที่จะมาช่วยพัฒนาให้กิจกรรมต่าง ๆ ดีขึ้น

ภาพพจน์ที่ได้จากคำถามที่ส่งมาให้กรอกนี้ เมื่อพิจารณาแล้วครึ่งหนึ่งมีกิจกรรมพอที่จะเริ่มดำเนินการตั้งข่ายงานได้ แต่ก็ยังมีบางประเทศที่ไม่สามารถจะเปรียบเทียบกันได้เลย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือในอีกหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะให้ความต้องการในการตั้งข่ายงานสัมฤทธิ์ผล ต่อจากนั้นที่ประชุมได้ขอให้ผู้แทนแต่ละประเทศรายงานถึงสภาพของห้องสมุดเพิ่มเติม

บทความที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดองค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสำนักงานใหญ่ บรรณารักษ์ห้องสมุดองค์การอนามัยโลกภูมิภาคได้นำเสนอเรื่องโครงการให้นักศึกษายืมหนังสือและการให้บริการ Medline อื่นอีก คือ British Council และ SEAMIC (Southeast Asian Medical Information Center) ที่โตเกียว

สำหรับ SEAMIC นี้ พึ่งจะเริ่มดำเนินการและเป็นไปในขั้นทดลอง โดยจะให้ขอคำถามในระยะแรกสำหรับทั้งประเทศ ประเทศละเพียง 20 คำถามเท่านั้น ระยะเวลาขั้นทดลองเริ่มต้นแต่ สิงหาคม 1979 ถึง มีนาคม 1980

ห้องสมุดองค์การอนามัยโลกระดับภูมิภาค ได้ผลิตรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องทางห้องสมุดและวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข เช่นเรื่อง "Study on the use of health literature published in the countries of Southeast" "Health literature capabilities of health science libraries in the countries of South-East Asia" เป็นต้น

ส่วนงานของห้องสมุดสำนักงานใหญ่ ก็คือ ทำหน้าที่เป็นตัวประสานงานและเสริมสร้างสิ่งที่ขาดตกบกพร่องและชี้ให้เห็นว่า ในขณะนี้ทั่วโลกกำลังศึกษาเรื่องของห้องสมุดทางแพทย์และสาธารณสุข และได้มีการศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะพัฒนาให้ดีขึ้น เมื่อเดือนพฤศจิกายน 1978 บรรณารักษ์ที่สังกัดในภูมิภาคแปซิฟิคก็ได้ประชุมในเรื่องที่คล้ายคลึงกันคือการจัดตั้งข่ายงานการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางด้านแพทย์สาธารณสุขที่นครมะนิลา เพื่อที่จะได้ปรับปรุงการแลกเปลี่ยนข่าวสารทางด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้น

หน้าที่ ๆ สำคัญอีกประการหนึ่งของสำนักงานใหญ่ก็คือ พยายามทำให้ภูมิภาคต่าง ๆ รู้กิจกรรมของกันและกัน และเลือกระบบ ตลอดจนบริการตามความต้องการของตน เช่น ห้องสมุดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้มีความต้องการทำดรรชนีวารสารที่พิมพ์ออกเผยแพร่ในแต่ละประเทศ ส่วนในภูมิภาคอื่น ๆ ก็คงจะสนใจที่จะทำสิ่งที่ยังขาดเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ที่สำนักงานใหญ่จึงได้พิจารณาที่จะจัดวางระบบซึ่งเป็นระบบระหว่างประเทศขึ้น และให้ชื่อว่า "ระบบสารนิเทศทางแพทย์และสาธารณสุข สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา" (Health-related Information system for Developing Countries (HERIS) ในขณะนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นโครงการที่องค์การอนามัยโลกจะดำเนินการร่วมกับประเทศสมาชิก ในอันที่จะพัฒนาระบบบรรณานุกรมหรือข่ายงาน เช่นเดียวกับองค์อื่น ๆ ขององค์การสหประชาชาติ เพื่อที่จะให้การปรับปรุงเรื่องทางแพทย์สาธารณสุขสำเร็จลุล่วงภายในปี 2000 บทความที่สามก็เป็นรายงานให้ทราบถึงผลของการสำรวจภาวะของห้องสมุดในโรงเรียนแพทย์ 3 แห่งที่ไปทำในเมืองอุตสาหกรรมของภูมิภาค

ซึ่งผลของการสำรวจนี้พบว่าสภาพห้องสมุดไม่ดีและมีความซ้ำซ้อนกันเป็นอย่างมากในด้านการจัดหาทรัพยากรเข้ามาใช้ในห้องสมุด

4. การประชุมกลุ่มย่อย

หัวข้อที่กำหนดขึ้น เพื่อการประชุมกลุ่มย่อยที่นำเสนอเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประชุมแยกออกได้เป็น 3 หัวข้อดังนี้ :-

1. Concept of resource sharing and networking Dr. Mya Tu (Regional Adviser)
2. Establishment of HELLIS at the national and regional levels. Dr. Mya Tu and Mr. S.C. Dhir
3. Development of a plan of action for establishment of national and regional HELLIS Dr. Mya Tu

ได้มีการแยกผู้เข้าประชุมทั้งหมดออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 บังคลาเทศ
เนปาล
ไทย
ผู้แทนจาก British Council
ผู้แทนจากองค์การอนามัยโลกภูมิภาค

กลุ่มที่ 2 พม่า
ศรีลังกา
ผู้แทนจากสำนักงานใหญ่องค์การอนามัยโลก
ผู้แทนจากองค์การอนามัยโลกภูมิภาค
ผู้แทนจากเอสแคป

กลุ่มที่ 3 มงโกเลีย
อินเดีย

อินโดเนเซีย

ผู้แทนจากยูเนสโก

ผู้แทนจากองค์การอนามัยโลกภูมิภาค

แต่ละกลุ่มจะต้องอภิปรายทั้ง 3 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น แล้วนำความเห็นของแต่ละกลุ่มมาเสนอเพื่อพิจารณาร่วมกันในวันสุดท้าย ว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างใดแล้วนำมาวางเป็นหลักการเพื่อนำเสนอต่อองค์การอนามัยโลกต่อไป

5. การอภิปรายในเรื่องการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (Concept of resource sharing)

สรุปหลักเกณฑ์ได้ดังนี้ :-

5.1 การปรับปรุงการดูแลรักษาทางด้านสาธารณสุขขั้นสุดท้ายก็คือ การที่จะต้องปรับปรุงวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข ห้องสมุดและสารนิเทศ

5.2 บริการสารนิเทศทางแพทย์และสาธารณสุขจะปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ก็โดยหาวิธีที่ง่ายและสามารถเข้าถึงวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข เพื่อบุคคลากรทางด้านแพทย์และสาธารณสุขทุกระดับและผู้ใช้อื่น ๆ ด้วย

5.3 การใช้ทรัพยากรร่วมกันและการจัดให้มีข่ายงานเกิดขึ้น เป็นวิธีที่จะได้ผลดีที่สุดและจะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่การบริการชุมชนทางด้านแพทย์และสาธารณสุขทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ

5.4 ควรจะได้มีการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดแพทย์และสาธารณสุขขึ้น หากประเทศนั้น ๆ ยังไม่ได้จัดตั้ง

5.5 ลักษณะของข่ายงานระดับชาติควรจะได้รับการตัดสินใจ โดยผู้ที่มีอำนาจในประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้โดยการพิจารณาถึงสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ แต่จะต้องเป็นสิ่งที่จะเกิดประโยชน์แก่ห้องสมุดที่มาร่วมกิจกรรมด้วย

5.6 ข่ายงานซึ่งเชื่อมโยงกับข่ายงานระดับชาติจะต้องมีการจัดตั้งในระดับภูมิภาคด้วย ทั้งนี้เพื่อที่ข่ายงานระดับภูมิภาคจะได้สามารถเกื้อหนุนในเรื่องกิจกรรมของประเทศนั้น ๆ ได้

5.7 ข่ายงานจะต้องบริการให้แก่เจ้าหน้าที่ทางแพทย์และสาธารณสุขทุกระดับนับตั้งแต่เจ้าหน้าที่แพทย์สาธารณสุขระดับต้น ผู้วางแผน และนักวิทยาศาสตร์ ความต้องการของผู้ใช้ย่อมมาเป็นอันดับแรก

5.8 ห้องสมุดทุกห้องสมุดที่เข้าร่วมในข่ายงานระดับชาติ จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน และในทำนองเดียวกัน ทุกประเทศที่เข้าร่วมในข่ายงานระดับภูมิภาคก็จะต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมเช่นกันด้วย

5.9 ความรับผิดชอบในกิจกรรมของข่ายงาน เป็นต้นว่า การจัดเตรียมการทำสหบัตรวารสารหรือการร่วมมือในการจัดหา จะต้องแบ่งกันทำในระหว่างประเทศสมาชิก

5.10 ห้องสมุดทุกแห่งที่เข้าร่วมในข่ายงาน จะต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อที่จะได้สามารถพัฒนาให้ดีและเข้าร่วมในข่ายงานได้

5.11 ห้องสมุดทุกแห่งจะต้องจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน เงินจำนวนนี้ควรจะมากกว่าที่จะมีไว้ใช้เพื่อการถ่ายเอกสารหรือการยืมระหว่างห้องสมุด

5.12 เนื่องจากมีทรัพยากรที่มีค่าอยู่ในภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นจึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานของข่ายงาน ควรจะต้องใช้ระบบที่เป็นมาตรฐานสากลระหว่างประเทศเพื่อที่จะได้สามารถใช้เชื่อมโยงกันได้หากมีความประสงค์ที่จะมีร่วมกัน

6. การอภิปรายในเรื่องการจัดตั้งข่ายงานระดับชาติและระดับภูมิภาค (Establishment of HELLIS at the national and regional levels) ได้กำหนดหัวข้อต่างๆ ดังนี้

6.1 วัตถุประสงค์ของข่ายงาน

เพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในประเทศ

เพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากทรัพยากร ที่มีอยู่ในประเทศอื่นและในภูมิภาค

เพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากทรัพยากรที่มีอยู่ในภูมิภาค

6.2 เนื้อหาที่ครอบคลุม

ห้องสมุดทางแพทย์สาธารณสุขและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องควรจะต้องเข้าร่วมในข่ายงาน

6.3 โครงสร้าง

แต่ละประเทศอาจจะพิจารณาโครงสร้างของข่ายงานตามความพอใจ ซึ่งจะได้รับความคิดเห็นจากการที่ได้มีการร่วมประชุมกันในระดับชาติของผู้บริหาร บรรณารักษ์ และผู้ใช้ในประเทศนั้น ๆ ลักษณะของข่ายงานอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ Directed network, Non directed network และ Hierachical network

แม้ว่าจะมีห้องสมุดร่วมในข่ายงานในระบบ Directed กันแล้วก็ตาม ก็ควรที่จะต้องมีตัวแทน เพื่อที่จะทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างข่ายงานระดับชาติกับระดับภูมิภาคแต่ถ้าหากบางประเทศต้องการจะใช้ระบบข่ายงานเป็นแบบ Non directed ตัวแทนที่เชื่อมโยงก็อาจจะต้องหมุนเวียนเปลี่ยนกันไป

6.4 กลไกในการเชื่อมโยงกับกิจกรรมของข่ายงาน

ในระดับชาติ กลไกของการเชื่อมโยงขึ้นอยู่กับโครงสร้างของประเทศนั้น ๆ ส่วนในระดับภูมิภาคห้องสมุดขององค์การอนามัยโลกภูมิภาคจะทำหน้าที่ประสานงานและติดต่อกับองค์กรระหว่างประเทศอื่น แต่การจะติดต่อเชื่อมโยงกันได้ก็จำเป็นที่จะต้อง

6.4.1 มีความรู้ในทรัพยากรที่จะหาได้ ในเรื่องนี้ก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมซึ่งกันและกัน เป็นต้นว่าสหบัตรหนังสือ สหบัตรวารสาร รายชื่อหนังสือใหม่ บริการข่าวสารทันสมัย บรรณนานุกรม ข่าวสาร รายชื่อวารสารซ้ำ สารสังเขป และดรรชนีของเอกสารที่ผลิตในประเทศ

6.4.2 วิธีการก่อตั้ง

การจัดการดำเนินการ

มีการตกลงกันอย่างเป็นทางการเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน

พิจารณาร่างระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้สำหรับการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

มีงบประมาณสำหรับใช้เพื่อการนี้

การจัดงานทางด้านเทคนิค

จัดทำคู่มือเพื่อใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น การทำสารสังเขป การทำดรรชนี การทำบรรณนิทัศน์ การทำสารสังเขปจากข่าวสารที่พิมพ์ภายในประเทศ และการแปล

6.4.3 *การติดต่อสื่อสารเพื่อการเชื่อมโยงอาจทำได้โดย*

การติดต่อส่วนตัว

การประชุม

การออกข่าวสาร

การไปเยี่ยมชมห้องสมุด

การได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ติดต่อประสานงาน

6.4.4 *กิจกรรมที่ทำร่วมกัน*

การจัดซื้อร่วมกัน

การทำบัตรรายการร่วมกัน

การยืมระหว่างห้องสมุด

6.4.5 *การฝึกอบรมและการศึกษาต่อ*

6.5 การติดต่อประสารงานกับองค์กรอื่น

คณะกรรมการประสานงานขององค์การอนามัยโลกภูมิภาค จะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างข่ายงานระดับชาติกับสำนักงานใหญ่ และภูมิภาคอื่น ๆ และจะติดต่องานกับองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การยูเนสโก เอสแคป บริติชเคาน์ซิลและซีมิค ห้องสมุดระดับชาติบางแห่งก็ได้ดำเนินการติดต่อโดยตรงกับองค์การต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

6.6 หน้าที่ของข่ายงาน

ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นอาจจะแบ่งกันทำ ในบรรดาประเทศสมาชิกที่เข้ามาร่วมในข่ายงานซึ่งขึ้นอยู่กับความชำนาญ ความสะดวกและความต้องการ

หน้าที่ของผู้ที่ทำการประสานงาน ก็คือทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อเรียกประชุมและคอยติดตามผลงานของข่ายงานแต่ละประเทศ พร้อมทั้งคอยแจ้งข่าวคราวให้ประเทศสมาชิกได้ทราบ

7. การอภิปรายในเรื่องการวางแผนงานในการจัดตั้งข่ายงานระดับชาติและระดับภูมิภาค (Development of a plan Action) สรุปได้ดังนี้:-

ระยะที่ 1 (เริ่มกันยายน 1979-ธันวาคม 1981)

มีบางประเทศที่ได้เริ่มดำเนินการจัดตั้งข่ายงานขึ้นภายในประเทศของตนแล้ว และก็มีบางประเทศที่ได้เริ่มดำเนินกิจกรรมร่วมกันบางอย่างแล้วอย่างชนิดที่ไม่เป็นทางการ ประเทศต่างๆ จะเริ่มดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามโครงการที่กำหนดไว้ได้ก็โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

7.1 จัดให้มีการประชุมระดับชาติระหว่างผู้บริหาร บรรณารักษ์และผู้ใช้ และศึกษาถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ปรับปรุงวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุขอย่างทั่วถึง ตลอดจนบริการสารนิเทศด้วย

7.2 ทำการแยกประเภทของผู้ใช้ตลอดจนศึกษาถึงความต้องการของแต่ละกลุ่ม

7.3 จัดให้มีโครงการฝึกอบรมทางด้านห้องสมุดแพทย์และสาธารณสุขในระดับภูมิภาค ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำความรู้กลับไปใช้ในการฝึกอบรมกับคนในชาติต่อไป

7.4 ทำการสำรวจทรัพยากรและบริการของแต่ละห้องสมุดว่าจะใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของข่ายงานได้มากน้อยเพียงใด

7.5 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุปกรณ์ที่จะใช้ในการปฏิบัติงานบางประเภท เป็นต้น

ว่าสหบัตรหนังสือ สหบัตรวารสาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการก่อนหลังของแต่ละประเทศ

7.6 จัดตั้งคณะกรรมการประสานงาน สำหรับข่ายงานของภูมิภาคทางวรรณกรรมแพทย์และสาธารณสุข ห้องสมุด และบริการสารนิเทศ

7.7 ทำการตรวจสอบความก้าวหน้าของข่ายงานระดับชาติจากการประชุมระดับภูมิภาค

8. ข้อเสนอแนะต่อองค์การอนามัยโลก

8.1 ขอให้ดำเนินการส่งเสริมอย่างแข็งขันในการตั้งข่ายงานระดับภูมิภาค และระดับชาติว่าด้วยเรื่องวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข ห้องสมุดและบริการสารนิเทศ

8.2 ขอให้สนับสนุนห้องสมุดทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้พัฒนาและก้าวหน้า โดยใช้มาตรการต่ำสุด ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้ห้องสมุดประเภทนี้สามารถเข้าร่วมในข่ายงานได้

8.3 ขอให้มีการสนับสนุนในเรื่องอัตรากำลังคนเพื่อใช้ปฏิบัติการในห้องสมุดทางแพทย์และสาธารณสุข

8.4 ขอให้ตั้งกรรมการประสานงาน เพื่อการปฏิบัติเกี่ยวกับข่ายงานในระดับภูมิภาค ตะวันออกเฉียงใต้

9. สรุป ตลอดระยะเวลาการประชุม 5 วันนี้ หากจะสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ก็จะมีดังนี้:-

9.1 ผู้เข้าร่วมประชุมจาก 8 ประเทศ ได้ทราบถึงภาวะของวรรณกรรมทางแพทย์และสาธารณสุข ลักษณะของห้องสมุด บริการสารนิเทศ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ

9.2 ผู้เข้าร่วมประชุมต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า วิธีที่ดีที่สุดที่จะเข้าถึงวรรณกรรมทางแพทย์ และสาธารณสุขที่ผลิตออกมาอย่างมากมายในโลกนี้ได้ดีนั้น ไม่มีวิธีใดที่จะดีไปกว่าการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

9.3 ผู้เข้าประชุมได้ร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการใช้ทรัพยากรร่วมกันและร่วมกันพิจารณาวางหลักการ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้สำหรับประเทศที่จะเข้าร่วมดำเนินการในข่ายงาน หลักการนี้มีทั้งหมด 12 ข้อด้วยกัน

9.4 ผู้เข้าร่วมประชุมได้อธิบายอย่างละเอียดถึงลักษณะและหน้าที่ขององค์กรที่จะเข้าร่วมในข่ายงานว่าควรจะเป็นอย่างใด ได้มีการเสนอแนะว่าห้องสมุดในแต่ละประเทศควรจะรวมตัวกันและตั้งข่ายงานระดับชาติ เพื่อที่จะได้ทราบถึงทรัพยากรที่มีอยู่ภายในประเทศของตน ข่ายงานในระดับชาตินี้ก็จะดำเนินการเชื่อมโยงกับระดับภูมิภาค ซึ่งจะทำหน้าที่สนับสนุนกิจกรรมของข่ายงานระดับชาติ ให้องค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับการขอร้องให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน

9.5 ผู้เข้าประชุมได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาของการปฏิบัติการในระยะเริ่มแรกว่าควรจะใช้เวลา 2 ปี คือเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 1979–ธันวาคม 1981

9.6 ท้ายที่สุดได้เสนอแนะความต้องการต่อองค์การอนามัยโลก รวม 4 ข้อด้วยกัน

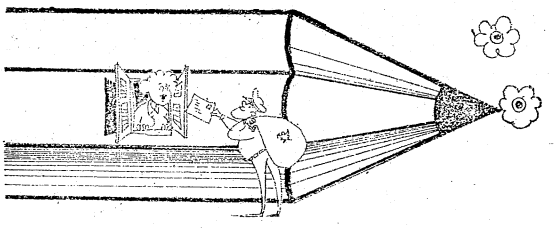
10. ข้อคิดเห็นของผู้เขียน

การที่องค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จัดให้มีการประชุมเรื่องนี้ขึ้นนับว่าเป็นความคิดที่ดียิ่ง เพราะทำให้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร บรรณารักษ์และผู้ใช้ได้มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ได้เข้าใจในหน้าที่ของงาน ตลอดจนความต้องการใช้ทรัพยากรของกันและกัน ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ความร่วมมือในการที่จะตั้งข่ายงานทางสารนิเทศได้สำเร็จต่อไป

สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ข้อเสนอต่าง ๆ ของการประชุมนี้คงจะได้รับความสนใจและเห็นชอบจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะสนับสนุนให้งานนี้ดำเนินไปได้ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในอันที่จะไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินทองในการจัดหาทรัพยากรทุกประเภทไว้ใช้ แต่อาจจะใช้ร่วมกันได้ถ้าหากข่ายนี้ได้จัดตั้งขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

ก้วยรักจากสุราบายา

อุทัย ทุติยะโพธิ

ห้อง 505 โรงแรม Elmi
สุราบายา อินโดเนเซีย
อาทิตย์ที่ 30 สิงหาคม 2524

วรรณี ที่รัก

ฉันรับปากกับเธอว่าจะเขียนจดหมายถึงทันทีที่มาถึงจาร์กาตา แต่ก็ไม่เป็นดังที่ตั้งใจไว้ ด้วยเหตุผลหลายประการ หวังว่าเธอคงไม่ว่าอะไร เพราะขณะนี้ ฉันก็กำลังจะประมวลเรื่องราวต่าง ๆ ให้เธอฟังอยู่แล้ว

ฉันมาจาร์กาตาก็เพื่อเข้าประชุม The Ninth SEAMIC Seminar ที่สุราบายาระหว่างวันที่ 26–31 สิงหาคม 2524 และออกจากกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม อย่างชุลมุนเต็มที เพราะต้องมารับตั๋วที่สนามบิน เรือบินออกเวลา 11.00 น. ถึงจาร์กาตาเมื่อเวลาบ่าย 3 โมง มีผู้มารับที่สนามบิน แต่ก็ต้องเสียเวลาคอยผู้เข้าประชุมคนอื่น ๆ อยู่พักหนึ่งจนแน่ใจว่าไม่มาจริง ๆ แล้ว เราก็ออกจากสนามบินมาที่พักโรงแรม President โรงแรมนี้เป็นโรงแรมของญี่ปุ่นจึงมีอะไร ๆ ที่เป็นของญี่ปุ่นอยู่ครบ เช่น แบงก์โตเกียว ร้านอาหารญี่ปุ่น ฯลฯ

เมื่อเข้าห้องพักเรียบร้อยแล้ว ก็มาสำรวจกับเจ้าหน้าที่ต้อนรับว่ามีผู้แทนของประเทศใดบ้างที่มาถึงแล้ว เขาบอกว่ายังไม่มีเลย แต่คณะของญี่ปุ่นจะมาถึงในตอนบ่าย

การที่คณะกรรมการผู้จัดขอให้พวก key person จากประเทศสมาชิกของ SEAMIC (Southeast Asia Medical Information Center) มาถึงก่อน 1 วัน ก็เพื่อมาประชุมเรื่อง "Guidelines for Medical and Health Science Library Practice in SEAMIC Countries" กันก่อน การที่คิดจัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นก็เพื่อเอาไว้ใช้เป็นคู่มือสำหรับการฝึกอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดแพทย์ แต่เนื่องจากการจัดการเรื่องการเดินทางไม่ดี จึงทำให้ผู้แทนแต่ละประเทศแม้จะอยู่ประเทศเดียวกัน ได้รับตั๋วเรือบินไม่พร้อมกัน

ตอนบ่ายวันที่ 25 สิงหาคม บรรณารักษ์จาก สิงคโปร์ คือ Mr. Michael Cheng ก็เดินทางมาถึง และบ่ายโมงนี้เองคณะของเราซึ่งมีผู้แทนจากญี่ปุ่น สิงคโปร์ และตัวฉันก็เดินทางไปสุราบายาโดยเครื่องบิน Garuda ต้องไปขึ้นเครื่องที่สนามบินในประเทศซึ่งอยู่ห่างจากสนามบินระหว่างประเทศคนละมุมเมือง ไม่เหมือนดอนเมืองของเรา

การเดินทางจากจาร์กาตา ไปสุราบายา ใช้เวลา 1 ชั่วโมง เครื่องบินมีออกทุกชั่วโมง ไม่มีการเสิร์ฟอะไรให้รับประทานเลย แม้แต่น้ำสักแก้วเดียว เมื่อถึงสนามบินก็มีเจ้าหน้าที่มารับพาไปพักที่โรงแรม Elmi ซึ่งใช้เป็นทั้งที่พักและที่ประชุม ห้องพักสบายดีพอสมควร มาถึงที่พักก็ค่ำพอดี จึงไม่ได้ออกไปทานอาหารข้างนอก

ในขณะที่กำลังรับประทานอาหารค่ำกันอยู่ บรรณารักษ์ 1 ใน 3 จากฟิลิปปินส์ คือ Miss Clarisa Dimalanta ก็เดินทางมาถึง ซึ่งมาพร้อมกับบรรณารักษ์ไทย คุณจีระ อินทะโกสุม จากห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแพทย์ไทยคือแพทย์หญิงสุพัฒนะ ทิพานุกะ จากกองสถิติ กระทรวงสาธารณสุข

หลังจากรับประทานอาหารค่ำแล้ว ก็ได้มีการประชุมกันระหว่างผู้เขียนหนังสือ Guidelines ... ดังที่กล่าวข้างต้น ซึ่งมีรายนามดังนี้ :–

Mrs. Parlinah Moedjono, Miss Clarisa Dimalanta, Mr. Michael Cheng, Mr. Yoshinari Tsudaและตัวฉันเอง ยังขาดอีก 1 คน เพราะยังเดินทางมาไม่ถึง Mr. Arao Ohta

ผู้อำนวยการ SEAMIC ก็ได้เข้าร่วมประชุมด้วย เราประชุมกันจนถึง 10 โมงกว่าจึงเลิก โดยนัดจะประชุมต่อในวันต่อไป เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอต่อที่ประชุม

การประชุมครั้งนี้มีหัวข้อการประชุมว่า "Multilateral Collaboration on SEAMIC Health Sciences Documentation and Library Services Activities" ประธานผู้จัดการประชุมคือ Professor Dr. A.A. Loedin เลขานุการคือ Dr. Sriati da Costa ผู้ประสานงานการประชุมคือ Dr. Soejoto กระทรวงสาธารณสุข อินโดเนเซีย และ Mr. Arao Ohta จากองค์การ SEAMIC

ประเทศที่ได้รับเชิญให้ส่งผู้แทนเข้าประชุมคือ อินโดเนเซีย (3 คน) ญี่ปุ่น (3 คน) มาเลเซีย (1 คน) สิงคโปร์ (1 คน) และไทย (3 คน) นอกจากนี้ก็ยังมีผู้แทนจากสำนักงานใหญ่และสำนักงานภูมิภาคขององค์การอนามัยโลกเข้าร่วมประชุมด้วยอีกแห่งละ 1 คน

การประชุมเริ่มในวันพุธที่ 6 สิงหาคม เธอจะเห็นว่า SEAMIC จัดการประชุมไม่เหมือนการประชุมอื่น คือแทนที่จะเริ่มวันจันทร์แล้วจะสิ้นสุดในวันศุกร์นั้น เขาต้องการให้การประชุมคาบอยู่ในระหว่างเสาร์ อาทิตย์ เพื่อใช้เวลานี้สำหรับทัศนศึกษา ให้โอกาสสมาชิกได้พบปะกันมากขึ้น

พิธีเปิดเริ่มด้วยประธานจัดงานคือ Dr. Loedin กล่าวรายงาน ตามด้วยคำขวัญของรัฐมนตรีสาธารณสุข และผู้อำนวยการ SEAMIC และคำกล่าวเปิดโดยรองผู้ว่าการของ East Java พิธีเปิดงานของอินโดเนเซียแตกต่างจากประเทศอื่นตรงที่เมื่อประธานกล่าวเปิดเสร็จเรียบร้อย จะเดินมาที่ฆ้องแล้วตี 3 ทีก็จะถือว่าพิธีเปิดได้เริ่มแล้วหลังจากนั้นท่านประธานจะเดินมาสัมผัสมือกับผู้ที่เข้าร่วมประชุม เป็นอันเสร็จพิธี

หลังจากพิธีเปิด ผู้จัดการประชุมก็จะเชิญประธานร่วมรับประทานน้ำชา ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาที การประชุมทางวิชาการก็จะเริ่มต่อไป โดยมีการเลือกประธานและเลขาของการประชุม สำหรับประธานนั้นตามธรรมเนียมเขาบอกว่าต้องให้คนของเขาเป็นซึ่ง Miss Luwarsih ได้ทำหน้าที่แทน Mrs. Parlinah ซึ่งขณะนี้ไปทำงานอยู่ที่องค์การอนามัยโลกที่เจนีวา ส่วนเลขาได้แก่ Miss Clarisa Dimalanta จากฟิลิปปินส์ และก็เป็นธรรมเนียมของ SEAMIC

อีกเหมือนกันที่ผู้แทนของทุกประเทศจะต้องหมุนเวียนเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานและเลขา ฯ ประจำวัน ฉันได้ทำหน้าที่เลขา ฯ ในวันแรก และประธานในวันสุดท้าย

หัวข้อเรื่องที่กำหนดให้ผู้แทนแต่ละประเทศที่เข้าประชุมต้องนำเสนอ แยกออกได้เป็น 2 ภาค คือ :-

ภาคแรก เรียกว่า Country Report ผู้แทนทุกประเทศจะต้องนำเสนอภายใต้หัวเรื่องเดียวกันแต่ทว่าเป็นเรื่องภายในประเทศของตนเอง คือ State of the art of the Health Sciences Literature and Library Services ฉันเป็นผู้เขียนให้ในนามของประเทศไทย ในการรายงานก็เหมือนกับการประชุมอื่น ๆ คือประเทศไทยจะต้องเป็นผู้รายงานสุดท้าย เพราะเรียงตามตัวอักษร บางครั้งเวลาที่จะให้อ่านก็เหลือเพียงนิดเดียว หรือคนฟังก็เบื่อระอา เพราะมันท้ายโปรแกรม

ภาคที่สองเรียกว่า Technical Paper มีอยู่ 7 เรื่อง ถ้าเรียงตามลำดับของการรายงานจะเป็นดังนี้ :-

1. The need for joint efforts in the development of a multilateral collaboration in health sciences library and information services SEAMIC countries เขียนโดย Tsuda Yoshinari

2. HELLIS planned activities of WHO/SEARO เขียนโดย Khin Theh Htar and Mya Tu

3. Training medical librarian and other related personnel เขียนโดย Parlinah Moedjono

4. Improvement of photo copy service and the development of MEDLARS and other literature retrieval services เขียนโดย Michael Cheng

5. Strengthening of the SEAMIC publication activities and strategy ideas of collection development of the libraries in each SEAMIC country เขียนโดย Clarisa Dimalanta

6. Development of a data base for SEAMIC medical literature เขียนโดย Amano Yoshio

7. Editing of Guidelines for Medical and Health Sciences Library Practice in SEAMIC Country โดย Uthai Dhutiyabhodhi เธอก็จะเห็นว่าเรื่องทั้งหมดนี้จะเกี่ยวกับกิจกรรมของ SEAMIC โดยขอให้ผู้แทนแต่ละประเทศที่ได้รับบริการรับไปเขียนบทความแต่ละเรื่อง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น

เอกสารทั้งประเภท Country Report และ Technical Paper นั้นได้พิมพ์ออกเผยแพร่ในการประชุม บทความเรื่องใดถ้าเธอสนใจฉันก็ยินที่จะให้เธอยืมอ่านได้และเชื่อว่าทางองค์การ SEAMIC ก็คงจะได้จัดพิมพ์ในโอกาสต่อไป

นอกจากการประชุมทางวิชาการแล้ว ก็มีการนำชมห้องสมุดและทัศนศึกษา สำหรับห้องสมุดที่จัดให้ชมก็มี ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Airlangga ซึ่งความจริงแล้วห้องสมุดเหล่านี้ก็คือห้องสมุดแพทย์ ได้รับเงินจากองค์การ China Medical Board มาทำการก่อสร้าง ความละเอียดของห้องสมุดแห่งนี้ได้เคยเขียนไว้แล้วในบทความ "Present Situation of Medical Libraries and Documentation Centres in Indonesia, Malaysia and Philippines ใน Report SEAMIC Travel Research Fellowship 1979 นอกจากนั้นก็ได้ไปชมห้องสมุดของ Health Research Center ซึ่งยังมีหนังสือไม่มาก เพิ่งจะเริ่มขยาย

ก่อนที่จะต่อไปเรื่องทัศนศึกษา อยากจะบอกเธอว่า อาหารการรับประทานดีมากขนมตอนหยุดพักทั้งเช้าและบ่ายอร่อย อาหารกลางวันส่วนใหญ่จะเป็นอาหารจีนปนอาหารพื้นเมืองแต่รสดีเหลือเกิน อาหารที่มักจะมีอยู่เสมอก็คือสเต๊ะ ได้มีการเลี้ยงอย่างเป็นทางการ 3 ครั้งโดยผู้ว่าการ East Java พร้อมทั้งการแสดงประกอบ 1 ครั้ง ผู้อำนวยการ SEAMIC 1 ครั้ง และประธานจัดการประชุมอีก 1 ครั้ง

ในด้านทัศนศึกษานั้นเราออกเดินทางจากโรงแรม Elmi เมื่อเวลา 16.00 นาฬิกาของวันเสาร์ที่ 29 สิงหาคม คือหลังจากที่กลับจากดูงานห้องสมุด ได้เตรียมกระเป๋าเพื่อไปค้างคืนตั้งแต่คืนวันศุกร์ พอกลับจากดูห้องสมุด ก็มาหยิบไปขึ้นรถได้เลย

ก่อนออกเดินทางได้รับคำบอกเล่าจากผู้ที่จะนำไปว่า การไป Mount Bromo เพื่อชมพระอาทิตย์ขึ้นนั้นจะต้องตระเตรียมเครื่องหนาวไป แต่เราไม่ได้นำติดตัวไป เพื่อนชาวอินโดเนเซียจึงนำมาให้ยืม อากาศบนเขา 5°–8° c เพราะสูงกว่าน้ำทะเล 7,809 ฟุต แต่ก่อนที่จะไปถึง Mount Bromo จะต้องผ่านเมือง Probolinggo ซึ่งอยู่ระระหว่างสุราบายา และ Mount Bromo

ตามกำหนดการจะต้องเข้าเยี่ยมคำนับท่านผู้ว่าราชการที่จวน และรับประทานอาหารค่ำที่นี่ พวกเราถึงที่นี่เมื่อเวลา 15.00 น. ผู้ที่มาต้อนรับเป็นคนแรกคือ แพทย์ชาวอินโดเนเซีย

เขาได้ชี้แจงว่าท่านผู้ว่าราชการไม่ค่อยสบาย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ท่านจะลงมาพบและร่วมรับประทานอาหารค่ำด้วย จวนของท่านผู้ว่าราชการใหญ่โต โอ่โถง เมื่อเราไปถึงได้รับเชิญให้นั่งที่เก้าอี้จัดไว้เป็นแถวยาวหันหน้าเข้าหากัน ในขณะที่นั่งรอ ก็มีการนำเครื่องดื่มมาเลี้ยงต้อนรับ สักพักหนึ่งท่านผู้ว่าราชการก็ลงมาและเดินมานั่งที่เก้าอี้นวม กล่าวต้อนรับ และมีผู้แปลต่อจากนั้นก็มีการให้ของที่ระลึก ฉันก็ไม่ได้สนใจ คุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ คิดว่าอะไร ๆ ก็เรียงตามตัวอักษรอีก แต่การหาเป็นเช่นนั้นไม่ ครั้งนี้นายแพทย์อินโดเนเซีย เรียกผู้แทนประเทศไทยไปก่อน ยังงง ๆ อยู่ อย่างไรก็ตามได้เดินออกไปรับ ของที่ให้เป็นโล่รูปอามฝังอยู่บนแผ่นไม้มีขาหยั่งตั้งได้ จารึกชื่อเมือง Probolinggo นอกนั้นเป็นภาษาอินโดเนเซีย ซึ่งอ่านไม่ออก

หลังจากเสร็จพิธีมอบของที่ระลึกแล้ว ท่านผู้ว่าราชการก็ได้เชิญให้เข้าไปรับประทานอาหารในห้องโถงใหญ่ จวนนี้คงสร้างตั้งแต่สมัยที่พวกดัชไปปกครอง เป็นตึกใหญ่แข็งแรง เฟอร์นิเจอร์ก็เป็นสมัยหลุยส์ ตามฝาผนังก็ประดับด้วยภาพสีน้ำมัน และบาติกลายต่าง ๆ ซึ่งแสดงว่าเป็นของเมืองใด การเลี้ยงเป็นแบบบุฟเฟ่ อาหารพื้นเมืองของอินโดเนเซีย มีปลาตัวเล็ก ๆ เหมือนปลาไส้ตันเมืองไทยบรรยากาศเงียบเชียบ ภรรยาท่านผู้ว่าราชการเป็นคนสวยแต่งตัวงดงามออกมาช่วยสามีรับแขกด้วย

เมื่ออาหารค่ำผ่านไปแล้วพวกเราก็เตรียมตัวออกเดินทาง เพราะตามกำหนดจะต้องออกจากจวนผู้ว่าราชการเวลา 20.00 นาฬิกา ท่านผู้ว่าราชการและภรรยาได้ออกมายืนที่หน้าบันไดจวนเพื่อส่งพวกเรา แต่ก็มีคนในกลุ่มเสนอว่าควรจะได้ถ่ายรูปหมู่ร่วมกับท่านผู้ว่าราชการกับภรรยา จึงได้ใช้เวลาเพื่อการนี้ไปอีกเล็กน้อย รถที่ไปจากสุราบายามีจำนวน 4 คัน ไปเพิ่มอีก 2 คัน รถพยาบาลอีก 2 คัน ท่านผู้ว่าราชการให้ความเห็นว่าพวกเราเป็นแขกก็ต้องให้ความปลอดภัยอย่างเต็มที่

เราออกเดินทางเมื่อเวลาประมาณ 20 นาฬิกาเศษ สองข้างทาง มืดมองไม่เห็นอะไร ทางเริ่มคดเคี้ยว แคบ อากาศหนาวเย็น คนขับรถต้องชำนาญทางมาก เพราะคดเคี้ยวมาก มีแต่ต้นไม้ เดาเอาโดยสัญชาติญาณว่าสองข้างทางต้องเป็นเหวแน่นอน ยิ่งสูงขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งหนาวเย็นเท่านั้น ฉันได้เตรียมเสื้อหนาวไว้ข้างนอกจึงหยิบใส่ได้สะดวก

เราขึ้นมาถึงที่พักคือ โรงแรม Bromo Permai เมื่อเวลา 22.00 นาฬิกา พวกผู้หญิงได้พักอยู่ที่โรงแรมนี้ มีลักษณะเหมือนโรงแรมบ้านนอก มีชั้นเดียว เครื่องนอนไม่สะอาดเท่าใด ห้องน้ำไม่มีไฟ น้ำก๊อกไม่มี มีแต่น้ำที่ขังไว้ในบ่อ คืนนั้นเราไม่ได้ล้างหน้าแปรงฟันเลยหัวหน้าคณะคือแพทย์อินโดเนเซีย ให้เราอยู่กันห้องละ 4 คนบ้าง 3 คนบ้าง โดยกำชับว่าพวกเราจะต้องตื่นตี 3 เพื่อเตรียมตัวออกเดินทางไปสู่ Mount Bromo เธอคงสงสัยชินะว่า Mount Bromo คืออะไร ก็คือภูเขาไฟ ซึ่งดับแล้วนั่นเอง แต่ที่ภูเขานี้แหละที่เขาใช้เป็นที่ ๆ จะไปดูพระอาทิตย์ขึ้นกัน

ก่อนเข้านอนฉันได้เตรียมแต่งตัวเพื่อออกเดินทางไว้เรียบร้อย เพราะกลัวจะตื่นไม่ทัน อากาศบนนั้นหนาวเย็นจริง ๆ ผ้าห่มก็ได้เพียงผืนเดียวใช้ห่มกัน 2 คน จริงดังคิดเพราะพอตี 3 แพทย์อินโดเนเซีย หัวหน้าคณะของเรา ก็มาเคาะประตูทุกห้อง "คุณผู้หญิงครับตื่นเถิดได้เวลาแล้ว" ความจริงนอนไม่หลับเลยเพราะอากาศหนาวมาก

เมื่อลุกจากเตียงก็ใช้การดาษเช็ดหน้า เพราะไม่กล้าใช้น้ำในห้องน้ำ เตรียมห่อหุ้มร่างกายด้วยเสื้อที่มีอยู่ให้อบอุ่น ในขณะที่ฉันกำลังสวมรองเท้ายางซึ่งเพิ่งซื้อเมื่อวานนี้เองเพื่อนฟิลิปปีนส์ก็เปรยขึ้นว่า *"เธอจะไปกับเขาจริง ๆ หรือ การเดินทางทอดนี้เขาบอกว่าทุกคนต้องช่วยตัวเอง แม้ว่าจะมีรถไปจากหน้าโรงแรมก็จริงแต่ไม่ได้ตลอดจะต้องขี่ม้าต่อไปแล้วเดินขึ้นเขาอีก นอกจากนั้นเธอก็อดนอนมาหลายคืนแล้วด้วย"* ฉันตอบไปว่า *"ขอบใจจ๊ะที่เป็นห่วง แต่อยากจะลองดูถ้าไม่ไหวจริง ๆฉันจะกลับมา เธอไม่ไปใช่ไหม"* เขาตอบฉันว่า *"ไม่ไปจะอยู่เป็นเพื่อนบรรณารักษ์ชาวมาเลเซียซึ่งกำลังท้อง"*

ฉันได้ออกไปสมทบกับคนอื่น ๆ หลังจากที่แต่งตัว เสร็จเรียบร้อยแล้ว พวกผู้ชายที่นอนที่บ้านพักข้างล่างได้ขึ้นมาสมทบ จำใครไม่ได้เลย เพราะเห็นแต่หน้ากันเท่านั้น โดยเฉพาะพวกผู้ชายลากเอาผ้าห่มนวมคลุมมา แพทย์อินโดเนเซียใช้โทรโข่งบอกให้ทุกคนขึ้นรถ รถที่ฉันนั่ง

ขับมาได้ยังไม่ถึง 10 นาที ก็ติดหล่มไปต่อไม่ได้ เราจึงต้องเดิน ๆ ก็ไม่ค่อยถนัดเพราะเป็นทรายแล้วอากาศก็หนาวเย็นจับใจทีเดียว เดินต่อไปสักครู่ก็ถึงที ๆ จะเดินต่อไม่ได้

หัวหน้าคณะจัดให้ทุกคนขี่ม้า ฉันก็ยืนยันว่าขี่ไม่เป็น เขาก็ชี้แจงว่าไม่เป็นไรมีคนจูงนั่งไปเฉย ๆ ใช้มือเกาะเหล็ก ซึ่งอยู่บนอานอย่าไปถือบังเหียนม้าจะเตลิด เพื่อไม่ต้องต่อรองต่อเถียงและเป็นภาระทำให้เขาต้องเป็นห่วง เมื่อมาแล้วก็ต้องทำตามที่เขาสั่งจึงตัดสินใจขึ้นม้า เพราะจะหันหลังกลับไปก็ไม่ได้เสียแล้ว มีแต่จะต้องเดินหน้าต่อไป

ฉันก็ได้เรียนรู้วิธีการที่จะขึ้นม้าและขี่ม้า ซึ่งก็ไม่ลำบากเท่าใด เพียงแต่ทำตัวให้เข้ากับจังหวะที่ม้าเหยาะย่างไปเท่านั้นเอง อย่างไรก็ตามก็อยากที่จะลงจากหลังม้าให้เร็วที่สุด ทางที่ไปนั้นมืด เพราะพึ่งจะตี 3 กว่า ๆ เท่านั้นเอง มีแต่เสียงจังหวะของม้าที่เดินและเสียงร้องของมันเป็นครั้งคราว ความกลัวในขณะนั้นมีแต่กลัวว่าจะตกจากหลังม้าเท่านั้นเอง ฉันมาคิดในตอนหลังว่าถ้าคนจูงไม่ซื่อ ก็สามารถจี้ชิงทรัพย์ได้ แต่มาทราบในตอนหลังว่า พวกนี้ซื่อสัตย์และจะรวมตัวกันป้องกันไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาในอาณาเขตของเขาดังนั้นเรื่องฉกชิงวิ่งราวไม่มีแน่

สักพักหนึ่งก็มาถึงเชิงเขา ฟ้าเริ่มสางแล้ว ฉันลงจากหลังม้า คิดว่าถึงแล้ว ที่ไหนได้ยังต้องปีนขึ้นบันไดอีกเกือบ 100 กว่าขั้น เป็นบันไดเล็ก ๆ เดินได้ทีละคน มีราวเหล็กให้จับ แต่ถ้าใครต้องการคนช่วย ก็จะมีคนถือเหล็กให้เราจับ เดินนำหน้าขึ้นไปก่อน เขาคิด 500 รูปี ประมาณ 10 กว่าบาท กว่าจะขึ้นถึงยอดต้องหยุดพักเป็นระยะ ๆ ถึง 4 ครั้ง

เมื่อฉันขึ้นไปถึงยอดเขา ประมาณตี 4 กว่า ๆ แต่ฟ้าสว่าง อากาศนั้นมีกลิ่นกำมะถันหายใจขัด ๆ เพื่อนพม่าและอินโดเนเซีย บอกกับฉันว่า หายใจไม่ค่อยออก รู้สึกคล้ายจะเป็นลม เลยให้ยาดมและยาหอมอม บนนั้นมีแต่ความว่างเปล่า รู้สึกเหมือนว่าจะสัมผัสขอบฟ้าได้ มองมาทางด้านหลังก็จะเห็นกันภูเขาไฟ ถึงแม้จะดับแล้ว แต่ก็ยังมีควันกรุ่นอยู่ มีกำมะถัน เกาะอยู่โดยรอบ ลึกมาก มองลงไปแล้วน่ากลัว ฉันได้โยนเงินลงไป ไม่ใช่เพื่อจะกลับไปอีก แต่เพื่อขอให้สิ่งเลวร้ายต่าง ๆ จงได้ถูกเผามอดไหม้เป็นเถ้าถ่านไป

ในขณะที่กำลังเพลิดเพลินอยู่กับทิวทัศน์รอบข้าง พร้อมทั้งพยายามจับตาดูพระอาทิตย์ที่กำลังจะขึ้นอยู่นั้นก็ได้ยินเสียงเอะอะว่าคนหายใจไม่ออกอยู่ข้างล่าง ฉันก็ถามว่าเป็นใครเขาก็ตอบ

ว่าคนไทย เตรียมจะไต่บันไดลงไปดู ก็สวนกับเพื่อนสิงคโปร์ว่าไม่ต้องลงไปเพราะหมออินโดเนเซีย ได้ใช้เครื่องช่วยหายใจ และอาการดีขึ้นแล้ว

ประมาณตี 5 พระอาทิตย์ก็เริ่มขึ้นพ้นขอบฟ้ามาทีละน้อยจนเต็มดวง เป็นดวงเล็ก ๆ ไม่ใหญ่เหมือนกับที่เห็นเวลาขึ้นและตกในบ้านเรา ชั่วครู่เดียวก็หายเข้ากลีบเมฆ ไม่สมกับที่อุตส่าห์บากบั่นบึนบ่ายขึ้นมาเฝ้าดูเลย แต่ก็เป็นประสบการณ์ในชีวิตที่ควรแก่การจดจำ ฉันไม่คิดว่าจะไปที่นี่อีก ครั้งเดียวเป็นการเพียงพอแล้ว

เราลงจากภูเขาถึงที่พักเมื่อเวลา 7.00 นาฬิกา ได้เวลาอาหารเช้าพอดีซึ่งมีไข่ต้ม ขนมปัง ส้มและกาแฟ เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้ว หัวหน้าคณะก็แนะนำให้เดินชมวิวรอบ ๆ บริเวณโรงแรม และแจ้งว่าจะลงจากเขาประมาณ 9.30 นาฬิกาเพื่อพาไปชมการแข่งวัว ขอให้ทุกคนมาขึ้นรถตรงเวลา

เราไปถึงลานแข่งวัวประมาณ 10.30 นาฬิกา ได้เชื้อเชิญให้ขึ้นไปบนปรำไม้ไผ่ที่จัดไว้เป็นที่สำหรับนั่งชมการแข่งวัว เขาแต่งตัววัวสวยงามเทียมรถไว้เป็นคู่ ๆ แล้วก็พามาเดินโชว์รอบ ๆ สนาม พอได้เวลาก็ปล่อยออกทีละคู่ ๆ เพื่อแข่งกัน เรานั่งดูสัก 3–4 คู่ก็ลากลับ อากาศบนเขาหนาวมากแต่พอลงมาข้างล่างร้อนเหลือทน

หลังจากกลับจากการดูแข่งวัวแล้ว หมอหัวหน้าคณะก็พาพวกเราไปที่บ้านเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน เรามาถึงบ้านหมอเมื่อเกือบเที่ยง บ้านหมอสวยงามสะอาดสมเป็นบ้านแพทย์ ภรรยาหมอซึ่งเป็นทันตแพทย์เตรียมอาหารไว้รับรองมากมาย อาหารอร่อยคุยกันอย่างเป็นกันเอง ครอบครัวนี้มีลูกชาย 3 คน โต ๆ แล้วทั้งนั้นมาช่วยรับรองแขกด้วย

เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ก็มีการถ่ายรูปหมู่ร่วมกันที่หน้าบ้าน และเตรียมลาเจ้าของบ้านที่แสนดีกลับ ขอบคุณที่ได้อุตส่าห์พาไปชมพระอาทิตย์ขึ้น ชมการแข่งวัว อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้และท้ายที่สุดต้อนรับด้วยอาหารกลางวันอันโอชะ เราเดินทางกลับถึงโรงแรม Elmi เมื่อเวลา 16.00 นาฬิกา ของวันอาทิตย์ที่ 30 สิงหาคม

เมื่อมาถึงโรงแรมสิ่งแรกที่ทำก็คืออาบน้ำและนอนพัก ตื่นเอาเมื่อเวลา 6 โมงเย็นได้โทรฯ ถึงคณะบรรณาธิการที่จะทำหนังสือ Guidelines ... ประชุม โดยให้เลือกว่าจะประชุมก่อนหรือทานข้าวก่อน ส่วนใหญ่ต้องการประชุมก่อนจึงเริ่มเมื่อเวลา 18.30 นาฬิกา และเลิกไปทานข้าวเมื่อเวลา 20.30 นาฬิกา ที่ในโรงแรมนั่นเอง

พรุ่งนี้คือวันที่ 31 สิหาคม จะเป็นวันสุดท้ายของการประชุม จะต้องมีการเสนอสรุปการประชุม ตลอดจนข้อเสนอแนะ ซึ่งได้ร่วมกันร่างและแก้ไขมา 2–3 ครั้ง เพื่อเสนอต่อที่ประชุม ฉันจะบอกเธอแต่เฉพาะหัวข้อใหญ่ ๆ ที่เราสรุปไว้ ส่วนข้อปลีกย่อยจะไม่เขียนเล่ามานะจ๊ะ ก็จะประมวลได้ดังนี้:–

1. *การพัฒนาทรัพยากร*
2. *การยืมระหว่างห้องสมุดและการถ่ายเอกสาร*
3. *การควบคุมบรรณานุกรม*
4. *บริการค้นคว้า*
5. *การฝึกอบรม*
6. *การเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์*
7. *การร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ*

ฉันเขียนมาถึงเธอเสียยืดยาว แต่แม้กระนั้นก็ตามก็อาจจะมีตก ๆ หล่น ๆ ไปบ้างหวังว่าเธอคงจะเข้าใจ คืนนี้เป็นคืนสุดท้ายที่ฉันจะอยู่ที่นี่ พรุ่งนี้เราจะต้องเดินทางไปจาร์กาตาหลังจากปิดประชุมแล้วตอนเที่ยงโดย Professor Voshinari Tsuda ทำหน้าที่แทน Mr. Arao Ohta ฉันได้รับมอบหมายให้กล่าวคำขอบคุณในนามของผู้เข้าประชุมต่อประเทศเจ้าภาพ ฉันจะร่างหลังจากเขียนถึงเธอเสร็จแล้ว ฉันเสียดายที่เธอไม่ได้มาด้วย แต่ขอให้เธอระลึกอยู่เสมอว่า เมื่อฉันได้ยินได้ฟัง ได้พบ ได้เห็นอะไรใหม่ ๆ ก็นึกถึงเธอและพวกเราอยู่เสมอ ครั้งนี้เธอช่วยถ่ายทอดให้ด้วยนะจ๊ะ เพราะมีคนเขาพูดลับหลังฉันว่า ไปไหน มาไหน ก็ไม่เคยเล่าให้ฟัง เธอว่าจริงหรือไม่ช่วยบอกฉันที

ฉันเห็นจะต้องจบเสียที ขณะนี้เวลา 24.00 นาฬิกาแล้ว เธอคงกำลังหลับสบายเวลาที่กรุงเทพ ฯ และจาร์กาตาเท่านั้นที่ตรงกัน ส่วนประเทศอื่น ๆ ในแถบนี้จะต่างกัน 1 ชั่วโมงบ้าง 2 ชั่วโมงบ้าง

กว่าเธอจะได้รับจดหมายฉบับนี้ ฉันก็คงจะได้พบเธอที่กรุงเทพฯ แล้ว ฉันไม่ได้ลืมสัญญาที่ให้ไว้กับเธอเลย

ด้วยรักจากสุราบายา

อ.ท.

เอกสารอ้างอิง

อุทัย ทุติยะโพธิ

ความสำคัญของเอกสารอ้างอิง

ในการเรียบเรียงงานเขียนประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรายงาน งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ เพื่อนำออกเผยแพร่ จำเป็นจะต้องมีการค้นหาเอกสารเพื่อนำไปอ่านประกอบการเขียนการทดลองก่อน เอกสารที่อ่านและรวบรวมไว้ก็จะกลายเป็นหลักฐานการค้นคว้า ที่สนับสนุนงานเขียนนั้นๆ ว่าเป็นงานที่น่าเชื่อถือ มีสาระ ไม่ได้เขียนขึ้นอย่างเลื่อนลอย โดยไม่มีเหตุผลและหลักวิชาในขณะเดียวกันการศึกษาจากเอกสารเหล่านี้ก็ทำให้ทราบได้ว่าเคยมีผู้ใดรายงานเรื่องเดียวกันไว้แล้วบ้างซึ่งจะเป็นการช่วยไม่ให้วิจัยงานซ้ำๆ กัน

คู่มือที่ช่วยในการค้นหาเอกสารประกอบการเขียน ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศ ได้แก่พวกดรรชนี และสาระสังเขป (แอ็บสแตร็คท) ที่มีใช้กันสมควรนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ก็มี

1. Quarterly Cumulative Index Medicus.

2. Current List of Medical Literature

3. Index Medicus.

4. Index Catalogue of the Surgeon General's Office

5. บัตรรายการหนังสือในห้องสมุด

สำหรับรายการที่ 1 – 3 เป็นดรรชนีที่ช่วยค้นเรื่องที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ส่วนรายการที่ 4 จะช่วยให้หาเอกสารที่เป็นหนังสือและจุลสารได้ด้วย

วารสารการแพทย์ ตลอดจนหนังสือรวมเรื่องวิชาการต่าง ๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย จะค้นหาเรื่องที่ต้องการได้ โดยดูจากบัตรรายการดรรชนีวารสารภาษาไทย ในหัวข้อ ชื่อผู้แต่ง และชื่อหัวเรื่อง ที่ห้องสมุดได้จัดทำไว้

การรวบรวมเอกสารที่หามาได้จากแหล่งต่างๆ ดังกล่าวเพื่ออ่านประกอบการเขียน ควรจัดทำให้เป็นระเบียบ โดยบันทึกลงไว้ในบัตรขนาด 5×8 นิ้ว

พิมพ์ครั้งแรกใน สารศิริราช ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม 2512

หนังสือภาษาต่างประเทศ

บรรทัดแรก, ชื่อผู้แต่ง. ใช้ชื่อสกุลขึ้นต้น. ตามด้วยชื่อตัวย่อ.
บรรทัดที่สอง, ตรงอักษรตัวที่สี่ของชื่อผู้แต่ง, เป็นชื่อเรื่อง, สถานที่พิมพ์, สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์, จำนวนหน้า.

ตัวอย่าง

Willis, H. S.

Laboratory Diagnosis and Experimental Methods in Tuberculosis. Springfield, Illinois, Charles, C. Thomas, 1968, 330 p.

หนังสือภาษาไทย

ใช้ชื่อตัวขึ้นต้น, ตามด้วยชื่อสกุล. นอกนั้นปฏิบัติเช่นเดียวกับหนังสือภาษาต่างประเทศ.

ตัวอย่าง

สวน กมลนาวิน

กายวิภาควิทยาและสรีรวิทยา. พระนคร, โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ, ๒๔๗๙ ๔๒๕ หน้า

วารสารภาษาต่างประเทศ

บรรทัดแรก, ชื่อผู้แต่ง, ใช้ชื่อสกุลขึ้นต้น, ตามด้วยชื่อย่อ.
บรรทัดที่สอง, ชื่อเรื่อง, ชื่อวารสาร (ใช้ตัวย่อ), เล่ม, หน้า, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

Wilder, k.M.

Hyperparathyroidism: Tumor of the Parathyroid Glands Associated with Osteitis Fibrosa. Endocrinology, 13 : 231 – 244,(May – June) 1929.

วารสารภาษาไทย

บรรทัดแรก, ใช้ชื่อตัวขึ้นต้น, ตามด้วยชื่อสกุล. นอกนั้นปฏิบัติเช่นเดียวกับวารสารภาษาต่างประเทศ

ตัวอย่าง

ปณต มิคะเสน, สมทรง ธนภูมิ และปรีชา เจริญลาภ: พยาธิตัวจี๊ดในทางเดินบัสสาวะ. จ.พ.ส.ท. ๔๗: ๘๕, ๒๕๐๗

เก็บบัตรที่ค้นได้ตามเรื่อง ที่ต้องการเรียงไว้ตามลำดับตัวอักษร ขั้นต่อไปเมื่อต้องการอ่านเรื่องใดก็หยิบบัตรนั้น ๆ มาหาเอกสารอ่าน พร้อมทั้งทำบันทึกย่อหัวข้อสำคัญ ๆ ลงไว้ ข้อความใดที่จะนำมาอ้างในเรื่อง ถ้าต้องการทั้งประโยคก็ลอกลงไว้ในเครื่องหมายคำพูด ให้ถูกต้องสมบูรณ์กับความเป็นจริงในเล่ม เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลาไปตรวจสอบอีกในภายหลัง เมื่อบัตรใดอ่านและทำย่อแล้ว ก็ทำเครื่องหมายไว้แยกเก็บต่างหากจากพวกที่ยังไม่ได้อ่าน ทำเช่นนี้ไปจนหมดบัตรที่ค้นไว้ เรื่องใดที่อ่านแล้วไม่ต้องการ ก็เขียนไว้ว่า "ไม่ใช้" แต่อย่าทิ้งควรเก็บไว้ใช้ประโยชน์สำหรับเรื่องอื่นต่อไป บัตรเหล่านี้จะใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุด เมื่องานเขียนเสร็จแล้ว โดยนำมาใช้เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบงานเขียน, โดยเสียเวลาตรวจทานแต่เพียง

เล็กน้อย และเลือกเอาแต่เฉพาะเอกสารที่นำมาใช้อ้างอิงในเรื่อง.

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง

ในการอ้างเอกสาร มีคำอยู่หลายคำใช้ในความหมายนี้ :References, List of References, Bibliography, Literature Cited Footnotes. ควรที่จะทราบถึงความหมายของคำเหล่านี้

เอกสารอ้างอิง (References) คือรายชื่อเอกสารที่ผู้เขียนใช้ ประกอบการเขียนเรื่อง จะเรียงอยู่ท้ายเรื่อง ท้ายบทของหนังสือ

รายชื่อเอกสารอ้างอิง (List of References)

บรรณานุกรม (Bibliography) คือรายชื่อหนังสือที่ผู้แต่งหนังสือเล่มนั้นๆใช้ประกอบการเขียน หรือรายชื่อหนังสือที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องบางตอนในเรื่องที่แต่งไว้ เพื่อผู้ที่สนใจ จะได้ใช้ค้นหาเรื่องราวหรือรายละเอียดต่างๆเพิ่มเติม

บรรณานุกรมนี้อาจทำได้ 3 แบบ คือ

บรรณานุกรมสมบูรณ์ Exhaustive bibliography) ได้แก่การนำรายชื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมดเท่าที่ปรากฏว่าเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น ๆ มารวมไว้ด้วยกัน ถึงแม้ว่าสิ่งพิมพ์บางชื่ออาจจะมีความสำคัญหรือประโยชน์ ต่องานนั้นน้อยมากก็ตาม

บรรณานุกรมเลือกสรร Annotated bibliography) หมายถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกแล้วว่า สำคัญและมีประโยชน์ต่อหัวข้องานวิจัยนั้นเป็นอย่างยิ่ง

บรรณานุกรมอ้างอิง (Literature Cited) ได้แก่รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏ อ้างถึงในเชิงอรรถ,และมีผู้เรียบเรียงได้อ่านประกอบเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการทำงานวิจัยนั้นขึ้นโดยเฉพาะ

เชิงอรรถ (Footnotes) คือข้อความที่ลงไว้ข้างล่างสุดของหน้ามีไว้เพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของข้อคิดเห็นหรือเรื่องที่อาจเป็นประโยชน์

เชิงอรรถแบ่งออกได้เป็น 3 แบบ

เชิงอรรถอ้างอิง (Citation footnotes) บอกที่มาของข้อความตอนที่ ยกมาไม่จะเก็บมาจากเอกสารใด ๆ ข้อคิดเห็น, ข้อเท็จจริงจากบุคคล, เป็นการช่วยเพิ่มน้ำหนักของข้อความซึ่งผู้อ่านสามารถย้อนกลับไปหาหลักฐานเดิมได้, โดยให้เลขกำกับ. เลขที่ใช้ ๆ เลขอาระบิค.

2. **เชิงอรรถเสริมความ** (Content Footnotes). อธิบายเรื่องราวที่น่ารู้เกี่ยวกับข้อความตอนนั้นเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจดีขึ้น.

3. เชิงอรรถโยง (Cross–reference footnotes). แจ้งให้ดูเพิ่มเติมข้อความที่เกี่ยวข้องในหน้าอื่นในงานเดียวกัน, หรือให้ดูเพิ่มเติมประกอบในบทอื่นหน้าอื่นที่มีข้อความละเอียดบันทึกไว้.

เชิงอรรถทั้งหมดจะปรากฏอยู่ตอนล่างของหน้า. จำนวนเลขในข้อเขียนจะต้องตรงกับจำนวนที่เชิงอรรถ. ควรใช้เส้นขีดคั่นระหว่างข้อเขียนกับเชิงอรรถ.

ชื่อผู้แต่งต่างประเทศที่ลงในเชิงอรรถต่างกับที่ใช้ในแบบเอกสารอ้างอิงคือใช้ชื่อขึ้นต้น, เช่น John Adams ก็ใช้ John ก่อน, ไม่ใช่ Adams. John.

เอกสารอ้างอิงต่างประเทศทางด้านวิทยาศาสตร์พบว่าใช้คำ References, และ Literature Cited. ไม่ใช้คำ Bibliography. สำหรับภาษาไทยเท่าที่ดูจากเอกสารต่าง ๆ ที่พิมพ์ออกเผยแพร่ พบว่ามีใช้แตกต่างกันดังนี้: เอกสาร, เอกสารอ้างอิง, เอกสารในการเรียบเรียง, หนังสือที่อ้างอิงถึงในเรื่อง. แต่ก็มีบางครั้งที่ในเล่มเดียวกันมีใช้ทั้งคำว่า "เอกสาร" และ "เอกสารอ้างอิง" จดหมายเหตุทางแพทย์เริ่มมีเอกสารอ้างอิงในเล่มที่ 11 ใช้ว่า "หนังสือที่อ้างถึงในเรื่องนี้" การใช้คำว่า "เอกสารอ้างอิง" สำหรับคำ References, Literature Cited ดูจะเหมาะกว่าคำอื่น ๆ ในความหมายที่ใช้เอกสารนั้น ๆ ประกอบการเขียนและใช้คำว่า "เอกสารเพิ่มเติม" สำหรับเอกสารที่ไม่ได้อ้างไว้ในเรื่อง, แต่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ก็นำมาแสดงไว้ด้วย.

การอ้างเอกสาร

1. เมื่อนำข้อความของผู้อื่นมากล่าวอ้างในเรื่อง, ไม่ว่านำมาทั้งหมดหรือเป็นบางส่วน, ให้ใส่เลขอาระบิคในวงเล็บกลมหรือเหลี่ยม ต่อจากข้อความที่นำมาอ้างในบรรทัดเดียวกับเนื้อเรื่อง, หรือใช้ตัวเลขลอยอยู่เหนือบรรทัด, หลังตอนที่ต้องการอ้างอิง. เลขที่ใช้คืออาระบิค ไม่ใช้เลขโรมัน.

Schayer has shown that histamine is produced in the intestine by the action of hislidine decarboxylase on histadine.

2. นอกจากจะใช้เลขอาระบิคแล้ว, ยังอาจใช้ปี ค.ศ. ที่พิมพ์เอกสารในวงเล็บอีกด้วย ปี ค.ศ. นี้ใช้หลักตามชื่อผู้แต่ง. ถ้าหากชื่อผู้แต่งไม่ได้นำมากล่าวอ้างไว้ก่อนในเรื่อง, จำเป็นที่จะต้องนำชื่อผู้แต่งมาใส่ไว้ในวงเล็บรวมกับปีด้วย, โดยใช้ชื่อผู้แต่งลงก่อนแล้วตามด้วย ค.ศ. ถ้าหากงานของผู้เขียนคนเดียวกันที่นำอ้างมีหลายเรื่อง, แต่เขียนไว้ใน ค.ศ. เดียวกันก็

ให้ใช้ปี ค.ศ. นั้น ๆ ตามด้วยอักษร a และ b ตามลำดับ, เช่น 1967 a, 1967 b.

จำนวนเลขในข้อเขียน จะต้องตรงกับจำนวนในเอกสารอ้างอิง.

สิ่งจำเป็นในการเขียนรายงานหรืองานวิจัย ก็คือการลงรายชื่อหนังสือ, วารสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ใช้ประกอบในการเขียนไว้ท้ายเรื่อง, ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีแบบแผนตลอดจนการเว้นระยะและเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง.

สิ่งที่นำมาใช้ประกอบการค้นคว้าจะมีทั้งที่เป็นหนังสือ, บทความในวารสาร, จุลสาร, ตลอดจนสิ่งที่ไม่ได้ตีพิมพ์, หรือคำสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีแบบวิธีเขียนแตกต่างกันไป

หลักเกณฑ์การลงรายการต่าง ๆ

ของสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสือ และวารสาร

หนังสือ จะพบส่วนที่นับว่าสำคัญอยู่ที่หน้าปกใน (Title page), ซึ่งจะมีชื่อผู้แต่ง (Author), ชื่อเรื่อง(Title), สถานที่พิมพ์ (Place), ผู้พิมพ์ (Publisher), ครั้งที่พิมพ์ (Edition) ปีที่พิมพ์ (Date). นอกจากนั้นด้านหลังของหน้าปกในก็นับว่าสำคัญ เพราะจะบอกปีลิขสิทธิ์ (Copyright).

วารสาร หน้าปกนอกและในของวารสาร จะบอกปีที่ (volume), วัน, เดือน, ปีของวารสารแต่ละฉบับ

หนังสือ

การลงชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล

ชื่อต่างประเทศ

ใช้ชื่อสกุล, เครื่องหมายจุลภาค, แล้วจึงใช้ชื่อตัวย่อ, ชื่อกลาง, ถ้ามี :

Ingram, v,

ผู้แต่งคนเดียว ใช้ชื่อสกุลขึ้นต้น, ตามด้วยชื่อตัวย่อ:

Adams, J.

ผู้แต่งสองคน ลงชื่อผู้แต่งคนแรก; ใช้คำว่า "and" นำหน้าผู้แต่งคนที่สอง :

Adams, J., and Brown, R.L.

ผู้แต่งสามคน ลงชื่อผู้แต่งคนแรก, คนที่สอง; ใช้คำว่า "and" นำหน้าผู้แต่งคนที่สาม :

Adams, J., Brown. R.L., and Moore, R.

ผู้แต่งมากกว่าสามคน ใช้ผู้แต่งคนแรก แล้วใช้คำว่า et al. หรือ and Others ;

Adams, J., et al.

Adams, J., and Others.

ชื่อไทย

ใช้ชื่อตัวขึ้นต้น, ตามด้วยชื่อสกุล.

ผู้แต่งคนเดียว ประสิทธิ์ หะริณสุต

ผู้แต่งสองคน ลงชื่อผู้แต่งคนแรก, ใช้คำ "และ" นำหน้าคนที่สอง:ปณต มิคะเสน, และปรีชา เจริญลาภ

ผู้แต่งสามคน ลงชื่อผู้แต่งคนแรก, คนที่สอง, ใช้คำว่า "และ" นำหน้าผู้แต่งคนที่สาม :

สมชัย บวรกิตติ, บัญญัติ ปริชญานนท์, และ ไพโรจน์อุ่นสมบัติ คำนำหน้านาม, ยศและตำแหน่งตลอดจนปริญญาไม่ใช้.

ผู้แต่งมากกว่าสามคน ลงชื่อผู้แต่งคนแรกคั่นด้วย จุลภาค, แล้วใช้ข้อความ "คนอื่น ๆ" ตาม :

สมทรงกาญจนหุต, และคนอื่น ๆ

การลงชื่อเรื่อง

หนังสือต่างประเทศ

1. ใช้ตัวใหญ่อักษรแรกของคำแรกเพียงตัวเดียว. คำอื่น ๆ ใช้ตัวเล็กหมด,เว้นแต่วิสามานยนาม:

Heart diseases

2. ใช้ตัวใหญ่อักษรแรกของทุกคำ, ยกเว้น articles a, an, the, บุรพบท,สันธาน. แต่ถ้าคำเหล่านี้ใช้นำเป็นคำแรก, ก็ให้ใช้ตัวใหญ่สำหรับตัวแรกได้:

The Rumen and Its Microbes

คำอธิบายชื่อเรื่อง, ถ้าสำคัญก็ให้ลงต่อจากชื่อเรื่อง.

หนังสือภาษาไทย ให้ลงชื่อตามที่ปรากฏในหน้าปกใน:

ตำราปรสิตวิทยา

การลงจำนวนเล่ม

หนังสือบางเรื่องมีมากกว่า หนึ่งเล่ม, คือ 2, 3 หรือ 4, เวลาใช้อ้างอิงถ้าใช้หมดทุกเล่ม, ก็ต้องลงหมดทุกเล่ม; 3 Vols,

4 เล่ม.

การลงครั้งที่พิมพ์

หนังสือที่พิมพ์ออกเป็นครั้งแรกไม่ต้องเขียนลงในบรรณานุกรม, แต่ครั้งที่ 2, 3 และต่อไปจะต้องบันทึกลง;

ครั้งที่พิมพ์

2nd ed.

2nd ed. revised

3rd ed. revised and enlarged

พิมพ์ครั้งที่ 2

พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไข

พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขและเพิ่มเติม

การลงหนังสือชุด

หนังสือทางวิชาการบางเล่มพิมพ์ออกมาเป็นชุด. ในการเขียนจะต้องใส่ชื่อชุดหนังสือหนังสือใส่เครื่องหมายอัญญประกาศ, ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคแล้วเลขที่ของหนังสือชุด :

"American lecture series." 688.

สถานที่พิมพ์

ถ้ามีชื่อเมืองใหญ่หลายเมืองเรียงกัน, เช่น New York, Boston, Baltimore, ให้ใช้แต่ชื่อเมืองแรกที่ปรากฏ: New York. ถ้าไม่ใช้เมืองใหญ่, ให้ลงชื่อรัฐตามหลัง โดยมีจุลภาค Ithaca, N.Y. ถ้าชื่อเมืองซ้ำกับชื่อเมืองอีกประเทศหนึ่ง, ต้องบอกชื่อรัฐ, ชื่อประโดยย่อ.

Cambridge, Mass. Cambridge, Eng.

ถ้าไม่ปรากฏชื่อสถานที่พิมพ์เลย, ให้ใช้ตัวย่อว่า n.p. (no place of publication) ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท. (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์) ตัวย่ออยู่ในวงเล็บ.

การลงชื่อผู้พิมพ์

ลงชื่อผู้พิมพ์ตามหลังสถานที่พิมพ์,

การลงปีที่พิมพ์หนังสือ

"ปีที่พิมพ์" หมายถึงปีที่หนังสือแต่ละเล่มพิมพ์ออกมา. การลงปีที่พิมพ์ให้ใช้ปีที่ปรากฏบนหน้าปกใน (title page) หรือ ด้านหลังปกใน;

Philadelphia: Saunders, 1968

พระนคร, อักษรสัมพันธ์ 2506

สำหรับหนังสือที่ไม่มีปีปรากฏ, ให้ใช้ n.d. (no date ot publication) ในภาษาต่างประเทศ; ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์).

การลงเลขหน้า

ในการอ้างเลขหน้าถึงจำนวนหน้าเฉพาะต่าง ๆ นั้น, มีหลักเกณฑ์ที่ควรทราบดังนี้ ;–

ถ้าอ้างหน้าเดียว;

p. 70 หน้า 40

ถ้าอ้างถึงมากกว่าหนึ่งขึ้นไป, ควรบอกให้ชัดเจนด้วยว่าจากหน้าใดถึงหน้าใด, โดยใช้เครื่องหมายขีดคั่นระหว่างเลขหน้าต้นกับเลขหน้าสุดท้ายของเรื่อง;

pp. 162–6 หน้า 392–9

ถ้าเลขหน้าต้นลงท้ายด้วย 0 มีวิธีเขียนดังนี้:

pp. 70–75 หน้า 90–99

ไม่เขียน:

pp. 70–5 หน้า 90–9

เลขที่เป็นหลักร้อยหลักพัน, ถ้าเลขของหน้าต้นมี 0 แทรก, เวลาออกหน้าสุดท้ายให้เขียนเลขที่นำหน้า 0 ซ้ำลงไปด้วย:

PP. 700-708 หน้า 107–109

PP. 2042–2049 หน้า 2006–2009

ถ้าเลขขึ้นต้นของหน้าแรกที่อ้างถึงน้อยกว่าเลขขึ้นต้นของหน้าสุดที่อ้างควรใส่เลขหน้าให้ชัดเจน:

pp. 275–315 หน้า 45–201

pp. 399–405 หน้า 79–102

pp. 175–95

เลขหน้าที่มีหลายตอนแจ้งให้ละเอียด:

pp. 70–99, 101–122,

ไม่ใช้ 70–99

ในการอ้างหน้าสือทั้งเล่มไม่จำเป็นต้องบอกจำนวนหน้าของหนังสือ.

การเว้นและเครื่องหมายวรรคตอน

การเขียนเอกสารอ้างอิงควรย่อหน้า, เว้นระยะ

หนังสือ ชื่อผู้แต่งล้ำไปข้างหน้าเพื่อให้เห็นเด่นชัด. ในบรรทัดที่ 2 และต่อ ๆ ไปให้ย่อเข้ามา 4 ระยะพิมพ์หรือมากกว่านั้น, จากอักษรตัวแรก:

Himsworth H.P. : //Lectures on the Liver Its ////Diseases. //Cambridge, /Mass. /Harvard University Press, /1947. /p. 89.

Best, C.H., and Taylor, N.B. : //The Physiological Basis ////of Medical Practice. //6th. ed //Baltimore, /Williams and Wilkins, /1955. p. 97.

เสนอ อินทรสุขศรี, / และ พลภัทร ตาละลักษณ์:
// ศัลยกรรมเด็ก.
//// พระนคร, / อักษรสัมพันธ์, / 2508.

มนัสวี อุณหนันทน์ :// ประวัติการแพทย์มิชชันนารีในประเทศไทย. // พระนคร,
//// รัชดารมภ์การพิมพ์, ม.ป.ป.

การลงรายการวารสารก็ใช้วิธีการลงของส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญเช่นเดียวกับหนังสือ. ที่มีเพิ่มคือชื่อวารสาร, ซึ่งจะต้องใช้ตัวย่อในภาษาต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ซึ่งมีพิมพ์, และหาได้จาก : Chemical Abstracts, Index Medicus. World List of Scientific journals, World Medical Periodicals, และหนังสือคู่มือการนิพนธ์ทางวิชาแพทย์ต่างประเทศ.

สำหรับวารสารภาษาไทยควรจะลงชื่อตามที่ปรากฏในเล่มหนังสือ. การใช้ชื่อย่อนั้นมีน้อย.

วารสาร

Best, M.M., and Kinsman, J.M.: The Management of Angina Pectoris. J. Amer. Geriatrics Soc. 1 : 88–94, 1953.

Gross, J. 1961 Collagen. Scientific American, 204: 2–11.

ไพบูลย์ เอื้อทวีกูล : มีเดียเลือกสำหรับเพาะเชื้อวัณโรค.
สารศิริราช 4 : 665, 2494.

สุขุม ภัทราคม : เชื้อวัณโรค (The Tubercle Bacillus).
วชิรเวชสาร 2511, 12 : 111–133

การเรียงเอกสาร

การเรียงทำได้อย่างนี้;-

1. เรียงตามลำดับอักษร
2. เรียงตามเลขที่อ้างถึงในเรื่อง
3. เรียงตามปี
4. เรียงตามวิชา

ตัวอย่าง : เรียงตามลำดับอักษร

Kissmeyer – Nielsen, F ., et al. Hyperacute rejection of kidney allografts associated with pre – existing humoral antibodies against donor cells. Lancet 1 : 662–665, 1966.

Milgrom, F . Mixed agglutination test in studies on human transplantation. J.A.M.A. 192: 845–848, 1965.

Starzl, T.E., et al. Shwarfzman reaction after human renal homotransplantation. New Eng. J. Med. 278:642–648, 1968.

การเรียงเอกสารอ้างอิงตามลำดับอักษร ไม่ต้องใส่เลขอาระบิคกำกับข้างหน้ารายการอีก. จะให้เลขก็ได้, แต่จะทำให้เลขในเนื้อเรื่องไม่เป็นระเบียบ, คืออาจจะเริ่มจากเลขมากไปหาน้อยเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องผู้เขียนที่นำมาอ้าง.

ตัวอย่าง : เรียงตามเลขที่อ้างถึงในเรื่อง

1. Hampers, C.L., and Schupak, E.: Long–Term Hemodialysis : Management of the Patient with Chronic Renal Failure. New York, Crune & Stratton, 1967.
2. Hampers, C.L., Bailey G.L., Hager, E.B., and Merrill, J.P. : Major surgery in patients on maintenance hemodialysis. Amer. J. Surg. 115:747–757, 1968.

3. Bailey, G.L., and Sullivan, N.: Selected protein diet in modifying the terminal renal syndrome. J. Amer. Diet. Ass. 52: 125–130,–1968.

ตัวอย่าง: เรียงตามปี

Babcock, Myra E: Brief outline of the history of anesthesia. Grace Hosp. Bull. 10: 16-21 1926.

Clark, A.J.: Aspects of the history of anaesthetics, Brit. med. J. 2: 1029-1034, 1938.

Duncum, B.M.: An outline of the history of anesthesia, 1846-1900 Brit. med. Bull. 4: 120-128, 1946

ตัวอย่าง: เรียงตามวิชา

Spinal Anesthesia

Babcock, W.W.: Spinal anesthesia, an experience of twenty-four years. Amer. J. Surg. 5: 571-576, 1928.

Newton, H.F.: Spinal anesthesia in thoracoplastic operations for pulmonaery tuberculosis. J. Thorac. Surg 4: 414-428, 1935.

Shields H.J.: Spinal anesthesia in thoracic surgery. Anes. and analg. 14: 193-198,–1935

เมื่อการเขียนเรื่องเรียบร้อยพร้อมที่จะพิมพ์ต้นฉบับ, ผู้เขียนจะต้องอ่านทบทวนอีก. ในขณะที่อ่านทวนนี้จะต้องนำบัตรเอกสารที่ได้อ่านและย่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเขียนมาตรวจทานไปพร้อม ๆ กัน, และเลือกเอาแต่เฉพาะที่ใช้ในเรื่อแท้ ๆ มาเรียงไว้ท้ายเรื่อง, ดังนี้ก็จะเป็นการเสร็จการเขียนเรื่องอย่างสมบูรณ์.

ดังนั้นการมีเอกสารประกอบเรื่องจะทำให้เรื่องที่เรียบเรียงมีคุณค่าอย่างยิ่ง, ความสำคัญของเอกสารอ้างอิงพอจะสรุปได้ดังนี้:

1. ทำให้งานเขียนนั้น ๆ เป็นที่เชื่อถือได้ว่ามาจากหลักฐานที่มีเหตุผลและมีสาระ.

2. เป็นแนวทางที่จะให้ผู้อื่นได้มีโอกาศศึกษาผลงานและติดตามศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางต่อไป.

3. เป็นการแสดงความสำนึกในบุญคุณแห่งงานเขียนของผู้อื่น.

ภาคผนวก

ก. คำย่อเกี่ยวกับเอกสารอ้างอิง

คำย่อที่มีใช้ปะปนอยู่กับเอกสารอ้างอิงในหนังสือและวารสารต่างประเทศ, มีที่นำมาดัดแปลงใช้ในหนังสือและวารสารไทยบางคำที่ควรนำมากล่าวได้แก่ Ibid ; Op cit ; Loc. cit.

Ibid=Ibidem, มีผู้ใช้ภาษาไทยว่า "ในที่เดียวกัน"

"เรื่องเดียวกัน" ใช้ในโอกาสที่คัดข้อความจากหนังสือเล่มเดียวกันที่คัดมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่เป็นข้อความคนละหน้า, ใช้อักษรย่อว่า Ibid, ทั้งนี้จะต้องไม่มีงานชิ้นอื่นมาคั่น

Alberson, J.N., Jr. Changing Concepts in Tuberculosis.

Arch. Int. Med. 1964, 113: 676

Ibid., 695

สมบุญ ผ่องอักษร: การพิจารณาปัญหาประชากรในประเทศไทย วารสารสถิติ 2511, 6: 13.

เรื่องเดียวกัน, 38.

OP. Cit. = Opere citato (in the work cited) หมายถึง "ในหนังสือเล่มที่เคยอ้างถึงมาแล้ว." "งานชิ้นเดิม" มักใช้กับชื่อผู้แต่งเสมอเมื่อไม่ได้อ้างถึงงานชิ้นเดิมติดต่อกันในทันที่, แต่มีงานอื่นแทรกไว้ก่อนที่จะกลับย้อนไปงานเดิม, ในการอ้างครั้งต่อไปจะใช้นามสกุลผู้แต่งสำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ, สำหรับภาษาไทยลงนามและนามสกุลเต็ม, แล้วตามด้วยคำว่า Op. cif. แทนชื่อเรื่อง.

Heaf, F.: The Multiple – Puncture Tuberculin Test. Lancet 1951, 2: 51.

Hyde, L: Stability of Tuberculin Reaction. Dis. Chest 1964, 45: 72.

Heaf, Op. cit., 59.

ไพบูลย์ เอื้อทวีกูล: มีเดียเลือดสำหรับเพาะเชื้อวัณโรค. สารศิริราช 2494, 3: 665.

สมชัย บวรกิตติ, บัญญัติ ปริชญานนท์ และนิวัฒน์ จันทรกุล, ทุเบอร์คุลิว. จ.พ.ส.ท. 2511, 51. 767.

ไพบูลย์เอื้อทวีกูล: งานชิ้นเดิม, 679.

Loc. cit. ย่อมาจากคำว่า Loco citato (in the place cited, in the passage last referred to) "เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน" หมายถึง "ในที่เคยอ้างถึงแล้ว" ในการอ้างอิงหลักฐานครั้งต่อไปที่ใช้งานเดียวกัน, โดยผู้แต่งคนเดียวกันและยังอ้างซ้ำในหน้าเดียวกันกับที่อ้างไว้ในครั้งแรกใช้ Loc. cit. ถ้าใช้ Loc. cit. อ้างถัดมาจากหนังสือเล่มที่อ้างถึง, ก็ไม่ต้องลงชื่อผู้แต่ง, ใช้แต่เพียงคำว่า Loc. cit. แต่ถ้ามีเอกสารอื่น ๆ คั่นอยู่ต้องลงชื่อผู้แต่งไว้ก่อน, แล้วจึงลงคำว่า Loc. cit.

Richter, A.B., : Pericarditis in uremia. J. Indiana Med. Ass. 29, 369, 1936

Loc. cit.

สมทรง กาญจนะหุตะ: การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารโรงพยาบาล. เวชสาร 13: 223, 2507.

เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ข. วิธีอ้างเอกสารประเภทต่าง ๆ ของต่างประเทศ

เพื่อให้เห็นวิธีการอ้างเอกสารของต่างประเทศจึงได้รวบรวมวิธีเขียนแบบต่าง ๆ มาต่อท้ายเรื่อง พร้อมทั้งตัวอย่างจากวารสารภาษาไทยบางรายการที่มีคำชี้แจงไว้เป็นแนวทางสำหรับผู้เขียนเพื่อเปรียบเทียบกัน

JOURNALS

SINGLE AUTHOR

Little, D.M., Jr.: Induced Hypotension, Editorial. Surg., Gynec., and Obst. 104: 367 – 369, 1957.

TWO AUTHORS

Best. M.M., and Kinaman. J.M.: The Management of Angina Pectoris. J. Amer. Geriatrics Soc. 1:88 – 84 1353.

THREE OR MORE AUTHORS

Williams, C. B., Lange, R. L., and Hecht, H.H.: Postvalvular Stenosis. of the Pulmonary Artery. Circulation 16: 195 – 199, 1957.

UNSIGNED PAPERS

Case Records of the Massachusetts General Hospital: Case 43141. New England J. Med. 256: 656–658, 1957.

THE CLINICS OF NORTH AMERICA

Pullman, T. N.: The Office Evaluation of the Patient with Hypertensive Disease. Med. Clin. North America, Jan., 1957. pp. 203 – 214.

(The volume number is usually omitted Since it is not given in the publications and can only be secured through indexes.)

REFERENCE FROM ABSTRACTS

Schofield, H.L, Jr., and Pratt. Thomas, H. R.: Fat Metabolism Following Abdominal Surgery: Report of a Case. J. South Carolina M.A. 52: 7-9, 1955. (Abst., J.A.M.A. 160: 2368, 1956.)

REFERENCES QUOTED FROM ANOTHER AUTHOR

Brown, J.: A Human Liver Appearing Glandulous to the Eye. Philosoph. Trans. 15: 248. 1685. Quoted by Child, C. G., III: The Hepatic Circulation and Portal Hypertension. Philadelphia. W B. Saunders Company, 1954. p. III.

Brown, J.: A Human Liver Appearing Glandulous to the Eye. Philosoph. Trans. 15: 248, 1685. Quofed by Child. (If the full reference to Child eppears elsewhere in the reference list, it need not be repeated.)

UNPUBLISHED MATERIAL

a. Bell, H. C.: A Statistical Review of Carcinoma of the Breast During

the Past Eighteen Years. Paper read at the Meeting of the American Surgical Association, St. Louis, April 20, 1949.

b. Personal Communication.

Brombart, M. 1967. Personal Communication.

BOOKS

SINGLE AUTHOR

Himsworth, H.P.: Lectures on the Liver and Its Diseases. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1947. p. 89.

TWO OR MORE AUTHORS

The names are written exactly the same as names of two or more authors of journal articles. the rest of fhe reference is written, of- course, like any other book reference.

SINGLE AUTHOR EDITED LATER BY COLLEAGUES

Bergey's ManuaI of Determinative Bacteriology. 6 th ed. Ed., R.S. Brood, E.G.D. Murray, and A.P. Hutehins. Baltimore: The Williams and Wilkins Company, 1948.

(This form is not universal, but is very common).

BOOKS PUBLISHED BY AN ORGANIZATON

American Medical Association: Standard Nomenclature of Diseases and Operations. 4th ed. Ed., R.J. Plunkett and A.C. Hayden. New York: The Blakiston Division, McGraw- Hill Book Company,1952.

EDITED BOOKS

Textbook of Pharmaceutical Compounding and Dispensing. Ed., R.A, Lyman and J.B. Sprowls. 2d ed. PhiladeIphia: J.B. Lippincott Company, 1955. p. 162.

or

Lyman, R.A. and Sprowls, J.B, Ed.: Textbook of Pharmaceutical Compounding and Dispensing. 2d ed. Philadelphia: J.B. Lippincott Company, 1955. pp. 162-164.

TRANSLATED BOOKS

Rouviere, H.: Anatomy of the Human Lymphatic System. Trans., M.J. Tobias. Ann Arbor, Michigan: Edwards Brothers, 1938.

BOOKS REQUIRING UNUSUAL DATA

Prematurity, Congenital Malformation, and Birth Injury. (Proceedings of a Conference Sponsored by the Association for the Aid of Crippled Children, New York Academy of Medicine, June 5 and 6, 1952.) New York: The Association for the Aid of Crippled Children, 1953.

Demographic Yearbook. 1949-1950. (United Nations. Department of Economic Affairs. Statistical Office of the United Nations: Sales No. 1951. XIII. I) New York, 1050.

Deaths and Deaths Rates for Selected Causes by Age, Race, and Sex: United States, 1948. (Federal Security Agency, Public Health Service, National Office of Vital Statistics.) Vital Statistics. Special Reperton National Commeries. Vol. 35, No. 18, pp. 315-345. Nov. 27, 1950.

ARTICLES FROM ENCYCLOPEDIAS

Grinker, R.R.: Diseases of the Nervous System. In: Practice of Medicine. Ed, F. Price. Hagerstown, Maryland: W.F. Prior Publishing Company, 1954. IX, 233-269.

CHAPTERS FROM BOOKS

Saul, L. J.: The Physiologcal Effects of Psychoanalytic Therapy. In: F. Alexander and T.M. French: Studies in Psychosomatic Medicine. New York: The Ronald Press, 1948. pp. 91–100.

FOREIGN REFERENCES

FRENCH

Magitot, A: Conditions de milieu et de temperature pour la survie de le cornee transparente conservee en dehors de l' organisme. Compt. rend. Soc. biol. 70: 361 – 363, 1911.

GERMAN

Lohlein, W.: Technische Bemerkungen zu meinem Erfahren der Hornhautuberpflanzung. Klin. Mbl. Augenh. 48 (Ab+ 1910.

SPANISH

Genis Galvez, J. M.: Contribucior del vegetative corneal. 1954.

ค. วิ[illegible]

จดหมายเหตุทางแพท[illegible]

การอ้างว[illegible]

วารสา[illegible]

Pootrakul, [illegible]

Bart' s ([illegible]

Occurrence [illegible]

(ชื่อย่อของวารสารให้ดำเนินตามที่แจ้งไว้ในวารสารเอง หรือตาม อินเด็กซเมดิคัส.)

การอ้างตำรา – จัดลำดับดังนี้:

ผู้แต่งชื่อสกุล, ชื่อต้น (ย่อ): ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่, สำนักพิมพ์,เมือง, ปี, หน้า.

Rich; A. R.: The Pathogenesis of Tuberculosis. 2 nd. Ed. Charles C Thom as, Illinois, 1951, pp. 149 – 179.

จุฬาลงกรณ์เวชสาร

เอกสารอ้างอิง ควรเรียงตามลำดับตัวเลขที่ให้ไว้ในเนื้อเรื่อง. ชื่อย่อของวารสารให้

ดำเนิน

ตาม Index Medicus

เชียงใหม่เ-

วชสาร

ตัวอย่า เอกสารอ้างอิง.

, J. D., and Mintz, E, R: Some Newer Conception of Urinary

Barne Formation J. A. M. A. 130: 741 (Sept. 8) 1934.

Stone : Physiology in Health and Disease, Ed. 3, Philadelphia,

Wiggers, C; J. r, 1939. p. 451.

Lea & Febiger จากปี)

ตาม Volume ให้เขียนต่อ "ย่อเอกสาร";

2. เขียนหัวข้อเรื่องสำหรับ

OF ANTICOAGULAN, T THERAPY ON BONE REPAIR.

chfield, B. Sanguan and R. Samilsen

ตัวอย่าง ในเดือน

282 (April) 195

ผู้แต่งชื่อสกุล, ชื่อต้น (ย่อ): ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่: หน้า.

asi. P., and Na–Na

) in Thailand:

การอ้างเรื่องควรเรียงลำดับดังนี้; ชื่อผู้แต่ง: ชื่อเรื่อง, ชื่อนิตยสาร (ย่อ), ปี ที่หรือเล่ม : หน้า, ปี.

ตัวอย่าง : Smith, J.R. : Study of Blood Pigment. J.A.M.A. 10. 908, 1963

การอ้างหนังสือควรเรียงลำดับดังนี้ : ชื่อผู้แต่ง ; ชื่อหนังสือ, ครั้งที่พิมพ์, หน้า, สำนักพิมพ์, เมือง, ปี.

ตัวอย่าง : Haper, William H.: Text Book of Medicine. Ed. 8 th, P. 124. Saunders New York, 1960.

แพทย์สารทหารอากาศ

ตำราหรือเอกสารการแพทย์ที่อ้างถึงในเรื่องที่ส่ง, โปรดเรียงลำดับดังนี้ : ชื่อผู้แต่ง. ชื่อย่อ, ชื่อตัวผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ชื่อหนังสือ, เล่ม, หน้า, เดือน, ปี.

วิทยาสารเสนารักษ์

เอกสารอ้างอิงควรเรียงตามลำดับที่อ้างถึงในเนื้อเรื่อง. ถึงเป็นไปได้, ควรมีเลขกำกับ

ก. การอ้างวารสาร (Journal), ควรเรียงตามลำดับดังนี้ : ผู้แต่ง, ชื่อสกุล, ชื่อตัว, (ถ้าเป็นภาษาไทยใช้ชื่อตัวนำชื่อสกุล) ชื่อเรื่อง, ชื่อวารสาร (ย่อ), Volume: หน้า, ปี.

ตัวอย่าง: พ.อ. สุพจน์ ขวัญมิตร: อัตวินิบาตกรรม, วิทยาสารเสนารักษ์ 17: 29, 2507. หรือ

Catty, R.H.C. : Healing and Contraction of Wounds, Brit. J. Surg., 52: 542, 1965.

ชื่อย่อวารสาร, ใช้ชื่อย่อตาม Index Medicus.

ข. การอ้างตำรา (Text Book) จัดลำดับดังนี้ : ผู้แต่ง, ชื่อสกุล, ชื่อต้น : ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่, หน้า, สำนักพิมพ์, เมืองที่พิมพ์, ปี.

ตัวอย่าง : Turek, Samuel. L.: Orthopedic Neurology. Ed. Ist. P. 219. J.B. Lippincott Company, Philadelphia. 1965.

วารสารกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย

เอกสารอ้างอิงถือเป็นสำคัญเช่นกัน. ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความสนใจต้องการที่จะทราบรายงานละเอียดจะได้สามารถค้นได้, เช่นอ้างถึง : Winship. T., Carc. of the thyroid in Childhood, Paediatrics, 18: 459, 1956. โปรดอย่าอ้างลอย ๆ โดยไม่สามารถไปค้นได้เลย

เวชสาร

เอกสารอ้างอิงควรเรียงตามลำดับที่อ้างถึงในเนื้อเรื่อง. ถ้าเป็นไปได้, ควรมีเลขกำกับ.

ก. การอ้างวารสาร (Journal) ควรเรียงตามลำดับดังนี้ : ผู้แต่ง : ชื่อสกุล, ชื่อตัว (ถ้าเป็นภาษาไทยใช้ชื่อตัวนำชื่อสกุล), ชื่อเรื่อง, ชื่อวารสาร (ย่อ) Volume: หน้า, ปี.

ตัวอย่าง สมทรง กาญจนะหุต : การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารโรงพยาบาล, เวชสาร. 13 : 223, 2507.

หรือ : Bause, A.E. : Bleeding from the Laceration of the Cardia ; J.A.M.A. 184: 325, 1963.

ชื่อย่อวารสารใช้ ชื่อย่อตาม Index Medicus.

ข. การอ้างตำรา (Text book) จัดลำดับดังนี้ : ผู้แต่ง, ชื่อสกุล, ชื่อต้น : ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่, หน้า, สำนักพิมพ์, เมืองที่พิมพ์, ปี.

ตัวอย่าง : Dodson, A. I.: Urological Surgery, Ed. 3 p. 47. Mosby, Philadelphia, 1956.

เอกสาร

1. Cross, L. M.: The Preparation of Medical Literature. Lippincott, Philadelphia, 1959, pp. 48 – 56.

2. Fishbein, M.: Medical Writing, the technic and the Art. 3rd. ed. Blakiston, New York, 1957, pp. 117 – 129.

3. Milbish, F. M. A.: The Research Paper. Bookman Associates, New York, 1952, pp. 115 – 139.

4. Hurt, P.: Bibliography and Footnotes; a Style Manual for College and University Students, University of California Press, Bertreley, 1963, p. 167.

5. Keys, T. E.: Applied Medical Library Practice. Springfield, Illinois, 1958, pp. 78 – 90.

6. Turabian, K. L.: A Manual for Writers of Term/Papers, Theses, and Dissertations. University of Chicago Press, Chicago, 1955, p. 109.

รายชื่อหนังสือคู่มือและหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

	ราคา (บาท)
1. Dewey Decimal Classification and Relative Index Ed. 19 (3 vols)	3,800
2. Sears List of Subject Headings 12 Ed. Westby	
3. แผนการจัดหมู่ระบบทศนิยม เล่ม 1	200
4. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4	80
5. การระวังรักษาและซ่อมหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ 2	
6. การใช้ห้องสมุด โดย ลมุล รัตตากร พิมพ์ครั้งที่ 6	
7. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์ โดย จารุวรรณ สินธุโสภณ	25
8. การอ่านและพิจารณาหนังสือ โดย ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	30
9. บัตรรายการและหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ โดย สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์	90
10. แบบเรียนด้วยตนเองเรื่องการใช้บัตรรายการ โดย ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	20
11. กระบวนการดำเนินงาน ศูนย์วัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ (ศูนย์วิชาการ) โดย ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	25
12. ครบรอบ 25 ปี สมาคมห้องสมุด ฯ	50
13. บรรณนิทิศน์หนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือชนะการประกวด	10
14. หนังสือที่ระลึกงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ 1	15
15. „ „ „ ครั้งที่ 2	20
16. การใช้ห้องสมุดกับคุณหนู	25
17. หนังสือหอพระมณเฑียรธรรม	25
18. ครบรอบ 30 ปี สมาคมห้องสมุด	70

ผู้สนใจต้องการซื้อหนังสือ โปรดส่งเงินสั่งจ่ายในนาม นางจรัส ศรีน้ำเงิน เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ทาง ปณ. สามเสนใน

WHO/Tropical Diseases Research Programme

Uthai Dhutiyabhodhi

Report to
WHO
29-30 August
1980
Belgrade

1. **WHO/TDR** Programme was held in Belgrade, 29-30 August 1980, sponsored by WHO. Its main objective was to encourage the participating institute librarians to increase their information handling skills and administrative abilities, to improve communication between third world librarians providing information support to tropical diseases research, to compile a basic list of journals required by institutions, to make arrangements for the systemic exchange of publications, to explore the possibility of collecting information about locally produced literature and to consider forms of cooperation and communication centres in order to help them achieve a satisfactory level of the quality of library services.

2. Representatives from Brasil, Cameroun, Cuba, Kenya, Malaysia, Nigeria, Peoples Republic of China, Peru, Philippines, and Thailand, participated in the workshop, and each participant presented a brief report of information resources and reference tools of their own country.

3. The workshop was welcomed by Mrs. Beryl Ruff WHO librarian and her two colleagues. Mr. Michael Carmel Regional Librarian, South West Thomos Regional Library Service, St. Luke's Hospital, United Kingdom who came as the WHO consultant spoke on the main tasks of the WHO participants and the consultant within the workshop to meet, discuss common problems, exchange information and to work together towards the common goal of a more effective information service for all users.

4. The programme of the workshop included the library and its users, information resource exploitation, management and service planning, resource management and proposals for future action.

5. Problems were identified in four main areas:
   5.1 Management problems, particularly in the area of the libraries relations with authorities, where there are often problems of communication.
   5.2 Education and training problems, particularly in the area of developing managerial skills among librarians and in the area of the communication of new information handling techniques between different countries.
   5.3 Resources problems, particularly in the areas of the low priority sometimes given to information budgets, and the unreliability of foreign aid based budgets.
   5.4 Inadequate indexing and registration of information materials on tropical diseases of both local and general significance, such as Index Medicus, Biosis, and Tropical Diseases Bulletin.

6. There was a discussion on how to overcome these problems. The workshop ended with some of the initiatives which could be taken action by librarians, institutions and the TDR programme. Sustained and coordinated efforts by all concerned are the essential ingredients of success.

7. Following is a summary of discussions and recommendations made at the workshop.

   7.1 It was the concensus view that the principle factor in future progress will be the willingners and ability of librarians to initiate new approaches, activities and services.
   7.2 It was seen that to be fully effective the librarian's initiatives must receive encouragement and organizational back ing both from his own institution and from international bodies such as the TDR Programme and WHO.
   7.3 It was further noted that the interdependence of library services, and the broad scope of information required to support tropical diseases research requires the coordination to embrace related libraries which are not directedly involved in the TDR programme both as suppliers and or disseminators of information.
   7.4 It was found that information in many forms including health reports and other relevant materials from governments, many reputable periodicals are not covered by major data bases because of their "Irrelevance"
   7.5 The workshop attaches high priority to the encouragement of both local and international retrospective bibliographies on specific tropical diseases, and to their coordination to improve four factors:-Compatibility of systems, Wilder access, Rationalisation of coverage and Reduce duplication of effort.
   7.6 The workshop determined to take its own initiative on the exchange of information concerning related projects. A form

has been designed and the workshop members will submit information on relevant projects known to them. This information will be collated, reproduced and circulated by the WHO Library. This will be the nucleus of a full register of initiatives, and after evaluation may be maintained, extended, and issued by the WHO.

7.7 Librarians will collect additional copies of local and national reports and other literature on tropical diseases materials when available free, and send them to the WHO Library listing and indexing. Priced items will simply be listed by the local librarian. Collated lists and indexes of priced and unpriced items will then be circulated to the cooperating libraries. Individual libraries will be able either to order relevant documents or agree direct exchanges.

7.8 Librarians will list relevant materials, especially journals and serials, which they can offer on free exchange. These lists will be collated and circulated by the WHO Library, and individual libraries will arrange direct free exchanges among themselves.

7.9 The workshop members agreed to list the most used journals on tropical diseases topics in their own libraries, and these would be collated by the WHO Library and circulated to all libraries involved in the TDR Programme.

7.10 The workshop will have been successful in so far as it is followed by sustained action.

8. Recommendations

8.1 Action Areas

Recommendations are made for action by librarians, by the institutions and by the TDR Programme in each of the main problem areas. Most have only minor or indirect resource implications, but their relative modesty should not hide their vital importance to the effectiveness of information support to the TDR Programme and hence to the success of the Programme itself.

8.2 Action on Management and Communication

8.2.1 Librarians should take the initiative in keeping authorities and users informed of the library activities, and in seeking information concerning the institution's activities and research programmes and the information requirements of users.

8.2.2 The institutions should ensure that the librarian is kept informed of all developments with information implications, is a member of the relevant boards and committees, and reports directly and regularly to the Director.

8.2.3 The TDR Programme should continue to encourage institutions to recognise the vital role of the library and the librarians' management and information handling skills. The TDR Programme should ask all grant

applicants whether the library and information implications of the proposal have been fully considered.

8.3 Action on Education and Training

8.3.1 Librarians should study modern management techniques as applied to the library and should strive to keep up to date with information handling skills using appropriate technology. They should also cooperate to organise skill sharing workshop locally,nationally and internationally.

8.3.2 The institutions should recognise the continuing education needs of librarians, and provide opportunities for study, attendance at courses and meetings etc.

8.3.3 The TDR Programme should encourage institutions in providing opportunities for education etc. It should also facilitate the international exchange of skills by providing institutional support and finance for short courses in developing countries on modern library and information handling techniques relevant to tropical diseases.

8.4 Action on Resources

8.4.1 Librarians should prepare clear, objective and realistic statements of resource requirements on the basis of projected short, medium and long term activities. They should also make clear assessments of priorities.

8.4.2 The institutions should become more aware that information is itself on essential resource which must be budgetted for in a realistic and reliable manner with continuity built into all forward plans. They should also be aware that any new activity of the institution may have resource implications for the library.

8.4.3 The TDR Programme should encourage institutions to make realistic assessments of the value and cost of information resources and library resources, and to ensure continuity and reliability of budgetting.

8.5 Action on Availability and indexing of information

8.5.1 Librarians should endeavour to keep informed of all resource ventures, including relevant activities outside the specialist field of tropical diseases research. They should seek to increase the mutual compatibility of their activities, extend their accessibility, rationalise and extend their coverage, cooperate together, and support one another's efforts.

8.5.2 The institutions should support and encourage the librarian's efforts, and make available resources essential to complete and render accessible the various projects. They should recognise that efforts by each library to contribute to the pool of available information resources results in major benefits for all those concerned, and that services rendered to other institutions in this way are amply repaid.

8.5.3 The TDR Programme should encourage institutions to support and develop projects in the control, coordination and availability of information. It should consider funding cooperative ventures, or those of international significance carried out by individual institutions. In particular it should consider providing assistance in publishing indexes already available with a single institution, or otherwise making the information more accessible.

8.5.4 All these three should maintain their awareness of the unity and interdependence of information and of the necessity to cooperate with general medical information sources (especially in the topics) and with the activities of national libraries, documentation centres, etc.

8.6 Action on Continuity of effort and Coordination

8.6.1 Librarians should communicate with one another and report on their continued efforts and activities. It is suggested that the TDR Programme "Note de 'information" would be a suitable channel of communication and that librarians should submit material via the WHO Librarian. The workshop members should aim to meet again in late 1982 to report and review progress, and re-assess priority activities.

8.6.2 The institutions should encourage librarians to communicate and attend visits or workshops.

8.6.3 The TDR Programme should encourage use of its channels of communication such as Note d'information to discuss information problems in tropical disease research and also to report activities, initiatives and progress. A directory of libraries supporting TDR would be a valuable communication aid.

8.6.4 The TDR Programme should consider reconvening the Workshop in 1982 to report and review progress and re-assess priorities. It is suggested that the WHO Library at Geneva would be a suitable location.

Participants expressed their appreciation to the administration of the TDR Programme and the staff of the WHO Library for the opportunity they were given to participate in the workshop and declared their satisfaction with the successful outcome of it.

Participants also expressed their willingness to contribute to the achievement of the goals set forth in the recommendations and to contribute to the design and implementation of the Plan in the future.

INTERNATIONAL TRANSFER OF HEALTH SCIENTIFIC AND TECHNICAL INFORMATION FOR DEVELOPMENT

Report to W H O on Precongress Seminar no.4 (1 September 1980)

1. The day preceding the Fourth International Congress on Medical Librarianship, 1 September 1980, was dedicated to short seminars for continuing education of librarians, primarily for those from developing countries.
2. The five seminars that were offered are as follows:
   - 2.1 Medline and the Health Science Librarian
   - 2.2 Planning and Management of Basic Health Libraries
   - 2.3 Acquisition of Library Materials
   - 2.4 International Transfer of Health Scientific and Technical Information for Development
   - 2.5 System of Health, Scientific and Technical Information in Yugoslavia (For Yugoslav participants)

   Seminars were guided by eminent specialists and speakers of high skill
3. I joined Seminar no. 4 International Transfer of Health Scientific and Technical Information for Development
4. Representatives from Australia, Bangladesh, Cuba, Federal Republic of Germany, Great Britain, India, Israel, Malaysia, Mexico, Philippines, Yugoslavia, and Thailand participated in the seminar.
5. The Fourth seminar is organized from the aspect of both users and social medicine specialists. The aim of this seminar is to enlarge the role of librarians in developing countries, as well as to point out the relation of technology development in information.
6. The seminar was welcomed by the Chalrman Dr. Karmela Krleza-jeric from Zagreb, Yugoslavia. To facilitate discussion, case studies were designed for this seminar.
7. Five papers on case studies were presented as follows :-
   - 7.1 Jasenka Wurth : Development and Activities of the Referral Centre of the University of Zagreb.
   - 7.2 Zarka Zane, Anomarija Lebost: Bibliography of Yugoslav Medical Periodicals
   - 7.3 Dusica Kiouta : Cancer Net - Yu
   - 7.4 Antonija Redovnikovic, Garan Katona, Zdanka Skrabalo : Bulletin : Delivery of Health Care for Diabetics in Developing Countries.
   - 7.5 Karmela Krleza - Jeric, Berislav Skupujak: Documentary center of the Center for Health Cooperation with Non - Aligned and other developing countries.
8. Conclusion :
   - 8.1 To set up goal to reach the need by the year 2000 for Primary Health Care
   - 8.2 To set up National Focal Point
   - 8.3 To build up National and International Network
   - 8.4 To index local journal in the Index Medicus.
9. Participants expressed their appreciation to the Chairman of the seminar, and requested the speaker on the topic "Bulletin Delivery of Health Care for Diabetics in Developing Countries" to put their libraries name on the mailing list.

THE FOURTH INTERNATIONAL CONGRESS ON MEDICAL LIBRARIANSHIP (IV ICML)

Uthai Dhutiyabhodhi

Report
To
WHO
2-5
September
1980
Belgrade

1. The Fourth International Congress on Medical Librarianship (IV ICML) was held in Belgrade, Yugoslavia at the Sava Center from 2 - 5 September, 1980. Sava Center is an international Congress, located on one of the most accessible sites of the capital of Yugoslavia, by the Sava River, after which it was named. The Sava Center is composed of three large buildings with total usable space of 105,000 sq. meters. It has 15 conference halls with a total capacity of 7000 seats.
2. The Congress, which was hosted by Yugoslavia, was organized by the Institute for the Continuing Education of Health workers and Sava Center in collaboration with the Union of Medical Societies of Yugoslavia and the Federation of Library Associations of Yugoslavia. Sponsored by the Belgrade City Assembly and the Federal Committee of Work, Health and Social Welfare of the Federal Executive Council of SFR Yugoslavia and co-sponsors by WHO and UNESCO.
3. The Theme of the IV ICML was "Health Information for a Developing World" In the intervening years since the Third Congress, held in Amsterdam 1969, there have been a number of important changes which have significantly affected medical librarianship: the Fourth Congress has strived to highlight these important new developments and to provide a framework for future activities.
4. Dr. Ines Wesley - Tanaskavic; Chairman of the IV ICML Organizing Committee, gave the opening address. Followed by the address of Mr. Eustace Cornelius , Chairman of the Bridging Committee, the Inaugural speech of the Honorary President of the IV ICML, Dr. Ivo Morgan, Vice President of the Federal Executive Council for SFR Yugoslavia, Address by the President of the Yugoslavia Commission for UNESCO, Dr. Milenko Nikolic, Address by the Representative

of the Director - General of the world Health Organization, Mrs. B. Ruff, Address by the Representative of the Director General of UNESCO, Greatings from the Medical Library Association (MLA) Mr. Scott-Adams, Greetings from the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), Mr. Irwin Pfizer, Welcome by the Representative of the Secretariate of Health and Social Welfare of S.R. Seribia and welcome by the Representative of the Belgrade City Assembly.

5. A total of more than 375 participants attended the Congress. They came from all over the world.

6. Topics presented at the Congress can be divided into 3 main headings as follows:

Topic 1 : Health Science Libraries - Infrastructure for Services

Topic 2 : New Technology Applied to Health information Services

Topic 3 : Cooperation Through Health Information Networks.

7. Various papers were also presented at various sessions of the congress on the subthemes for Topic 1, Topic 2 and Topic 3 as follows:-

7.1 **Subthemes of Topic 1** (6 groups)

Group 1 : Health Science and Health Care
2 : Hospital and Clinical Librarianship
3 : Outreach Library Services to Rural Areas
4 : Reference Services
5A: Library Education and Developing Countries
5B: Training and Role of Libraries
6 : Collections Development & Selectivity

7.2 **Subthemes of Topic 2** (2 groups)

Group 7A: Computerized Data Bases
7B: New Technology

7.3 **Subthemes of Topic 3** (4 groups)

Group 8 : National Networks and Services
9 : International & Regional Network Cooperation
10 : Health and Medical Libraries in Developing Countries
11 : Special Subjects

8. In addition to the above mentioned sessions of the Congress, I was not able to participate all these meetings, but I joined the following sessions:-

8.1 **Tuesday-September 2nd.**

9.30 : Official opening
12.00 : Cocktail for the Congress Participants
15.00 - 17.00 : Topic 1 : Health Science Libraries - Infrastructure for Information Services.

- This session was revealed that the need to access all "health - related information" has been recognized as being assential, including material relating to community and rural health services and similar types of

health information sources. Librarians are increasingly involved in activities extending beyond the immediate local library scene. The benefits of cooperative modes of operations are being demonstrated constantly.

- Besides the redefining of the role of medical libraries resources sharing, education and training, status of librarians and professional organizations are the other topics to be developed.

Chaiman : C. Dabral (India)
Speakers : M.M. Cummings (U.S.A.)
S.O. Oyesola (Nigeria)
Panelists: K. Korakova (Czechoslovakia)
Y. Tsuda (Japan)
Z. Jaksic (Yugoslavia)

8.2 **Wednesday - September 3rd**

9.30-11.30 : Topic 1 : Group 3 : Outreach Library Services to Rural Areas.

Chairman : C.W. Sargent (U.S.A.)
Speakers : D.W. Boilard (U.S.A.)
A comprehensive Program for Providing Health Science Library Services in a Rural State
: C.W. Sargent, E.A. Gilmer, D. Roush (U.S.A.)
A Developing Program for an Underserved Area
: M.A. Flower
Reaching the Ones Who Needs to Know.
: N.M. Lohenzi, J.R. Kues (U.S.A.)
Getting the Available Medical Information Quickly to those who Need it Most : A Worldwide Problem.

11.30-13.00 : Topic 2 : New Technology applied to Health Information Services was replaced by Group 7: Computerized Data Base.

- This session informed that medical librarianship can be proud of the pioneer role it has played in the technological progress that has been made in the past decade, wide - spread use of on - line access to a large number of computerized data bases and new audio - visual tools are but two examples in this regard.
- Topics are also included dealing with the mechanization of library operations, bibliographic retrieval systems, microforms and storage, data banks and telecommunications.

Speaker : J. Leiter (U.S.A.)
Medlars lll - Functional Specifications for a fully automated library information Program
: Dusica, Kiouta
CANCERNET (SABIR) : An European network for Cancer Literature

: F.G. Kilgour (U.S.A.)
OCLC - An On-Line, Computerized Library Network

: P.S. Gooch (Great Britain)
The Commonwealth Agricultural Bureaux Data Base : A Contribution Towards Environmental & Nutritional Medicine.

: P.M. Vaillancourt (U.S.A.)
Use of the Biosis Computerized Data Base Taught With Audio - Visual Technology.

15.00-17.00 : Topic 1 (Continued) Group 5A : Library Education and developing Countries.

Chairman: R.G. Cheshier (U.S.A.)
Health Sciences Library Education and Developing Countries : An Inquiry

Speakers: D.L. Ford and G.A. Guirguis (Egypt)
A Care Health Sciences Library Infrastructure Problem : Development of a programme and Manual for Systematic Training of Assitant Health Science Librarians

: F.M. Picken (Great Britain)
Medical Librarianship : International Aspects of Training and the Role of the Medical Library Consultant Overseas.

: A.B. Bakkar (Sudan)
Short, Non - Degree, Graduate Courses for Health Science Librarians from Developing Countries : A Personal Experience at the School of Library Science

: H.R. Hague and M.J. Carmel (Great Britain)
Training Courses for Medical Library Staff in Developing Countries.

: J. licea de Arenas & P.M. Vaillancourt (Mexico)
The Impact of Library Education on Health Science Librarians in Mexico

: U. Dhutiyabhodhi (Thailand)
Library Education for Thai Staff in Health Sciences Libraries.

17.30-19.00 : Visiting the Exhibition on the Yugoslav Medical Literature at The National Library of Serbia.

8.3 **Thursday - September 4th.**

9.00-11.00 : Topic 3 : Cooperation Through Health Information Networks

- This session showed that the library is coming to be seen as a component one of the most important of the health information systems established locally, nationally and

globally.

- The emergency of a broader concept of the health science library service has resulted in the recognition of the critical need to merge its efforts with general health programme objectives pertaining to the improvement of national health conditions.

Chairman : F. Groen (Canada)

Speakers : G.A. Guirguis (Egypt)
T.P. Woodhull (Malaysia)

Panelists: R. Sievanen - Allen (Findland)
A. Sonis (Brazil)
Dj. Dezolic (Yugoslavia)

11.30-13.00 : Topic 3 : Group 9 : International and Regional Network Cooperation

Chairman : M. Corning (U.S.A.)
International Cooperation for Library and Health Information Service.

Speakers : K. Urata & T. Suga (Japan)
Activities and Services of the Southeast Asian Medical Information Center (SEAMIC) With Special Reference to health Documentation

: S.I. Khan (Bangladesh)
An International Biomedical Library in Dacca and its Impact on Information Services in Bangladesh.

: M. Mansingh (Jamaica)
Challenges to Medical Librarianship in Developing Countries - A Caribbean Experience.

: A.G. Myalt, D.R. Millson, K. Bearne (U.K.)
Medical information from the British Library

: Khin Thet Htar, M. Mya - Tu (India)
Considerations in the Establishment of a Resource - Sharing Network for Health Sciences Libraries in South - East Asia.

: S. Yamamoto (Japan)
International Cooperation Through SEAMIC

: E.A. Solomatina, N. I. Zack. A.N. Yakunin F.N. Perepelina (U.S.S.R.) International Book Exchange Program : its Role in Assistance to Information Services of developing Countries

: S.C. Dhir & S.K. Anand (India)
Expanding Information Needs Versus Static Resources of Health Science Libraries in the Developing Countries of WHO South-East Asia Region

14.00-15.00 : Visiting exhibitions on Medical Literature

and on Equipment of Information Systems and Libraries at Sava Center

21.00-22.00 : Concert at the Kolarcev Narodni Univerzite Hall

8.4 **Friday - September 5th**

9.30-11.00 : Plans for the Future

Chairman : Mr. Irwin Pizor

The purpose of this session is to provide an opportunity for all the participants to contribute to the elaboration of a "Plan of Action" for the follow-up of the IV ICML, since it has been generally accepted that this Congress should be action oriented. Several long-term projections might be recommended where as some actions operational in the short range could be proposed and undertaken immediately after the Congress.

8.5 The Drafting Committee on Plans for the Future submitted a repart of 13 pages which can be summarized into 24 items (See attached)

8.6 After discussion from the floor on the proposed recommendations, the Congress approved the resolutions.

9. With the IV ICML coming to an end, Dr. Ines Wesley - Tanaskovic Chairman of the Congress thanks all the delegates present at the Congress, also to those who have contributed to make IV ICML a reality, and the appreciation to all the institutions and organizations who have made the attendance of many of the participants possible.

10. The IV ICML ended when Mr. E.H.Cornelius, Chairman of the Bridging Committee of the IV ICML declared the closing of the session after having expressed his thanks to every participant who had contributed to the Congress.

11. Conclusion

11.1 The IV ICML in Belgrade was a memorable event for all of us who had the good fortune to attend it.

11.2 The IV ICML has in effect helped to strengthen the bond of friendship among many of the professionals.

11.3 The meeting in Belgrade had showed that there is a great need for interational Congress to be held more regularly in the past.

11.4 The profession of medical librarianship played an important role in the health care of the peoples of the world.

12. Acknowledgement

I wish to thank WHO PDR Programme Committee for having given me the honour support and advice to attend the WHO/Tropical Diseases Research Programme, the Seminar on International Transfer of Health Scientific and Technical Information for Development and the Fourth International Congress on Medical Librarianship.

SUMMARY OF DRAFTING COMMITTEE REPORT RESOLUTIONS ON PLANS FOR THE FUTURE

1. Be it RESOLVED that all national and international professional library and information associations facilitate the work of the medical librarian by providing a forum for exchange of ideas and professional development, and support medical librarians in the vital role they play in health care delivery.
2. Be it RESOLVED that library schools develop special curricula and internships in degree programs so that qualified students may pursue successful careers in all types of medical and scientific libraries, and
3. Be it RESOLVED that academic medical librarians undertake an educational role and help to improve the knowledge of users, library staff members, and institutional administrators, and
4. Be it RESOLVED that programs of self - instructional (slide/tape) materials for students and teachers of health sciences be developed which will motivate them and enable them to retrieve and use the resources of an information center more efficiently and prepare them to continue their education independently and further
5. Be it RESOLVED that formal training for library and information personnel be commensurate with the needs of each nation and that training should be conducted on as many levels as is appropriate to meet their needs and should be provided at centers as close to the student as possible, and
6. Be it RESOLVED that national or local library associations be urged to develop training programs as well as continuing education activities aimed at increasing the use of information relating to primary health care. As part of this process it will be necessary to train users in the adequate utilization of information materials and services. It may be expected that such training will take place at regional training centers which need to be created or strengthened, rather than by relying on education programs at great distances, and
7. Be it RESOLVED that professional medical associations be strongly encouraged to support the development of health information systems for public education both in home and in clinical settings.
8. Be it RESOLVED that information on international legislation for the easy flow of library materials be regularly disseminated by the IFLA Section of Biological and Medical Sciences Libraries in its Newsletter, and
9. Be it RESOLVED that approaches be made to potential sponsors of consultantship to produce an annual or biennial report of the situation in health science libraries in developing countries, and

10. Be it RESOLVED that developed countries are encouraged to pay for literature solicited from developing countries and to make available their own publications at reduced cost to libraries in developing countries, and
11. Be it RESOLVED that developed countries are encouraged to supply (by air) to developing countries interlibrary loans at subsidized rates until such time as these latter are able to satisfy at least 80% of their requests from national resources, and
12. Be it RESOLVED that the major health science libraries of developed countries cooperate, without remuneration, in the developing countries activities designed to gain bibliographic control of their own production and to disseminate among themselves information on their own library resources by means of union lists, etc., and
13. Be it RESOLVED that the IFLA Section on Biological and Medical Sciences Libraries cooperate with regional groups of health science librarians in compiling and disseminating lists of library service goals as well as acceptable levels of service which could be used by libraries as self-assessment tools, and
14. Be it RESOLVED that the Congress endorse the exchange of current scientific publications and reports between individual health science libraries and that it also endorse the MLA study of facilitating the exchange of duplicate literature through the use of computer assisted mechanisms, and
15. Be it RESOLVED that governments be encouraged to enact legislation, making it mandatory for government - sponsored libraries to prepare and disseminate lists of their periodical holdings, and
16. Be it RESOLVED that governments be requested to seriously consider the feasibility of easing the fareign exchange restriction policies with regard to the acquisition of foreign health and biomedical information materials.
17. Be it RESOLVED that each country should be encouraged to cooperate in providing its librarians with the opportunity to participate in a regional network, and further
18. Be it RESOLVED that each country and/or region should identify one health science library to serve as its national focal point and that UNESCO and WHO should be encouraged to support an integrated system of libraries providing network coverage around the world.
19. Be it RESOLVED that existing biomedical information resources in each region should be clearly identified and standards set to foster this upgrading.
20. Be it RESOLVED that WHO be encouraged and supported in its efforts to strengthen its regional and global mechanisms to insure that health information is not only collated, analyzed, and disseminated, but also that it can be properly utilized by those who require it and that it will have practical value in addressing and resolving the worlds health problems.

21. Be it RESOLVED that the Congress adopt the charge to the Working Group as stated above, and
22. Be it RESOLVED that this Congress accept the invitation of the IFLA Section of Biological and Medical Sciences Libraries to serve as the coordinating body for the new Organizing Committee, and that such a committee shall be constituted as a Working Group of the Section.
23. Be it RESOLVED that on the occasion of its next meeting the name of the Congress shall be the Fifth International Congress on Health Sciences Librarianship (5 ICHSL).
24. Be it RESOLVED that IFLA continue its support of the Section of Biological and Medical Sciences Libraries and to strengthen it so that it will be able to effectively accept and carry out the new tasks delegated to it by this Congress.

ACCESS TO INFORMATION: THAILAND

Uthai Dhutiyabhodhi

Proceedings of the
Fifth Congress of
Southeast Asian
Librarians
Kuala Lumpur
25 - 29 May
1981

INTRODUCTION

The "information explosion" has made people aware that it is becoming more and more difficult to keep abreast of new publications even in their specialized fields. It is apparent that the solution to this problem will require the provision of library/information systems, services, and methods for effective use of information in national development. Without good organization and coordination of the various components of the information system, information may not always reach the user. Thailand is no exception to the problems posed by the information explosion, Efforts are constantly being made to cope with the problems through programmes of literacy and education, book production and information sources, and library and information systems and services.

LITERACY AND EDUCATION

Thailand is deeply aware that illiteracy is a barrier to information access. It is reported that at present approximately 18 percent of the Thai population over ten years of age are considered illiterate which amounts to over five million people. Questions are also raised as to how many of the Thai people who are considered literate are able to read and fill forms required by government offices. How many read and understand instalment plans, government announcements, traffic signs, newspapers and instructions on fertilizers or medicines? While the present system of education provides six years of compulsory elementary education, six years of secondary education, and four-five years of higher education leading to a bachelors degree; the National Education Scheme includes also provision for the support of non-formal education programmes. These programmes are to provide equitable distribution of educational opportunities and opportunities for continuing education. The problem of illiteracy is approached by developing a consciousness of the value of literacy, and among many other activities, the provision of opportunities for persons to enhance their problem - solving and occupational skills, to have access to current technical knowledge and information, and in the process to develop literacy and numeracy tools.

BOOK PRODUCTION

There are about 2,000 printing houses in Thailand scattered around all parts of the country, but the majority are located in the Bangkok area. The printing industry is not a promotional industry in Thailand. The publishing industry is still a small industry compared with the printing. In 1977 the total production of all kinds of books was about 5,500 titles in the field of generalities, philosophy and religion, social sciences,education,pure and applied sciences, literature, geography and history. Most of the books are published in Thai; about 200 titles have been published in foreign languages. University textbooks and enrichment reading materials have a print run of about two to three thousand copies per title. Children's books have a print run of about 5,000 copies per title. Newspapers and periodicals are printed on a wider scale. As for daily newspapers there are 71 title in Thai and 11 in English and Chinese. Journals or magazines are published on a weekly or monthly basis, although their circulation is not as high as newspapers. Government publications on various subjects are published by Government agencies, and are distributed free of charge or are available on sale to libraries and interested institutions. About 500 titles on the average are published each year. In 1965; Unesco provided printing equipment to the Document Reproduction Unit of the Thailand Institute of Scientific and Technological Research (TISTR) which enabled the printing of a large number of scientific documents and reference publications of the Institute and the Thai National Documentation Center (TNDC) These printing facilities are of major importance for technology transfer and information dissemination. To coordinate the book development activities which are

being done by various agencies and further improve book production in Thailand, the Department of Educational Techniques, established the National Book Development Council.

NATIONAL PLAN

In accordance with the UNISIST guidelines, the Thai National UNISIST Committee was appointed by the Government in 1974 comprised of 20 members from various institutions. During the past years the committee had as its major concern the development of manpower of the existing libraries, documentation centres and archives in the country. Activities of the Thai National Committee for UNISIST may be summarized as follows:

1. The organization of a Meeting of Experts in Scientific Information Policy and Planning, 15-17 April 1977
2. The organization of a Seminar on Training Users of Scientific and Technical Information. To implement the project, a Seminar on Use of Scientific Information was held at the Applied Scientific Research Corporation of Thailand (ASRCT) in September 1978
3. The organization of a Seminar on Resource Sharing and Utilization of information
4. The dissemination of news on UNISIST activities in the journal published by the Thai National Commission for Unesco.

In July 1979 the National UNISIST Committee agreed in principle to the establishment of a national information system, in order to increase the efficiency of existing facilities and to avoid duplication of work. One of the projects being undertaken for the National Information System is an information resources survey as an essential infrastructure requirement for the development of the System. The project is to be submitted to the government for approval. In 1980 the government announced its policy to the National Assembly. The policy includes 8 categories of matters in relation to science and technology. One of the 8 items emphasized dissemination of scientific and technological knowledge for application in national economic and social development programmes. It is expected that the 5th National Economic and Social Development Plan, 1982-1986 which is now under preparation will include information work in other areas.

INFORMATION RESOURCES

There are various types of libraries established in Thailand i.e. public, school, university, special and national libraries. Public library development in Thailand is very slow. The government started to set up services in 1949. The governmental agencies operating public libraries in Thailand are the Adult Education Division, Elementary and Adult Education Department, Ministry of Education and the Bangkok Municipality. Each governmental agency has its own policy for its public libraries. There exists cooperation with one another. Dr.

Gelfand, a Unesco expert, recommended that a model public library should be set up in the Bangkok area to domonstrate how a good public library service should function. The Public Library Section, Adult Education Division, Elementary and adult Education Department Ministry of Education should be developed into a Public Library Department staffed by trained librarians. A budget and up-to-date books and periodicals should be provided. Although there are many problems involved in the development of public libraries, an outstanding achievement was the adoption of standards for public libraries by the Ministry of Education in 1968.

At present, school libraries receive more attention from the Ministry of Education. Much effort has been expended on the improvement of school libraries. In 1963, a committee for library development was appointed. Many developments in libraries have been accomplished by this committee, one which is outstanding is the adoption of standards for secondary and elementary school libraries. Many projects were set up which included the development of school libraries such as the General Education Development Project and the Rural School Development Project. These two projects will provide all schools with well equipped library quarters, books, and in-service training courses for the library personnel. However, school libraries need further development.

As for university libraries, the development received further impetus in 1967 when the Thai government and the American government agreed to set up a fund for each university to acquire more books on science and technology and social sciences. This project has already ended. In 1968 the National Council formed the Committee on Development of University Libraries which is comprised of 10 academic librarians and an official of the Council. This Committee has attempted to do two things, first, to compile a union list of serials from all university libraries and some government libraries, as well as a union catalogue of books from all universities. The second concern of the committee is to help solve library problems and to promote the status of university libraries and librarians. So far there have been no definite results yet. Again in 1979,the Office of University Affairs reformed the Committee on Development of University libraries which is comprised of 12 university librarians. The objectives of the Committee are to increase book funds commensurate with the student enrolments, to develop a centralized system and to improve the status of trained librarians.

Special libraries in Thailand are found in research institutes, government agencies and business firms. The subject fields most often covered fall within the scientific and technical area: agriculture, health sciences, economics, business, administration, manufacturing; and also in religion, language and literature. Special libraries in Thailand receive quite adequate support. However, the standards for improvement should be reviewed.

There are quite a good number of outstanding libraries worthy of special mention based on the strength of their information resources and adequacy of facilities.

The National Library

The collections of the National Library of Thailand consist of: printed books, Thai manuscripts and stone inscriptions, and audiovisual materials. The collection is strong in nineteenth century materials, in the humanities, social sciences, and the history and geography of Thailand. About three fourths of the books are in Thai. The library is entitled by law to receive two copies of every book published in Thailand, but it has been difficult to enforce the law due to the low rate of fines (12 baht per title) imposed on violators. A significant amount of imformation or literature does not fall under the provisions of the law in and thus is not easily accessible or is not known to exist. In 1976, the National Library with Unesco assistance started the national bibliography programme with a current national bibliography, published quarterly. The computer of the Data Processing Center of the National Statistical Office is used for this purpose together with the use of their personnel. The National Archives is developed along with the National Library, and will also be utilized as the office of the Royal Institute. The Vajiravudh Memorial Hall was established within the compound of the National Library. The building is now completed and was inaugurated on January 1, 1981 to commemorate the Anniversary of the birth of His Majesty King Vajiravudh,Rama VI. The building houses a library, a museum and a multi-purpose audience room with a stage for theatrical performances.

The Library and Information Center of the National Institute for Developmental Administration (NIDA)

The chief purposes of the **NIDA** are to sponsor teaching, training and research in various fields of social development, administration and related subjects. In the Fifth National Economic and Social Development Plan (1982-1986), the Library and Information Center will continue to support **NIDA**'s policy and objectives including instructional and research activities, develop the Center's collection to serve and extensive expansion of subject areas of study, research, and training activities, co-operate with other Thai and foreign institutions and libraries for resource-sharing and exchange of publications and views, work with the **NIDA** computer to develop a computerized information storage and retrieval system, study the possibility of working with other university libraries towards developing a database in the social sciences.

The Thailand Information Center (TIC)
Academic Resource Center, Chulalongkorn University

The Center is designed to give information on Thailand,with particular emphasis on the behavioural and social sciences and related disciplines. Types of documents included are research reports, monographs, surveys, articles from periodicals, maps, theses and dissertation, speeches and symposium and conference proceedings, statistical yearbooks and comparable items. Books are not included. This library is an information storage and retrieval facility for service to scholars and genuine researchers.

Faculty of Economics Library, Thammasart University

The collection is particularly strong in economics textbooks, Thai economy, UN publications, government publications, World Bank publications and unpublished materials from outstanding research institutions and universities all over the world. The Faculty and its library are planned to serve as a centre of Southeast Asian Economic Studies in the future.

The Library and Information Center, Bank of Thailand

The scope of the library is social sciences, particularly economics, banking and commerce in Thai and English. The Library is attached to the Economic Research Department, It serves the Bank staff, especially the research workers, and loans every kind of publication in the library from books, periodicals, vertical file materials to documents or technical reports. The library cooperates with the ESCAP and the FAO libraries, the commercial sections of foreign offices in Thailand, university libraries, as well as libraries of foreign information services in Thailand.

The Siam Society Library

The collections in this library are in the fields of cultural anthropology and on social and political conditions in Southeast Asia. Materials are in English as well as in Thai. The non-book collection includes films, filmstrips, photographs, microfilms, microfiches, recordings, slides and maps. No periodicals are loaned, but they may be read in the library like the rare books collection. Facilities are available to persons who enrol as members of the society. The **Journal of the Siam Society** and the **Natural History Bulletin** are the two journals that can be subscribed or requested on an exchange basis. There are a number of books available on sale.

Kasetsart University Library

The main function of the library is to serve students and faculty staff of the Kasetsart University, as well as staff members of the

Ministry of Agriculture and Cooperatives. It maintains the largest collection of agricultural publications published abroad and also produced in the country. Services available are reference service, subject bibliography compilation, retrospective search, interlibrary loan and photocopying services. Early in 1980, the Kasetsart University Library assumed responsibility for the National AGRIS Center.The library also participates in some current projects of the Agricultural Information Bank for Asia (AIBA).

Mahidol University. Library Division (formerly Siriraj Medical Library)

This library is the major source of information in the health sciences field and is responsible for providing materials and services designed to meet the information requirements of medical students and researchers of Mahidol University as well as others who have similar needs for its services. Its services include SDI, current awareness, compilation of bibliography, interlibrary loan and photocopy services. The library is acting as a book depot and key station for MEDLINE and for Southeast Asia Medical Information Center (SEAMIC) in order to contribute in the field of health sciences to other libraries. In late 1980, a workshop on National meetings for the establishment of Health Literature, Library and Information Services (HELLIS) was held at the Library Division. The workshop was organized by the Ministry of Public Health with the cooperation of Mahidol University and sponsored by the World Health Organization to promote the acceptance by the decision makers and the information user of the need for having effective national networks for medical and health literature, library and information services. The meetings also formulated functions of the national focal point and the network components and planned the preparation of an inventory of existing facilities at each institution within the network. It was agreed that the national network on health sciences in Thailand should be set up. In order to streamline the network activities, the meeting designated the Library Division, Mahidol University to be the National Focal Point.

The Library of the Division of Scientific and Technological Information, Department of Science

This Library possesses an excellent collection on the chemical industry including patents. Services provided include quick reference, literature searches, bibliography compilation, document procurement, interlibrary loan, enquiry service and photocopying. Facilities are also extended to outside organizations and private enterprises.

Thai National Documentation Center (TNDC)

The centre is supplying scientific and technical workers with published information required to carry out research tasks. Its duties include the compilation of bibliographies, procurement of documents,provision of microfilm or photocpies of published scientific papers, translation

services, answering of normal inquiries, document copying services and cooperation with other libraries. Unesco has provided assistance towards the mechanization of information services. These include the development of a thesaurus, the establishment of an indexing manual and the training of indexers, as well as the establishment of a retrieval technique to gain access to the file of abstracted and indexed materials. The final stage emphasizes user service and user education by establishing a user profile and giving a series of lectures to information users. This use of computers has strengthened TNDC's capability in the production of subject bibliographies to meet the needs of researches in scientific as well as in other fields.

The Asian Institute of Technology (AIT)

The objectives of this library are to serve the region in engineering and related subject areas. The AIT is a pioneer in introducing computerized systems to library work; a serials system and an acquisitions system have been in operation for many years. The AIT library serves as a regional information centre for science and technology in Southeast Asia. The main functions of AIT are as follows:

1. To initiate and improve access to information in the region
2. To coordinate the operations of a few small specialized information centres.

The AIT has demonstrated that small or medium-size libraries which have access to small computers can also make the computers work for them without paying high costs, which will encourage other libraries to automate their activities.

INFORMATION TRANSFER

Besides the sources of information mentioned above there is also information transfer through various communication channels such as radio, television and the cinema. Information has been channelled through these media by the aforementioned groups of information producers. Information is also repackaged to suit specific users. TNDC undertook some information repackaging activity in 1977, supported by UNDP, on the subject of rice bran and rice bran oil. As for the people who live off the land in small villages, many are hampered in their agricultural activities by the lack of transportation and the availability of further education. Even electricity and communication media do not reach all areas. The Ministry of Education has set up "Village Reading Centre" and "Village Newspaper Reading Centre" Projects. These two programmes are stepping stones to pave the way for the development of public libraries and provide access to information to village folk. There are also individuals and organizations trying

to make information accessible to the people who live in the rural or remote areas where education is limited. Book mobiles are making reading materials available so that it will stimulate the desire to read and acquire information.

REGIONAL NETWORK AND INFORMATION ACTIVITIES

A network is an effort to create a pool of resources to which each country would contribute and from which each could draw from according to its needs. It is true that there is no single country or institution which contains all the resources or expertise necessary or needed. It is desirable that the resources or expertise of the different institutions or programmes willing to collaborate in the regional or international programmes, be shared. These programmes were initiated by AIBA, ASCA, FIA/CAO, SEAMIC, SEAMES, WHO etc. Thailand has participated in information networks and activities as follows:

The International Serials Data System Regional Center for Southeast Asia (ISDS-SEA)

The centre was established in 1976 at the National Library of Thailand with the purpose of creating and maintaining a regional databank for information essential for the identification of serials published in the countries of the region namely Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand. As a regional centre of a network of national centres, it collects information about serials which are forwarded by the national centres and creates a computer-based regional data-file. It also provides the regional data for the creation and maintenance of an international master file of the ISDS International Center.

The National Libraries and Documentation Centers of Southeast Asia Consortium (NLDC-SEA Consortium)

The National Library of Thailand acts as the national member of the NLDC-SEA Consortium. The objectives of the consortium are to develop an interlibrary exchange network for Southeast Asia, promote prompt recording of national inprints in national bibliographies in accordance with international standards facilitating exchange of bibliographic information and improving document availability. The National Library equipped with a telex facility with aid from IDRC in order to facilitate effective and rapid communication. At present, 25 libraries in the country are participating in the network.

The Regional Documentation Center at the Asian Institute of Technology

The Institute has operated four specialized information programmes to collect, process and disseminate relevant information through a wide variety of publications and also through reference, referral and reprography services. They are as follows:

1. The Asian Information Center for Geotechnical Engineering (AGE) which has developed a comprehensive information system covering Soil Mechanics, Foundation Engineering, Rock Mechanics, Engineering Geology, Earthquake Engineering and related fields.
2. The International Ferrocement Information Center (IFIC) devoted to a very versatile construction material-ferrocement and to related materials of wide potential for use in the rural areas of developing countries.
3. The Renewable Energy Resources Information Center (RERIC) which concentrates on "appropriate technologies" in the field of solar energy, wind, biofuels, and small scale hydropower of interest to tropical developing countries.
4. The Environmental Sanitation Information Center (ENSIC) devoted to the problems of disposal and reuses of wastes which is of specific significance for developing countries.

The Agricultural Information Bank for Asia (AIBA)

The objectives of AIBA are to promote new and better techniques for the handling and disseminating of agricultural information, to serve as the input/output centre in Southeast Asia and other Asian Countries for FAO's worldwide agricultural information system AGRIS, and to develop related mechanisms such as agricultural literature services, current research inventories, data banks, training programmes,linkages between scientists and institutions, and retrospective bibliography. The Thai National Documentation Center was designated an AGRIS Center from 1974-1979 acting for Thailand as its agricultural information centre. Since April 1980, the National AGRIS Center was transferred to the Kasetsart University Library.

NATIONAL BIBLIOGRAPHIC CONTROL

Bibliographical activities began to flourish in thailand in 1960. Bibliographies, compiled and published,include a bibliography of government publications, current bibliographies, author bibliographies,subject bibliographies, bibliographies of theses and research reports, lists of serials and union lists of serials, indexes to Thai periodical literature and newspaper indexes. Most libraries in Thailand have made their own lists of books on catalogue cards. The Thai National Library has compiled the following major bibliographical works: The Monthly Accession List of Thai Language Books Received at the National Library, The Monthly Accession List of Foreign Language Books received at the National Library, Abstract on the Materials about Thailand, Bibliography of periodicals and Newspapers Printed in Thailand 1935-1971, Newspaper Clippings, Periodical Index, Manuscript Service (Translation) and Entries of Names of Authors in Catalogue Cards of the National Library.

Various institutions have compiled several bibliographies for specific subject areas i.e. The Department of Library Science, Chulalongkorn

University has compiled Bibliography of Materials About Thailand in Western Languages, Bibliography of the National Research Council Publications, Annotated Bibliography on Librarianship in Thailand, Bibliography on Research Writings on Librarianship in Thailand,and A List of Master's Degree Theses, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, B.E. 2487-B.E. 2506 (1944-1963). The National Institute of Development Administration (NIDA) also produced bibliographies in the field of social sciences, Doctoral Dissertations on Thailand, Index to Thai Periodical Literature, and Thailand: Social Science Material in Thai and Western Languages. The Thai National Documentation Center (TNDC) published a great number of bibliographies, including List of Scientific and Technical Literature Relating to Thailand, Thai Abstracts, Series A: Science and Technology, Scientific Serials in Thai Libraries and Thai Agricultural Bibliographiy. The Kasetsart University Library prepared Classified List of Theses of Kasetsart University. The Mahidol University Library Division has produced Bibliography of Bibliographical Books Catalogued, Cancer Bibliography, Bibliography of Population and Family Planning, Tuberculosis Bibliography, Bibliography of Gastrointestinal Diseases, and Catalogue of Scientific Serials in Mahidol University. The Instiute of Population Studies, Chulalongkorn University, compiled Population Research in Thailand. Bhanakit Publishing House published Children's Books: Annotated Bibliography 1981.

With newly introduced computerized techniques, the printing of Thai bibliographies, periodical indexes and other lists is being developed. The Asian Institute of Technology started a project of "Automation Union List of Serials in Thailand" in 1974 by a group of 29 libraries. The first stage, which benefitted from a small grant from Unesco was completed at the end of 1975, and its coverage was limited to English language abstracting and indexing journals in Thailand.

The second phase, covering the remaining journals held by the participating libraries, was completed by July 1980. The computer processing was changed to the CDS/ISIS package so as to take advantage of the greater flexibility offered by this newly acquired software. The responsibility for updating, maintaining and expanding the "Union List" to cover other libraries outside of Bangkok will be transferred to the Central library, Academic Resource Center, Chulalongkorn University. Cooperation among libraries will be strengthened to ensure the compilation and production of comprehensive subject bibliographies and indexes so as to meet the needs of researchers in the various fields.

LIBRARY EDUCATION

The first library school in Thailand was inaugurated in 1955 at the Faculty of Arts, Chulalongkorn University with authority to grant a Diploma in Library Science. The Bachelor's Programmes in library science are offered in 8 universities: Chulalongkorn University, Thammasart University, Chiangmai University, Srinakharinwirot University, Ramkamhaeng University, Khonkaen University, Prince of

Songkla University and Kasetsart University has a definite plan to launch a library science programme this year. The Master's programme leading to an M.A. in Library Science was inaugurated at Chulalongkorn University in 1964. Srinakharinwirot University introduced its Master's programme towards an M.Ed., with a major in library science in 1967.

The Thai Library Association organizes short training courses each year for school librarians and special librarians. Opportunities for studies in library and information science are available in many library schools in other countries. Most librarians are graduates in library or information science. Some of them have background in other fields and have gained further experiences in information and library services by means of on-the-job training or attending training courses offered in the country or abroad. Long term studies and short term training abroad are also available from time to time under foreign assistance programmes. Four or five trainees from Thailand are being sent each academic year to attend the Post Graduate Training Course for Science Information Specialists in Southeast Asia established at the Institute of Library Science of the University of the Philippines.

STATUS OF LIBRARIANS

The status of public librarians still has to be raised to the level of other types of librarians. School librarians enjoy a better position because they have the same rank and pay as teachers without being required to carry regular teaching loads. As for the university librarians, their status vary according to the rules and regulations of their particular university. Some may have the status of a faculty member if the library staff teaches. For those who do not teach the chance of having faculty status is very remote. Some university libraries are directly under the office of the rector, so the librarians cannot be granted faculty status. Librarians and information officers do not usually have a status comparable to those of technical staff in the other professions. The government has been urged to take action which may include passing legislation, for all profesionally qualfied librarians to have status equal to those engaged in other professions.

CONCLUSION

The National information system should be set up in order to improve the existing facilities to meet national requirements and avoid duplication of work. Information resources exist in libraries and documentation centres which are scattered all over in the country. Some of them specialize in special subject areas. Bibliographical services are far from perfect so new mechanisms at the national and regional levels should be used. The library and documentation centres are being gradually recognized as important to institutions, a hopeful sign in this country. However, there are still many difficulties to be overcome in providing access to information such as inadequate hol-

dings, insufficient number of personnel to manage library and information centres and inadequate financial support. It is hoped that the idea of cooperation among all concerned will play its true role and that the 5th National Economic and Social Development Plan will be used as guidelines for planning national library services which in turn will facilitate access to information in Thailand in support of all activities contributing to the welfare and development of the country.

REFERENCES

Gelfand, M.A. *The National Library, and Library Development and Training in Thailand.* Draft Report to the Unesco Programme of Participation in the Activities of Member State. Bangkok : 1962.

Government Policy by General Prem Tinnasulanon, the Prime Master. Addressed to the National Assembly, 28 March 1980.

Kaiser, D., C.W. Stone, and C.K. Byrd.*Library Development in Eight Asian Countries.* Metuchen, N.J.: Scarecrow Press, 1969.

Lee, Hwa-Wei *Library Mechanization at the Asian Institute of Technology.* Bangkok : AIT, 1971. Unpublished.

NLDC-SEA Consortium Thailand Report, 1979, 1980. Unpublished.

Sunthorn Sunanchai. *Thailand's Functional Literacy Programme: a Case Study of Activities in Educational Region 8.* Bangkok : Unesco, 1981.

Suthilak Ambhonwong. Present Scene in Library Education in Universities in Thailand." Paper presented at the *First Conference on Asian Library Co-operation* held at Tamkang, College of Arts and Sciences, Taiwan, Republic of China, 19-22 August 1974.

Thailand. National Research Council. *Thai National Documentation Centre; an account of the planning, establishing, functions and services of the centre.* Bangkok, TNDC, 1966.

Thai National Documentation Center. "Preliminary Report on the National Survey of Scientific and Technological Information Needs and Resources: Thailand." Presented at the *Meeting of Experts on the Design and Implementation of a Regional Network for Scientific and Technological Information in Southeast Asia.* Bangkok, Thailand 22-26 September 1980. Unpublished.

Uthai Dhutiyabhodhi. "Present State of Libraries in Thailand." Paper presented at the *First Conference on Asian Library Cooperation* held at Tamkang, College of Arts and Sciences, Taiwan, Republic of China, 19-22 August, 1974.

Valls, J. "The Role of Commodity and Mission-Oriented Information Centers in Regional Development." Paper presented at the *5th General Assembly FID/CAO* in Seoul, 18-20, October, 1978.

บทบรรณาธิการ

นับเป็นเกียรติยศอย่างสูงสำหรับวงการบรรณารักษศาสตร์ เมื่ออาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ ผู้อำนวยการกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2526 นับเป็นผู้ที่อยู่ในวงการบรรณารักษศาสตร์บุคคลที่ 2 ที่ได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ หลังจากศาสตราจารย์คุณรัญจวน อินทรกำแหง เคยได้รับจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ พ.ศ. 2524

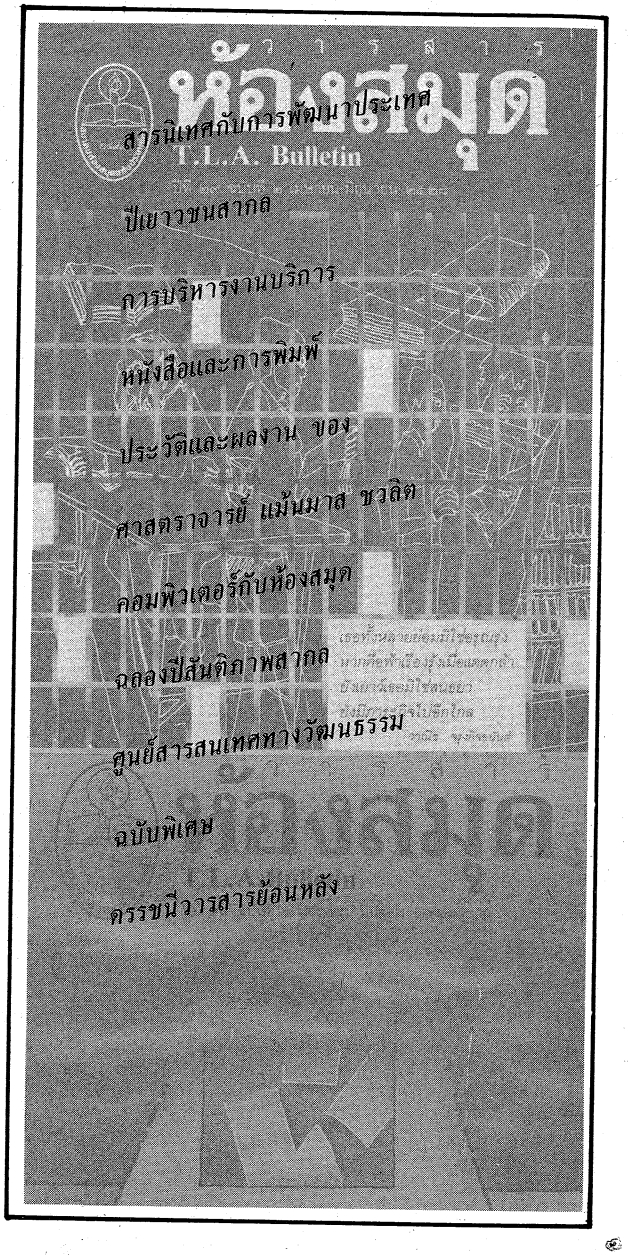
เนื่องจาก*อาจารย์ อุทัย เป็นผู้ที่มีส่วนในการก่อตั้ง และอุทิศตนให้กับกิจการของสมาคมห้องสมุดฯด้วยวิริยะอุตสาหะอันสูงยิ่งเสมอมา* **วารสารห้องสมุด** จึงใคร่ถือโอกาสนี้ร่วมแสดงความชื่นชมในเกียรติยศที่อาจารย์ได้รับ ด้วยการรวบรวมประวัติและผลงานของอาจารย์ออกเผยแพร่ หวังว่าคงเป็นที่พอใจของสมาชิกโดยทั่วกัน

และท้ายที่สุดนี้ใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ได้เมตตาให้นำประวัติและผลงานของท่านออกตีพิมพ์ รวมทั้งได้กรุณาให้ข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง

โปรดติดตามบทความดีๆ ในสมุดห้องสมุด ปี ๒๕๒๗ - ๒๕๒๘

อ่านบทความในแนว

เรื่องเด่น ๘ ฉบับ

ท่านเป็นสมาชิกหรือยัง ?

เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ

๒๗๓, ๒๗๕ เชิงสะพานลอยสุทธิสาร ถนนวิภาวดีรังสิต พญาไท กท. ๑๐๔๐๐
โทร. ๒๗๘๓๔๓๙, ๒๗๙๐๗๗๓

เลขานุการบริหาร	นางจรัส ศรีน้ำเงิน
งานครุภัณฑ์	นายเลิศ ต้นคำ
งานวัสดุ อุปกรณ์และหนังสือ	นางสาวฉัตรสุดา ชุมเกษียน
	นายปัญจะ โสมโสรส
งานสารบรรณและพิมพ์ดีด	นางสาวสุนีย์ ศรมณี
	นางสาวอาวรณ์ วิบูลย์กิจวรกุล
งานบัญชี	นายสุธน พุทธิชาติ
พนักงานขับรถ	นายสัมฤทธิ์ โสมภีร์
นักการ	นายสมจิตร โสมโสรส

เลขานุการบริหาร และเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานสมาคม ฯ

วารสารห้องสมุด
ฉบับพิเศษ

ประวัติและผลงาน
ของ
อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ

เนื่องในโอกาสได้รับ
พระราชทานปริญญา
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์
สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๖